

Vlaams
Parlement

stuk **726** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

Beleidsprioriteiten 2010-2011

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

INHOUD

I. Inleiding.....	8
II. Strategische doelstellingen	9
Eerste hoofdstuk: internationale politiek	9
1. Mondiale antwoorden op globale problemen.....	9
1.1. Voorrang voor het internationaal recht	9
1.2. Samenwerking met internationale instellingen.....	10
1.3. Ondersteuning van de VN-promotoren in Vlaanderen	13
1.4. Respect voor de Rechten van de Mens.....	14
2. De Europese Unie als globale speler	15
2.1. Een sterke bijdrage tot het EU-voorzitterschap	16
2.2. Verdere Europese integratie	18
2.3. Een competitievere Europese Unie	19
2.4. Een sterkere alignering op het extern beleid van de Europese Unie	21
3. Subsidiariteit en culturele diversiteit	22
3.1. Grensoverschrijdende samenwerking.....	23
3.2. Samenwerking via de Benelux	24
3.3. Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie	25
3.4. Meer wegen op de Europese besluitvorming.....	25
3.5. Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen	26
3.6. Internationale culturele uitwisseling en dialoog.....	27
3.7. Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie	28
4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake wapenhandel.....	29
4.1. Nieuw decreet.....	29
4.2. Implementatie van de verordening voor producten en technologie voor tweërlei gebruik	29
4.3. Implementatie van de ‘Chemical Weapons Convention’	30
4.4. Investeren in ‘outreach’.....	31
4.5. Nieuwe vuurwapenverordening	31
Tweede hoofdstuk: internationaal economisch beleid.....	32
5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie	32
5.1. Verdubbeling van het aantal exporterende kmo’s tegen 2020	33
5.2. Vergroten van het Vlaamse exportmarktaandeel	34
5.3. Focus op de snel(st)groeïende economieën	35

5.4. Speciale aandacht voor nieuwe sectoren	36
5.5. Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen.....	36
5.6. Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers	37
5.7. Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie	37
5.8. Meer buitenlandse investeringen aantrekken	38
5.9. Een actieve Vlaamse economische diplomatie	39
6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel	40
6.1. Verdere vrijmaking van de wereldhandel	41
6.2. Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen.....	42
6.3. Beschermen van onze investeringen in derde landen.....	43
6.4. Handel en ontwikkeling.....	43
6.5. Respect voor arbeids- en milieunormen.....	44
7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen.....	45
7.1. Goede samenwerking met onze buurlanden	45
7.2. De internationale promotie van de Vlaamse havens.....	46
Derde hoofdstuk:Vlaanderen en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling	47
8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling	47
8.1. Inschakeling in de internationale ontwikkelingsagenda (MDG).....	47
8.2. Toepassen van de internationale consensus over goede donorpraktijk.....	48
8.3. Een verstandige mix van instrumenten en hulpmodaliteiten	48
8.4. Geografische focus op zuidelijk Afrika.....	49
8.5. Thematische concentratie van de samenwerking met het Zuiden	54
8.6. Een flexibele humanitaire- en noodhulpverlening.....	58
8.7. Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling.....	59
8.8. Een performante internationale samenwerking	62
9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering	63
III.De instrumenten van het beleid	65
1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein	65
2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie.....	66
3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking	66
4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen	66
5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht	67
6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel	68

---

7. Een weldoordachte publieksdiplomatie.....	68
8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA)	70
IV. Bijlagen	71
Bijlage 1: Regelgevingsagenda	71
Bijlage 2: Moties en resoluties van het Vlaams Parlement.....	73

LIJST MET AFKORTINGEN

ACS	Landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
BBP	Bruto Binnenlands Product
BCECC	Belgian Chinese Chamber of Commerce
BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
CAP	Geconsolideerde Oproep voor Noodhulpverstrekking (Consolidated Appeals Process)
CERF	Centraal Fonds voor Noodhulpverstrekking van de Verenigde Naties (Central Emergency Response Fund)
COORMULTI	Federaal overlegorgaan Multilaterale Coördinatie
COREPER	Comité van permanente vertegenwoordigers
CVN	Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen - Nederland
DBI	Directe Buitenlandse Investeringen
DG	Directoraat-Generaal
DGE	Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
E&Y	Ernst & Young
ECHO	Bureau voor Humanitaire - en Noodhulp van de Europese Unie
EDEO	Europese dienst voor Extern Optreden
EDO	Educatie voor Duurzame Ontwikkeling
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
EMR	Euregio Maas-Rijn
EPA	Economic Partnership Agreement
EU	Europese Unie
EU15	België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Italië, Denemarken, Ierland, Verenigd Koninkrijk, Griekenland, Portugal, Spanje, Finland, Oostenrijk, Zweden
FAO	Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties
FASE	Mozambikaans sectorfonds voor onderwijs
FDI	Foreign Direct Investment
FIT	Flanders Investment and Trade (Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FVI	Fonds Vlaanderen Internationaal
GHB	Gemeenschappelijk Handelsbeleid
GSP	General System of Preferences
IAO/ILO	Internationale Arbeidsorganisatie / International Labour Organization
ICBB	Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid

ICRAF	World Agroforestry Centre
ICRH/UG	Internationaal Centrum voor Reproductieve Gezondheid van de Universiteit Gent
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IFC	International Finance Corporation
IMEC	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IRENA	International Renewable Energy Agency
ITC	International Trade Centre
ITG	Instituut voor Tropische Geneeskunde
ITTMA	Institute for Transport and Maritime Management (van de Universiteit Antwerpen)
IVESCR	Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten
IVVBPR	Internationaal Verdrag over Burgerlijke en Politieke Rechten
IWT	Departement Innovatie Wetenschap en Technologie
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
MDG	Millennium-Ontwikkelingsdoelen
Mercosur	Zuidelijke Gemeenschappelijke Markt
MFK	Meerjarig Financieel Kader (van de Europese Unie)
MoU	Memorandum of Understanding
MSF	Artsen zonder Grenzen
NGO	Niet-Gouvernementele Organisatie
NTU	Nederlandse Taalunie
ODA	Officiële Ontwikkelingssamenwerking (Official Development Assistance)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OESO-DAC	Commissie voor Ontwikkelingssamenwerking van de OESO (Development Assistance Committee)
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
R&D	Research and Development
REGLEG	Conferentie van Europese Regio's met wetgevende macht
SBB	Steunpunt Buitenlands Beleid
SEP/PR	Secretaria Especial de Portos da Presidência da República
SOIA	Strategisch Overleg Internationale Aangelegenheden
STOIO	Steunpunt Ondernemen en Internationaal Ondernemen
SWA	Samenwerkingsakkoord
SWAp	Sectorbrede steun aan de overheid (Sector Wide Approach)
TPC	Trade Policy Committee
UAMS	Universiteit Antwerpen Management School
UK	United Kingdom
UNAIDS	Gemeenschappelijke VN-Programma voor HIV/AIDS

UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur)
UNICEF	Internationaal Noodfonds voor Kinderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
UPR	Universal Periodic Review (d.i. Universele Periodieke Evaluatie)
VAE	Verenigde Arabische Emiraten
VAIS	Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking
VHP	Vlaams Hervormingsprogramma
ViA	Vlaanderen in Actie
VN	Verenigde Naties
VOKA	Netwerk van ondernemingen van Het Vlaams Economisch Verbond
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
VSA	Verenigde Staten van Amerika
VUC	Vlaamse UNESCO-Commissie
VVN	Vereniging voor de Verenigde Naties
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand
VVPV	Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
WK	Wereldkampioenschap Voetbal
WGO	Wereldgezondheidsorganisatie
WTO	World Trade Organisation (Wereldhandelsorganisatie)

I. INLEIDING

In 2009 is een nieuwe legislatuur van start gegaan in economisch moeilijke tijden. De Vlaamse Regering heeft daarop gereageerd met een ambitieus regeerprogramma en dito beleidsnota's, opgebouwd rondom de krachtlijnen van *Vlaanderen in Actie* en de doelstellingen van *Pact 2020*. Centraal daarin staat de doelstelling om Vlaanderen tegen 2020 internationaal te positioneren bij de top vijf van de meest performante regio's van Europa.

Om die doelstelling te bereiken werd in uitvoering van de *Beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2009-2014* sterk ingezet op de internationalisering van de Vlaamse economie, het aantrekken van nieuwe buitenlandse investeringen, het herwinnen van verloren exportmarktaandeel en een economische diplomatie met focus op de snelst groeiende economieën. Tegelijk werd gemikt op de versteviging van de positie van de Europese Unie in de globale wereld, met onder andere een sterke bijdrage tot het Europees Voorzitterschap in 2010. In het bilaterale beleid wordt ingezet op de buurlanden en buurregio's die Vlaanderen als prioritaire partners beschouwt en de BRIC-landen.

Pact 2020, het regeerakkoord en de beleidsnota bevatten echter ook heldere doelstellingen inzake armoedebestrijding, en internationale solidariteit. Daarom werd en wordt ook de ambitie om bij te dragen tot het bereiken van de VN-Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling door de Vlaamse Regering onverminderd voortgezet.

Om de economische veerkracht van Vlaanderen te vrijwaren en te versterken nam de Vlaamse Regering de cruciale beslissing te streven naar een begroting in evenwicht tegen 2011. Die ambitie kon slechts worden waargemaakt door her en der besparingen door te voeren en organisatiebreed op zoek te gaan naar efficiëntiewinsten. Alle beleidsdomeinen hebben tot de realisatie van die begrotingsdoelstelling bijgedragen.

Niettemin werden daarin uitdrukkelijke keuzes gemaakt. Om het beloofde groeipad voor de Vlaamse bijdrage tot de internationale armoedebestrijding niet te hypothekeren, werd het begrotingsprogramma Ontwikkelingssamenwerking expliciet vrijgesteld van een aantal besparingsinstructies. Gelet op de cruciale rol van het beleidsveld "internationaal ondernemen" in de realisatie van de doelstellingen van *Vlaanderen in Actie* werd ook op dat begrotingsprogramma niet beknibbeld.

Het Vlaams internationaal beleid schrijft zich in in het Vlaamse Gelijke Kansen doelstellingenkader.

Conform de afspraken met het Vlaams Parlement geeft mijn beleidsbrief een overzicht van de wijze waarop ik uitvoering en gevolg heb gegeven aan de doelstellingen uit mijn beleidsnota en aan de moties en resoluties die door het Vlaams Parlement werden aangenomen tussen september 2009 en oktober 2010. Deze beleidsbrief biedt ook een overzicht van op stapel staande beleidinitiatieven voor 2011, met inbegrip van een regelgevingsagenda.

Deze beleidsbrief volgt de structuur en indeling van de beleidsnota. De focus ligt bijgevolg op de negen strategische doelstellingen, waarin alle genomen beleidsmaatregelen en -opties kaderen. In het laatste hoofdstuk komen een aantal instrumenten van het internationaal beleid van de Vlaamse Regering aan bod.

II. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Eerste hoofdstuk: internationale politiek

1. Mondiale antwoorden op globale problemen

Ook in 2010 komt de naoorlogse, op Westerse leest geschoeide, internationale orde, door de snel verschuivende machtsverhoudingen in de wereld, steeds meer onder druk te staan. Opkomende machten als de China, Indië en de 'IT'-landen, Turkije en Indonesië, treden in toenemende mate op het voortoneel in de wereldpolitiek en -economie. Vooral een aantal grote Aziatische landen zetten de economische inhaalbeweging verder, hetgeen de indruk bevestigt dat de 21ste eeuw in belangrijke mate gekenmerkt zal worden door een aanzienlijke machtsverschuiving van het dominerende Westen naar het sterker wordende Azië.

De wereld bleef niet van humanitaire rampen gespaard. Haïti en Chili werden getroffen door verwoestende aardbevingen. De overstromingen in Pakistan, die meer dan 20 miljoen slachtoffers getroffen hebben en de grootste natuurramp in de Pakistaanse geschiedenis hebben veroorzaakt, een ramp met een schaal groter dan die van de tsunami in 2004, zijn een spijtig voorbeeld hiervan.

In 2010 is het tien jaar geleden dat de internationale gemeenschap zich schaarde achter de millenniumdoelstellingen. Tijdens de langverwachte MDG-top van 20-22 september 2010 bevestigde de internationale gemeenschap dat het in zijn strijd tegen de armoede in de wereld zal volharden. Andere grote uitdagingen, zoals de proliferatie van massavernietigingswapens, migratie, klimaatverandering en internationaal terrorisme bleven hoog op de agenda staan van de internationale gemeenschap.

Op 26 en 27 juni 2010 kwamen de leiders van de G20 opnieuw bijeen om verdere maatregelen te bespreken die moeten leiden tot het herstel van de wereldwijde financiële en economische crisis en wereldeconomische groei. Aandacht ging o.m. uit naar de hervorming van de financiële sector en de invoering van een bankenheffing.

In Afghanistan begint het terugtrekkingsproces van Amerikaanse gevechtstroepen in juli 2011. De impasse tussen Israël en Palestina in het Midden-Oostenconflict werd doorbroken. Op initiatief van het Midden-Oostenkwartet hebben, voor de eerste keer sinds eind 2008, directe onderhandelingen plaats gevonden tussen Israëlische en de Palestijnse vertegenwoordigers om tot een onderhandelde oplossing te komen.

Rekening houdende met de hierboven geschetste internationale context blijft de Vlaamse Regering zich inzetten voor een stabiele internationale omgeving. De samenwerking met internationale instellingen en de voorrang van het internationaal recht zullen dan ook prioritaire aandachtspunten blijven voor het internationaal beleid van de Vlaamse Regering, zoals blijkt uit hieronder genoemde beleidsinitiatieven.

1.1. Voorrang voor het internationaal recht

2009-2010

De voorrang die ik wens te geven aan de logica van het internationale recht bleek in de loop van het vorige jaar uit de interessante discussies die ik in het Vlaams Parlement had met de leden van de commissie voor buitenlands beleid, Europese aangelegenheden en internationale samenwerking en uit de ingenomen standpunten van de Vlaamse Regering.

In de loop van het vorige parlementaire jaar werden zeventien ontwerpen van instemmingsdecreet met een internationaal verdrag ingediend bij het Vlaams Parlement en ook goedgekeurd, waaronder het nieuwe Benelux Unieverdrag. Daarnaast werden voor een nog groter aantal verdragen voorbereidende beslissingen genomen door de Vlaamse Regering. De Vlaamse overheid werkte ook mee aan rapporteringen over de naleving van internationale verbintenissen (onder meer IAO-Verdragen) of de implementatie van resoluties (bijvoorbeeld over het embargo tegen Iran).

2011

Ook in 2011 zal ik erover waken dat standpunten die ik samen met en namens de Vlaamse Regering ineenem uitgaan van de logica van het internationaal recht. Daarnaast zullen ik en andere leden van de Vlaamse Regering, zoals ook blijkt uit de regelgevingsagenda, in de loop van 2011 32 verdragen ter instemming voorleggen aan het Vlaams Parlement. Mijn administratie zal het politieke niveau tijdig betrekken. Ik wil er ook voor zorgen dat de Vlaamse overheid nog actiever betrokken wordt in het totstandkomingsproces van internationale rechtsregels. Ik zal er dan ook bij mijn federale collega voor buitenlandse zaken op aandringen dat de afspraken uit het samenwerkingsakkoord gemengde verdragen over een vroegtijdige betrokkenheid in alle fases van verdragsonderhandelingen worden nageleefd.

1.2. Samenwerking met internationale instellingen

Vlaanderen zet sterk in op samenwerking met multilaterale organisaties zoals de UNESCO, de OESO, de Raad van Europa, UNAIDS, de Internationale Arbeidsorganisatie en de Wereldgezondheidsorganisatie. In 2009 werd hieraan meer dan 6.500.000 EUR besteed of ongeveer 10 procent van de beschikbare beleidskredieten voor Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelings-samenwerking.

2009-2010

Het beleid van individuele (deel)staten wordt sterk beïnvloed door wat er in internationale instellingen wordt beslist en voorbereid. Daarom gebruikt de Vlaamse Regering internationale instellingen als forum om de doelstellingen van het Vlaams buitenlands beleid te verwezenlijken, hetgeen blijkt uit hieronder genoemde initiatieven.

Het belang dat ik hecht aan de samenwerking met UNESCO bleek uit de beslissing van de Vlaamse Regering eind 2009 om een nieuwe bijdrage van 1.000.000 euro aan het algemeen UNESCO Trustfonds toe te kennen voor de tweejarige periode 2009-2010. Dit gebeurt in alternatie met een bijdrage aan het Trustfonds bij de Internationale Arbeidsorganisatie.

Met deze bijdrage werden aan de Vlaamse Regering in 2010 een aantal nieuwe projecten ter goedkeuring voorgelegd in verband met cultureel erfgoed.

De huidige Trustfondsovereenkomst loopt ten einde op 31 december 2010. Met het oog op hernieuwing hiervan, heb ik het Departement internationaal Vlaanderen in 2009 een analyse laten uitvoeren om de sterktes en zwaktes in kaart te brengen met het oog op de voorbereiding van een nieuwe overeenkomst. In juli 2010 heb ik een ontwerpovereenkomst voorgelegd aan de Vlaamse Regering met het oog op het opstarten van de onderhandelingen met UNESCO. Mij werd een mandaat verleend om de onderhandelingen te voeren met UNESCO voor een hernieuwing van de overeenkomst. Samen met de Directeur-Generaal van UNESCO, mevrouw Irina Bokova, wordt op 2 november 2010 de nieuwe Trustfondsovereenkomst ondertekend.

Tijdens de Algemene Vergadering in oktober 2009 werd België verkozen tot lid van de Uitvoerende Raad van UNESCO voor een periode van vier jaar (2009-2013).

Er werden verschillende evenementen georganiseerd om de Vlaamse zichtbaarheid binnen UNESCO te versterken en met het oog op Vlaamse samenwerking binnen UNESCO en de Uitvoerende Raad zoals de tentoonstelling "Recognizing our cultural heritage: an American and Flemish Dialogue" (8-26 april 2010).

De Vlaamse UNESCO-Commissie (VUC) beschikte in 2010 over een werkingsbudget van 30.000 euro. Dit kaderde in het brede geheel van de uitbouw van de Vlaamse UNESCO-Commissie, waarbij de communicatie- en stimuleringspolitiek belangrijke actiepunten zijn gebleven. In april 2010 werd de VUC opnieuw samengesteld voor een periode van vijf jaar en werd een nieuwe voorzitter aangesteld.

In 2009 heeft de Vlaamse Regering opnieuw een subsidie van 100.000 euro toegekend aan het Investment Compact Programme (ICP) van OESO. Het budget van het ICP wordt volledig gedragen door extrabudgettaire bijdragen. Vlaanderen is de enige substatelijke donor. Deze subsidie werd aangewend voor de realisatie van de Investment Reform Index 2010, een monitoringinstrument dat een beoordeling maakt van de economische noden van de landen in Zuidoost-Europa en een uitgangspunt vormt voor concrete beleidsimplementatie en capaciteitsopbouw in de betrokken landen. Andere donoren waren de Europese Commissie en de Verenigde Staten. Deze Investment Reform Index werd in het voorjaar van 2010 officieel voorgesteld in Parijs, Brussel en alle betrokken landen in Zuid-Oost-Europa. Via dit samenwerkingsverband (Vlaanderen steunt dit project sinds 2001) heeft Vlaanderen zich geprofileerd als een betrouwbare en sterke partner van OESO. Waar in het programma de focus in eerste instantie op analyse en monitoring lag, verschuift die steeds meer naar de concrete implementatie van de investeringshervormingen. Om deze hervormingen te implementeren werden vier regionale werkgroepen opgericht.

In het voorjaar van 2010 werden de onderhandelingen voor het sluiten van een nieuwe overeenkomst met IAO gestart. Deze kaderovereenkomst zal het toekomstig referentiekader vormen voor samenwerking tussen de IAO en de Vlaamse overheid. Het Vlaamse IAO-trustfonds wordt één van de samenwerkingsinstrumenten.

In het najaar 2010 heeft de Vlaamse Regering deze nieuwe kaderovereenkomst goedgekeurd. Om de samenwerking met IAO verder concreet vorm te geven heb ik voorgesteld een nieuwe bijdrage van 900.000 euro aan het IAO-Trustfonds toe te kennen voor de tweejarige periode 2010-2011. (zie 6.5 - Hoofdstuk 2 en 1.5.3 - Hoofdstuk 3)

De Vlaamse Regering besliste twee ongeoormerkte subsidies voor core funding aan UNRWA toe te kennen. Een eerste subsidie van 300.000 euro werd op 2 oktober 2009 toegekend; een tweede subsidie van 500.000 euro op 23 juli 2010 voor de periode 2010-2012.

Om de schaarse middelen zo geconcentreerd mogelijk in te zetten werd er bewust voor gekozen niet langer verschillende ad hoc projecten in het Midden-Oosten te subsidiëren, maar bij te dragen aan de core funding van UNRWA. Door een engagement voor een langere periode vast te leggen wordt er bovendien tegemoet gekomen aan de vraag van donorvoorspelbaarheid.

Tegemoet wordt gekomen aan de resolutie van het Vlaams Parlement van 7 januari 2009 betreffende de oorlog in Gaza, waarin de Vlaamse Regering gevraagd wordt om inspanningen te doen ten aanzien van de Palestijnse bevolking en zich aan te sluiten bij de initiatieven die door de EU zijn genomen om noodhulp naar Gaza te sturen. De EU is de grootste donor van UNRWA en voorzorg in een bijkomende subsidie voor corefunding in maart 2010 ter bevestiging van zijn engagement.

In januari 2010 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het Belgische lidmaatschap van het International Renewable Energy Agency (IRENA, Internationaal Agentschap voor Hernieuwbare Energie).

Sinds 2001 financiert de Vlaamse Regering stages bij multilaterale organisaties voor jongeren die in Vlaanderen afgestudeerd zijn. Ook in 2009 en 2010 werd het stagefinancieringsprogramma verder gezet. Er werden in 2010 18 stagefinancieringsovereenkomsten ondertekend.

In 2009 heb ik een evaluatie van het stagefinancieringsprogramma laten uitvoeren. Op basis van een aantal algemene en specifieke opmerkingen werden voorstellen tot wijziging aan het besluit van de Vlaamse Regering geformuleerd. Op grond hiervan wordt in 2010 een nieuwe regelgeving uitgewerkt met als doel de mogelijkheden bij de internationale organisaties te vergroten en de modaliteiten efficiënter te maken.

Op het vlak van ontwikkelingssamenwerking werd de samenwerking met organisaties als de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO- zie 1.4.4 - Hoofdstuk 3), de Voedsel- en landbouworganisatie (FAO; zie 1.4.3.2 - Hoofdstuk 3), en UNAIDS (zie 8.4.4 en 1.5.2 - Hoofdstuk 3) verder gezet. Ook het World Agroforestry Centre (ICRAF; zie 8.4.4 - Hoofdstuk 3) kon op steun van de Vlaamse Regering rekenen. Op handelseconomisch vlak werd dan weer samengewerkt met organisaties als het Internationale Trade Centre (ITC; zie 6.4 - Hoofdstuk 2 en 8.5.4 - Hoofdstuk 3) en het Internationale Finance Corporation (IFC; zie 6.4 - Hoofdstuk 2).

Ik heb een screening van het regeerakkoord en de beleidsnota's van alle ministers van de Vlaamse Regering laten uitvoeren, op basis waarvan een inventaris werd gemaakt van de betrokkenheid en beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid bij internationale organisaties.

De ontwikkelingen inzake de interne hervormingen van de Raad van Europa werden nauwlettend opgevolgd. In 2009 werden drie nieuwe Vlaamse afgevaardigden voor de Regionale Kamer van het Congres voor Lokale en Regionale overheden aangesteld. Verder werd de nodige aandacht besteed aan het bezoek van een delegatie van het Congres in het kader van de algemene monitoring van de lokale en regionale democratie.

2011

In 2011 zal de nieuwe algemene Trustfondsovereenkomst met UNESCO in werking treden. Hierin zullen verschillende nieuwe accenten gelegd worden. Zo zal met behulp van deze overeenkomst meer synergie met het wetenschappelijk trustfonds (FUST) mogelijk worden. Bovendien zullen de activiteiten nauw aansluiten bij de nieuwe beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering, en zullen ze thematisch aansluiten met een niche waarin Vlaanderen een grote expertise heeft, met name erfgoed.

In 2011 zal een nieuwe bijdrage aan het Trustfonds worden voorzien, van waaruit nieuwe projecten zullen gefinancierd worden.

Vlaanderen blijft actief invulling geven aan het Belgisch lidmaatschap van de Uitvoerende Raad van UNESCO, hierin ondersteund door de Vlaamse UNESCO Commissie. Bijzondere aandacht zal blijven uitgaan naar de prioritair vastgelegde thema's, niet in het minst naar de externe evaluatie van UNESCO, aangezien het beheer van de organisatie vanuit onze financiële samenwerking met UNESCO een bijzonder aandachtspunt blijft.

Binnen UNESCO heeft Vlaanderen, in het kader van het Europees voorzitterschap, een belangrijke rol in de coördinatievergaderingen tussen de Permanente Vertegenwoordigers van de EU-landen gespeeld, waar EU-standpunten voor de Uitvoerende Raad geformuleerd worden. Bovendien werd vanuit de Europese voorzitterschapsstoel de positiebepaling ten opzichte van andere regio's en de organisatie zelf mee voorbereid.

Voor de werking van de VUC zal opnieuw een bedrag van 30.000 euro worden voorzien. De nieuw samengestelde VUC zal veel aandacht schenken aan haar functie van adviesorgaan ten overstaan van de Vlaamse Regering en daartoe een werkplanning opmaken. Thematisch zal het zich toeleggen op een aantal prioritaire thema's, zoals culturele diversiteit en audiovisueel erfgoed.

In 2011 zal de Vlaamse Regering een bijdrage van 100.000 euro toekennen aan OESO die enerzijds zal voorzien in de coördinatie en efficiënte werking van de eerder genoemde regionale werkgroepen, en anderzijds de werking van de OESO experts in het Investment Compact team zal ondersteunen.

In 2011 zal de nieuwe kaderovereenkomst met de IAO effectief in werking treden. Ik geef opdracht aan mijn administratie om, samen met vertegenwoordigers van de IAO, projecten voor te dragen die in het kader van het Vlaamse trustfonds kunnen worden gefinancierd, met een focus op de actieve promotie van arbeids- en milieunormen en mechanismen van sociale dialoog in groei- en ontwikkelingslanden.

Begin 2011 treedt de nieuwe stagefinancieringsregelgeving in werking. Hierdoor zullen er stages op de hoofdzetels van een ruimer aantal organisaties (ook buiten Europa) en in bepaalde veldkantoren mogelijk worden. Hierbij zal er een belangrijke administratieve vereenvoudiging doorgevoerd worden voor zowel de stagiairs als voor de administratie door het invoeren van een elektronisch aanvraagformulier. Via de introductie van een alumniwerking zal verhoogde aandacht worden besteed aan de contacten met voormalige stagiairs, omdat gebleken is dat deze “nazorg” vruchtbaar kan zijn voor het beleid. Een budget van 216.000 euro voor stagefinancieringen wordt voorzien.

Ik zal, samen met mijn collega bevoegd voor energie, erop aandringen dat België zo snel mogelijk lid wordt van IRENA, die ook kansen biedt voor de Vlaamse technologie- en innovatiesector, en druk de hoop uit dat de Vlaamse Regering spoedig het statuut van IRENA ter instemming aan het Vlaams Parlement kan voorleggen.

Ik onderneem de nodige stappen om de samenwerkingsovereenkomst met UNAIDS, die ten einde loopt op 31 december 2010, te vernieuwen (Zie 1.4.4. - Hoofdstuk 3).

De inventaris die werd gemaakt over de betrokkenheid en beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid bij internationale organisaties moet resulteren in een beleidsdocument dat de coördinatie en de belangenbehartiging binnen de internationale instellingen moet faciliteren.

Ik houd de ontwikkelingen rond de interne hervormingen van de Raad van Europa in het vizier. Verder blijven ook de werkzaamheden inzake de monitoring van de regionale en lokale democratie en de thema's regionale autonomie en minderheden een aandachtspunt. De Vlaamse vertegenwoordiging in Frankrijk zal als waarnemer blijven deelnemen aan de zittingen van de Parlementaire Assemblee en van het Congres voor Lokale en Regionale Overheden, en is beschikbaar voor dialoog met de Vlaamse leden van deze vergaderingen.

1.3. Ondersteuning van de VN-promotoren in Vlaanderen

2009-2010

Naar jaarlijkse gewoonte heeft de Vereniging voor Verenigde Naties (VVN) in het voorjaar van 2010 reeds enkele stagelezingen georganiseerd waarin de nodige aandacht werd gegeven voor het stagefinancieringsprogramma van de Vlaamse overheid.

Hiernaast heeft de VVN zijn werking voortgezet met de uitgave van het tijdschrift Wereldbeeld, de publicatie van monografieën, het organiseren van lezingen, seminaries en conferenties, het opzetten van pedagogische activiteiten en de VVN Youth werking, waarvoor het zowel in 2009 en 2010 respectievelijk een subsidie van 100.000 euro en 95.000 euro heeft ontvangen.

In 2009 en 2010 ontving het UNESCO Platform Vlaanderen uit Koksijde een subsidie van respectievelijk 38.000 euro en 37.000 euro. De vzw financiert hiermee onder andere de publicatie van het tijdschrift UNESCO Info en verschillende brochures over UNESCO-thema's die erg relevant zijn

voor Vlaanderen. Ook verzorgt het UNESCO Platform Vlaanderen voor belangrijke informatie-verspreiding via de website, een elektronische nieuwsbrief en een informatiecentrum.

2011

De werking van de VVN en het UNESCO-platform zal ondersteund worden.

1.4. Respect voor de Rechten van de Mens

2009-2010

Ook dit jaar werd er door Vlaanderen meegewerkt aan meerdere mensenrechtenrapportages. Voor het eerst gebeurde dat ook voor de Universele Periodieke Evaluatie van de Mensenrechtenraad (UPR). Op 26 augustus 2010 organiseerde het departement internationaal Vlaanderen een gedachtewisseling met het Vlaamse middenveld georganiseerd over het mensenrechtenpalmares van de Vlaamse overheid ter voorbereiding van het Belgisch zelfevaluatierapport. In juni werd het Belgische rapport over de naleving van het Kinderrechtenverdrag verdedigd, en in het najaar zal het rapport over de naleving van het Internationaal Verdrag over Burgerlijke en Politieke Rechten (IVBPR) worden voorgesteld. Daarnaast werd een bijdrage geleverd voor het rapport over het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR), dat in september werd ingediend en eind 2011-begin 2012 zal worden verdedigd. Het afgelopen jaar werd ook de instemmingsprocedure met het Verdrag tegen Gedwongen Verdwijningen afgerond.

Ook in het Vlaamse buitenlandse beleid waren de mensenrechten zichtbaar aanwezig. Ikzelf en het departement internationaal Vlaanderen hebben bijvoorbeeld meermaals gesprekken gehad met de ambassadrice van Malawi over de homofobe wetgeving in Malawi.

Op 11 november 2008 heb ik tijdens de officiële herdenking van de 90ste verjaardag van de wapenstilstand in Ieper opgeroepen om werk te maken van een internationale verklaring in het kader van het herdenkingsproject "100 jaar Grote Oorlog". Ondertussen werden de eerste stappen gezet om, samen met gelijkgezinde partners, een Verklaring te onderschrijven die getuigt van het besef dat oorlog en leed nog steeds niet zijn uitgebannen en dat respect voor internationaal recht en mensenrechten, samenwerking tussen volkeren, ontwapening en regionale integratie de sleutel blijven voor een betere toekomst.

Op 6 mei 2010 heeft het Departement internationaal Vlaanderen een eerste gezamenlijk overleg georganiseerd met diplomatieke vertegenwoordigers uit twaalf landen (Australië, Nieuw-Zeeland, Verenigd Koninkrijk, de Russische Federatie, Frankrijk, Ierland, Marokko, Canada, Italië, Duitsland, India en Polen) m.b.t. de herdenking. De bespreking heeft aangetoond dat er een zeer levendige belangstelling bestaat voor het project. Dit overleg had tot doel om de buitenlandse partners te informeren over het herdenkingsproject, de opgezette structuren en de geplande initiatieven. Tevens werd gepolst naar de eerste reacties op de ontwerpversie van de 'In Flanders Fields Declaration', die de herdenking van de "Grote Oorlog" structureel moet verankeren. De dimensies duurzame herinnering ("remembrance"), sensibilisering en herinneringseducatie, en wetenschappelijk onderzoek komen in de ontwerpverklaring aan bod. Met het oog op de inventarisering van de internationale herdenkingsplechtigheden werd tenslotte voorgesteld om de nodige informatie uit te wisselen op het vlak van geplande investeringen en herdenkingsactiviteiten.

De Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland werden tot op zekere hoogte ingeschakeld in de voorbereiding van het herdenkingsproject. Zo informeerden zij onze buitenlandse partners over het herdenkingsproject '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' van de Vlaamse regering. In het kader hiervan heb ik op 2 november 2010 een groot herinneringsconcert "Flanders remembers WWI" georganiseerd in Parijs voor het diplomatiek korps en tal van hoge Franse en internationale gasten, waarop ik

aanwezig was. (Project '100 jaar Grote Oorlog' - Zie tevens de beleidsbrief 'Toerisme' van Minister Geert Bourgeois)

Ook dit jaar maakten vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid deel uit van de Belgische delegatie voor de conferentie van de Taskforce for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research die in Jeruzalem (Yad VaShem) werd gehouden. Tijdens deze conferentie werd ook het concept van Kazerne Dossin, Museum, Memoriaal en Documentatiecentrum voor Holocaust en Mensenrechten voorgesteld aan de 27 lidstaten van deze Taskforce. Eerder dat jaar had ik reeds steun gegeven aan de bijeenkomst van een internationaal adviescomité in Mechelen, bestaande uit vertegenwoordigers van 7 gerenommeerde Holocaustmusea, waar het concept verder werd verfijnd.

2011

Aandacht voor mensenrechten vertaalt zich enerzijds in het onderschrijven en naleven van mensenrechtenverdragen, en anderzijds in aandacht voor mensenrechten in het buitenlands beleid. Wat de eerste invalshoek betreft, blijft de parlementaire instemming met mensenrechtenverdragen een belangrijk aandachtspunt. Het instemmingsdecreet met het klachtenprotocol bij het IVESCR zal nog in het najaar van 2010 in het Vlaams Parlement worden ingediend. Wat het facultatief Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing betreft, werd vooruitgang geboekt in de besprekingen over een intrafederaal samenwerkingsakkoord dat nodig is om het controlemechanisme bij dit protocol vorm te geven. Ik hoop ook voor dit protocol snel een instemmingsdecreet aan het Vlaams Parlement te kunnen voorleggen.

De interactieve dialoog tussen België en de UPR-werkgroep (bestaande uit de andere VN-lidstaten) is gepland voor de elfde UPR-sessie, die zal plaats vinden in mei 2011. Deze dialoog is gebaseerd op het Belgische zelf-evaluatierapport, informatie van de toezichtscomités bij de mensenrechtenverdragen, en bijdragen van de civiele maatschappij. Ik hecht veel belang aan een goede voorbereiding en follow-up van deze UPR. Naast deze internationale engagementen over mensenrechten in het eigen, binnenlandse beleid, zal ik dit jaar aan de Vlaamse Regering ook een document voorleggen over de integratie van mensenrechten als transversaal thema in de Vlaamse internationale betrekkingen.

Het Departement internationaal Vlaanderen verzorgt de internationale component van het herdenkingsproject "100 jaar Grote Oorlog". De voorbereiding van de daartoe noodzakelijke internationale partnerschappen moet gerekend worden tot de agenda van het Vlaamse buitenlandse beleid van de volgende jaren. Het is de bedoeling om in 2011 de internationale verklaring in het kader van het herdenkingsproject "100 jaar Grote Oorlog" op plechtige wijze aan te nemen. Ik wil Vlaanderen hiermee internationaal op de kaart zetten.

De conferenties van de Taskforce for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research, die wellicht nog dit jaar een nieuwe naam zal krijgen, vinden in 2011 plaats in Amsterdam en Den Haag. Er werden al een aantal contacten gelegd met de Nederlandse overheid met het oog op een eventuele gezamenlijke organisatie van een wetenschappelijk randevenement en om ervaringen te delen gelet op het Belgische voorzitterschap van deze Taskforce in 2012 en de conferentie die in juni van dat jaar in Mechelen zal plaatsvinden.

2. De Europese Unie als globale speler

Op 1 december 2009 werd een nieuwe mijlpaal in de geschiedenis van de Europese integratie bereikt. Op die datum trad het Verdrag van Lissabon immers in werking. Met dit verdrag, dat de besluitvorming van de EU moet stroomlijnen, werd het begin ingeluid van een institutionele adempauze en, hiermee samenhangend, van een periode waarin aandacht kan geschonken worden aan concrete uitdagingen die zich in de komende jaren stellen.

In 2010 liep de Lissabonstrategie, gelanceerd in 2000 met de bedoeling het Europese concurrentievermogen te versterken, ten einde. Het was duidelijk dat de vooropgestelde doelstelling om van de EU de meest competitieve regio in de wereld te maken niet gehaald werd. In juni 2010 stemde de Europese Raad in met de langverwachte opvolgingsstrategie, getiteld "Europa 2020".

Voor de eerste keer sinds de invoering van de euromunt kwam de stabiliteit van de eurozone onder grote druk te staan. Aanleiding hiervoor was de plotselinge uitbraak van een financiële crisis in Griekenland die al vlug de rest van Europa bedreigde. Uiteindelijk werd de crisis bedwongen door een nooit eerder geziene reddingsoperatie, waarvan een waarborg ter waarde van 440 miljard euro van eurolanden de hoeksteen vormde. Naar aanleiding van deze crisis werd in toenemende mate aandacht besteed aan de versterking van het Europees economisch bestuur, waarbij vooral begrotingsdiscipline een aandachtspunt vormde.

Ook op het vlak van het Europees buitenlands beleid werden belangrijke stappen vooruit gezet. Na maandenlange onderhandelingen werd een politiek akkoord over de oprichting van de Europese Dienst voor Extern Optreden bereikt tussen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad. Verwacht wordt dat de dienst op 1 januari 2011 effectief van start zal kunnen gaan.

2.1. Een sterke bijdrage tot het EU-Voorzitterschap

2009-2010

De voorbereidingen van het Belgisch EU-voorzitterschap, die in 2008 reeds begonnen waren, werden onverminderd voortgezet. Het Europees voorzitterschap is voor Vlaanderen dan ook een mooie kans om te tonen wat Vlaanderen waard is en wat het voorstelt: een open, dynamische en gastvrije regio die met groot vertrouwen de toekomst ingaat. Vlaanderen blijft zijn actieve rol vervullen.

Vanuit het besef dat een grondige voorbereiding onontbeerlijk is voor het welslagen van het EU-Voorzitterschap heb ik alle Ministers van de Vlaamse Regering opgeroepen om in overleg met de administratie de agenda- en themazetting te blijven bewaken en actief blijven deel te nemen aan overlegmomenten en in overlegorganen die op intrafederaal niveau de voorbereiding van het EU-voorzitterschap in goede banen moeten helpen leiden. Ik heb toegezien op een nauwe betrokkenheid van mijn medewerkers in de zogenaamde 'opvolgingsgroep' (belast met o.m. de sturing van de voorbereiding van het Voorzitterschap) en van de Vlaamse administraties in de 'taskforce' (belast met de opvolging van de meer operationele aspecten). Binnen de Vlaamse overheid werd met betrekking tot het EU-voorzitterschap maandelijks overleg gepleegd over alle Vlaamse beleidsdomeinen heen.

In 2009 werd 3 miljoen euro voorzien voor de voorbereidingen van het voorzitterschap, in hoofdzaak voor de aanwending van bijkomend personeel en noodzakelijke vorming. Voor 2010 en 2011 werd 17 miljoen euro voorzien. In het najaar 2009 besliste de Vlaamse Regering over de verdeling ervan over de verschillende beleidsdomeinen en voornaamste uitgavenposten (personeel, evenementen, communicatie en diverse kosten).

Op 22 januari 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een geactualiseerd document van de Vlaamse prioriteiten voor het Belgische voorzitterschap. Naast een gedetailleerde omschrijving van de prioriteiten per beleidsdomein werden vijf horizontale krachtlijnen bepaald: (1) de hervormde Lissabonstrategie na 2010, (2) de sociale inclusie, mee met het oog op 2010 als Europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, (3) klimaat, energie en leefmilieu – thema's die na de mislukking van de top in Kopenhagen nog aan belang hebben gewonnen, (4) duurzame ontwikkeling, en ten slotte (5) een grotere betrokkenheid van regio's en burgers bij de Europese Unie.

Samen met de inbreng van de attachés op de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de EU diende deze actualisering als vertrekpunt voor de Vlaamse inbreng bij het opstellen van het Belgisch voorzitterschapsprogramma in het voorjaar 2010, waarin de Vlaamse Regering nauw betrokken was. In aanloop

van het trio voorzitterschap werd een gezamenlijk programma opgesteld met globale krachtlijnen en strategische dossiers voor de komende 18 maanden. Het trio voorzitterschapsprogramma werd goedgekeurd door de Raad op 7 december 2009. Ik heb er mee over gewaakt dat de prioriteiten in verband met het internationaal beleid van de Vlaamse Regering zo veel als mogelijk hun weerslag vonden in de programmering.

Op 18 juni 2010 heeft de Vlaamse Regering zijn goedkeuring gegeven aan dossierfiches van de voor Vlaanderen belangrijke dossiers tijdens het Belgische EU-voorzitterschap.

Naast het inhoudelijke werk, dienden er zeer veel logistieke voorbereidingen getroffen te worden. De Vlaamse overheid staat immers in voor de organisatie van een zeventigtal vergaderingen en evenementen in het kader van het EU-voorzitterschap. Hoewel elk beleidsdomein verantwoordelijk werd gesteld voor de organisatie van de evenementen binnen haar vakgebied, voorzien enkele diensten binnen DAR, DiV en CJSM in specifieke bijkomende horizontale ondersteuning met het oog op het EU-voorzitterschap. Zo werd er onder meer voorzien in gemeenschappelijke relatiegeschenken en vergadermateriaal en voordeeltarieven bij hotels.

Vlaamse ministers moeten raadsformaties voorzitten als voorzitter inzake Visserij, Leefmilieu, Onderwijs, Jeugd en Sport. Sinds de aanvang van het voorzitterschap heeft quasi maandelijks een formele raad voor Landbouw en Visserij plaats gevonden. In oktober werd de eerste formele raad Leefmilieu voorgezeten (een tweede volgt in december) en op 18 en 19 november gaat de formele raad voor Onderwijs, Jeugd en Cultuur door, waar ook Sport zal worden behandeld.

Daarnaast staat Vlaanderen in voor de organisatie van twee informele raden: deze voor Leefmilieu die op 11-13 juli doorging te Gent en één voor Onderwijs die zal doorgaan op 7 december te Brugge. Voorts werd nog meegewerkt aan de organisatie van de informele raad Landbouw die in Wallonië doorging, maar waarbij de werkbezoeken bij Vlaamse landbouwbedrijven doorgingen. Op ministerieel niveau werd tenslotte ook nog een informele bijeenkomst van de Europese ministers van Sport georganiseerd die plaats vond te Antwerpen op 21-22 oktober.

Naast de vernoemde ministeriële vergaderingen, worden vanuit de Vlaamse overheid nog tal van conferenties, seminaries en evenementen georganiseerd, met onder meer de eerste Europese jeugdwerkconventie en grootse wetenschapsconferenties.

Naar aanleiding van het EU-voorzitterschap, werden er een reeks communicatieacties voorbereid met als doel de Vlaamse burger bewust te maken van de rol van de EU, zich betrokken te laten voelen bij het Europese project en een modern, dynamisch, tolerant en duurzaam imago voor Vlaanderen te creëren. Er werd onder meer de campagne *'Vlaanderen schittert in Europa, Europa schittert in Vlaanderen'* gelanceerd. Op de officiële Belgische voorzitterschapssite, is er ook een Vlaams deelluik uitgewerkt met zowel officiële informatie gericht op professionals, als informatie voor het brede publiek.

Op 1 juli nam België de fakkel over van Spanje als voorzitter van de Raad van de Europese Unie. De start van het Belgische voorzitterschap werd ingeluid met een reeks festiviteiten, zoals het officieel concert in het Kasteel van Laken, en de Vlaamse concertreeks 'Vlaanderen Muziekland'. Naar aanleiding van de start van het Belgisch voorzitterschap heb ik ook gedineerd met de COREPER I ambassadeurs van 27 EU-lidstaten op 14 juli 2010 in Oostende. Eerder bood ik hen een werkbezoek aan het Vlaams Instituut voor de Zee aan.

Mijn zending op 31 augustus 2010 naar Hongarije heb ik aangegrepen om overleg te plegen met de Hongaarse regering over het EU-voorzitterschap. Hongarije zal de voorzitterschapsfakkel immers overnemen van België vanaf 1 januari 2011.

Ik heb niet nagelaten ten gepaste tijde informatie te verschaffen aan het Vlaams Parlement over het verloop van de voorbereiding van het EU-voorzitterschap. Ik verwijs in dit verband naar de gedachte-

wisselingen op 5 februari en op 6 juli 2010 met de Commissie Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking van het Vlaams Parlement hierover en de overhandiging van Mededelingen met een gedetailleerd overzicht van een stand van zaken aan de voorzitter van het Vlaams Parlement.

In het kader van de Vlaamse rol binnen het Belgisch Voorzitterschap van de Raad van de EU werd er een meertalige brochure voor congresgangers en een specifieke powerpointpresentatie in verschillende talen ontwikkeld. Daarnaast heb ik gestreefd om een gedegen internationale component te voorzien bij alle communicatieacties die in het kader van het EU-Voorzitterschap worden georganiseerd.

2011

In 2011 is het Belgische EU-voorzitterschap achter de rug, maar tot juli 2011 zal er nog samengewerkt worden met het intredende Hongaarse voorzitterschap, dat net zoals het voorgaande Spaanse en het Belgische voorzitterschap, deel uitmaakt van een gezamenlijk trio-voorzitterschap. Alle tijdelijke aanwervingen in het kader van het EU-voorzitterschap zullen dan ook half 2011 ten einde lopen.

In deze periode zal men zich nog toeleggen op de globale verslaggeving en op de evaluatie van de Vlaamse inbreng bij het Belgische voorzitterschap, waarbij de voornaamste betrokkenen zullen worden gevraagd voor hun bijdrage. Dit met het oog op het volgende Belgische EU-voorzitterschap, maar vooral ook op de verbetering van de interne werking met betrekking tot Europees beleid en beleidsdomeinoverschrijdende projecten.

2.2. Verdere Europese integratie

2009-2010

Nu het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) op 1 december 2009 in werking is getreden, moest worden gezorgd dat dit ook zou gaan werken. Het implementatieproces van institutionele wijzigingen en vernieuwingen van het Verdrag werd aangevangen, met als voorname aandachtspunten voor Vlaanderen comitologie en de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO).

Met het VWEU worden de spelregels betreffende 'comitologie' aangepast (artikelen 290 en 291 VWEU). In uitvoering hiervan publiceerde de Europese Commissie op 9 maart 2010 haar voorstel voor een nieuw Comitologiebesluit. Dit voorstel werd nadien grondig geamendeerd door de Raad. Via coördinatievergaderingen met de Directie Generaal Europese Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken werd een substantiële Vlaamse inbreng in de Belgische standpunten verzekerd. Eind juni 2010 werd binnen de Raad een preliminair akkoord gesloten. Onder Belgisch EU-voorzitterschap zal naar een akkoord met het Europees Parlement worden gestreefd. Omdat de hervorming van de comitologie grote gevolgen zal hebben voor de betrokkenheid van de lidstaten van de Europese Unie in de uitvoering van Europese regelgeving, zal ik de onderhandelingen van nabij blijven opvolgen.

Met het VWEU werd de functie van Hoge Vertegenwoordiger in het leven geroepen, die over een Europese diplomatieke dienst moet beschikken. Het oprichtingsbesluit van deze dienst werd goedgekeurd op de Raad Algemene Zaken van 26 juli 2010.

2011

Met de inwerkingtreding van het VWEU is het debat over (nieuwe) institutionele hervormingen tijdelijk naar de achtergrond verdwenen, waardoor het zwaartepunt van de activiteiten van de Europese Unie zich verlegd hebben naar beleidsmatige kwesties daadkrachtig beleid inzake sectorale beleidsthema's, onder meer energie, klimaat en strategie 'EU 2020'.

2.3. Een competitievere Europese Unie

2009-2010

De slagvaardigheid en concurrentiekracht van de EU is afhankelijk van beleidsmatige en budgettaire keuzes die op Europees niveau gemaakt worden. Het Meerjarig Financieel Kader (MFK), dat beleidsprioriteiten voor de lange termijn vastlegt en hieraan middelen koppelt, speelt in deze een beslissende rol. Het debat over het meerjarig financiële kader (MFK) van de Europese Unie na 2013 is opgestart. Aangezien Vlaanderen in grote mate bevoegd is voor beleidssectoren die een prominente plaats innemen in de begroting van de Europese Unie, zal ik de discussie met betrekking tot het MFK na 2013 dan ook aandachtig volgen.

Op 4 juni 2010 nam de Vlaamse Regering kennis van een mededeling met oriënterende elementen over het cohesiebeleid post-2013. Meer bepaald werden zeven algemene krachtlijnen aangenomen, waarvan één stelde dat financiële middelen in het kader van het cohesiebeleid moeten ten goede komen aan alle regio's. Andere accenten zijn het pleidooi ten voordele van de oormerking ten aanzien van Europa 2020-strategie en voor de ontwikkeling van bijkomende regionale indicatoren die op Europees niveau toelaten de sociaaleconomische ontwikkeling van regio's te monitoren. Met het oog op standpuntinname rond het vijfde cohesierapport dat de Europese Commissie in november 2010 publiceert en de informele Raad 'Regionaal beleid' op 22 en 23 november 2010 onder Belgisch EU-Voorzitterschap, werd in oktober 2010 het standpunt van de Vlaamse Regering over het cohesiebeleid na 2013 verfijnd.

Op 31 maart publiceerde de Europese Commissie haar Werkprogramma voor 2010. Gezien het initiatiefrecht van de Europese Commissie, is het screenen van het Werkprogramma door de Vlaamse overheid primordiaal om proactief in te kunnen spelen op Europese ontwikkelingen. Mijn diensten hebben daarom in nauwe samenwerking met de attachés werkzaam op de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de EU een initiële screening uitgevoerd. Deze werd nadien besproken op en gevalideerd door de Vlaamse Regering.

Ook een verbeterde omzetting van Europese regelgeving is cruciaal om het concurrentievermogen van Europa in een snel veranderende wereld te handhaven. De evolutie met betrekking tot het tijdig omzetten van Europese richtlijnen is het best meetbaar aan de hand van het Interne Markt scorebord dat elk semester wordt gepubliceerd door DG Interne Markt van de Europese Commissie.

In het scorebord van juli 2010 blijft België met een omzettingsvertraging van 0,7% - 10 richtlijnen - onder de Europese norm van 1% en eindigt als tiende op 27 lidstaten. Dit is het beste resultaat dat België ooit bereikte. Dit resultaat is een verbetering tegenover het scorebord van december 2009 (0,9% - 13 richtlijnen) toen België pas als negentiende eindigde op 27 lidstaten. Bovendien is er bij geen enkele richtlijn een omzettingsachterstand van meer dan 2 jaar. De norm die op deze dossiers van toepassing is (nultolerantie) wordt voor het eerst sinds de invoering ervan gehaald. Vlaanderen droeg in belangrijke mate bij tot dit resultaat.

Vlaanderen was op 24 juni 2010 gevat door 26 inbreukdossiers. In één van deze dossiers werd Vlaanderen veroordeeld door het Hof van Justitie. Het is essentieel om een onderscheid te maken tussen het aantal "inbreukdossiers" en het aantal veroordelingen door het Hof van Justitie. Deze cijfers betekenen dat Vlaanderen de kans grijpt om de overgrote meerderheid van de inbreukdossiers te remediëren en af te handelen zonder dat het tot een veroordeling komt door het Hof van Justitie. Deze nuance verhindert uiteraard niet dat Vlaanderen zijn inspanningen moet bestendigen om (i) inbreukdossiers op te lossen en (ii) de instroom aan inbreukdossiers te beperken door de tijdige en correcte omzetting van richtlijnen en door rekening te houden met de beginselen van het Europees recht bij de ontwikkeling van Vlaamse regelgeving.

Door de inwerkingtreding van het Lissabonverdrag worden stringentere maatregelen opgelegd inzake de omzetting en uitvoering van de EU-regelgeving. Het Departement internationaal Vlaanderen bleef

zijn proactieve integratierol vervullen bij het faciliteren, opvolgen en monitoren van een correcte omzetting in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering werd maandelijks ingelicht over voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces, met inbegrip van ontwerpen van nieuwe Europese regelgeving.

Ik hield nauw contact met de kenniscel Wetsmatiging die indicatoren heeft uitgewerkt met betrekking tot de omzetting van Europese regelgeving.

De dienstenrichtlijn is een belangrijke hoeksteen van de Europa 2020- strategie, gefocust op een versteviging van de economische positie van Europa in de wereld. Met het verderzetten van de inspanningen om de dienstenrichtlijn volledig om te zetten, zet de Vlaamse Regering de Unie een stap dichterbij de voltooiing van de interne markt. Op 2 augustus 2010 werd het zogenaamde horizontale decreet (tot omzetting van de dienstenrichtlijn) in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Vlaanderen heeft de intentie om de resterende aanpassingen van regelgeving ter omzetting van de dienstenrichtlijn tegen eind november 2010 af te ronden. Daarmee werd ook ingezet op de doelstellingen van ViA die van Vlaanderen één van de Europese koplopers op het vlak van betere regelgeving moeten maken. Betere en snellere omzetting en correcte toepassing van Europese richtlijnen behoort tot de sleutelprojecten van ViA.

Eén van de belangrijkste dossiers binnen de EU in de eerste helft van 2010 was het vastleggen van de Europa 2020-strategie als opvolger van de Lissabonstrategie. Na het vastleggen van deze strategie door de Europese Raad van juni 2010, is een volgende belangrijke stap voor de lidstaten het opstellen van de nationale hervormingsprogramma's. Vlaanderen zal een eigen Vlaams Hervormingsprogramma (VHP) opstellen in het kader van de Europa 2020-strategie. Dit VHP zal in beeld brengen met welke maatregelen en initiatieven de Europa 2020-strategie in Vlaanderen zal worden uitgevoerd. ViA vormt het kader hiervoor.

Samen met mijn collega's van de Vlaamse Regering heb ik steeds het belang van een actieve Vlaamse diplomatie met betrekking tot de belangrijkste EU-dossiers benadrukt. De Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (VVPV) is het 'kloppend hart' van de voorbereiding van de (informele en formele) Raden. De VVPV bewaakt binnen de EU en binnen de intrafederale coördinatie t.a.v. de EU mee de Vlaamse accenten en prioriteiten en zorgt voor contacten met Europese instellingen (Europees Parlement, Commissie en de Raad(sformaties)) en met de federale en andere deelstatelijke PV's. De afgelopen jaren werd de VVPV dan ook gevoelig uitgebreid met een reeks attachés die door verticale diensten, en later beleidsdomeinen, van de Vlaamse overheid werden gedetacheerd. Als vanzelfsprekend roept een numeriek groeiende VVPV ook om een betere coördinatie en klare afspraken tussen haar leden onderling en in het bijzonder tussen de Algemeen Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de EU enerzijds en de personeelsleden gedetacheerd bij de VVPV vanuit andere Vlaamse vakdepartementen anderzijds. Daarom werd het van 26 maart 2004 daterende protocol waarin de onderlinge verhoudingen worden geregeld op 4 juni 2010 vervangen door een referentiekader voor werking en aansturing van de VVPV.

2011

De voorstellen van de Europese Commissie voor een meerjarig financieel kader na 2013, verwacht ik in het voorjaar van 2011. De voorstellen zullen onder meer de financiële aspecten bevatten van de Europa 2020 strategie, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2013 en het Cohesiebeleid na 2013. Met het oog op een Vlaamse standpuntbepaling zal een grondige analyse worden gemaakt van de voorstellen. Verdere ontwikkelingen die dit dossier aangaan, zal ik met aandacht volgen.

Wanneer de Europese Commissie haar werkprogramma 2010, dat voornamelijk bestaat uit 34 "strategische initiatieven" die de Europese Commissie voor het jaareinde wenst op te starten, heeft omgezet in concrete voorstellen, zal ik voor een aantal voor Vlaanderen primordiale beleidsdomein-

overschrijdende dossiers uitgebreide dossierfiches met impactanalyses van betrokken beleidsdomein laten maken. Hierover zal ik opnieuw rapporteren aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Om het totaal aantal inbreukdossiers voor Vlaanderen wegens laattijdige omzetting van Europese richtlijnen of niet-correcte toepassing van Europese regelgeving verder te verminderen, zal ik blijven investeren in een intense samenwerking tussen alle beleidsdomeinen en kabinetten en zal ik aan een proactieve opvolging blijven doen.

In 2011 zullen de lopende initiatieven ter opvolging van de Europese regelgeving verder gestroomlijnd worden. De voortdurende identificatie van de voorstellen van richtlijn en gepubliceerde richtlijnen zal verder gezet worden, evenals het maandelijks rapporteren aan de Vlaamse Regering betreffende de ontwikkelingen op het niveau van de EU met inbegrip van een stand van zaken van de Vlaamse omzettings- en inbreukdossiers.

Ik zal toezien op een tijdige voorbereiding van gecoördineerde standpuntbepalingen in het kader van het cohesiebeleid, het meerjarig financieel kader van de EU en andere Europese integratiedossiers die o.m. deel uitmaken van het werkprogramma 2011 van de Europese Commissie.

De versterking van de VVPV zal worden bestendig in het licht van een duurzame proactieve opvolging van het EU-beleid. Hierbij blijft aandacht uitgaan naar een bewustmaking van de Vlaamse administratie van het belang van het Europese beleidsniveau. Er wordt een update gemaakt van het Draaiboek Europese regelgeving.

De Vlaamse Regering zal de uitvoering van de Dienstenrichtlijn blijven opvolgen en verder zetten. Hierbij zullen we uiteraard ook bijzondere aandacht hebben voor de exportmogelijkheden van de Vlaamse dienstverlenende bedrijven (zie 5.4. Speciale aandacht voor de dienstenmarkt).

2.4. Een sterkere aligering op het extern beleid van de Europese Unie

Om haar positie in de wereld te handhaven, is het belangrijk dat de EU, per slot van rekening het grootste handelsblok in de wereld, zich op het wereldtoneel kan blijven manifesteren als machtsfactor. Daartoe moet het een coherent buitenlands beleid voeren en met één stem spreken. Het Vlaams internationaal beleid wil daartoe bijdragen.

2009-2010

De opzet van de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) acht ik van het grootste belang om de EU in staat te stellen zich extern sterker en eensgezinder op te stellen. Ondertussen werden de eerste aanstellingen voor dit nieuwe corps bekend gemaakt.

De Vlaamse Regering heeft haar internationaal beleid het afgelopen jaar waar mogelijk afgestemd op het gemeenschappelijk buitenlands beleid van de EU. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het beleid van de Vlaamse Regering met betrekking tot humanitaire hulp dat afgestemd wordt op de Europese Consensus Humanitaire Bijstand, naar de actieve opvolging en inschakeling van het Vlaamse in het Europese handels- en markttoegangbeleid, en naar het beleid inzake Mensenrechten – zoals naar aanleiding van de strafbaarstelling van homoseksualiteit in Malawi.

Parallel met het beleid van de Europese Unie heeft Vlaanderen 15 jaar heel actief geïnvesteerd heeft in samenwerking met de landen van Centraal- en Oost-Europa. De samenwerking met de landen van Centraal- en Oost-Europa manifesteerde zich ten aanzien van de tien recent toegetreden EU-lidstaten, de landen uit de Westelijke Balkan, en Moldavië en Oekraïne. In 2009 werd een reeks van 30 projecten goedgekeurd voor een totaal bedrag van 2.486.971,80 euro. In 2010 werd, met het oog op de heroriëntering van het programma, geen oproep voor het indienen van nieuwe projectvoorstellen gelanceerd.

Met de feitelijke toetreding van tien Centraal- en Oost-Europese landen tot de EU – via de uitbreidingsgolven in 2004 en 2007 – werd in feite aangegeven dat deze landen het transitietraject naar een democratie en vrijemarkteconomie succesvol afgerond hadden en werd de vraag opgeworpen hoe dit Samenwerkingsprogramma in de toekomst verder vorm gegeven moest worden. Om deze vraag te beantwoorden heb ik in 2009 een evaluatie laten uitvoeren over de noodzaak van de voortzetting van een Samenwerkingsprogramma voor de landen uit Centraal- en Oost-Europa. In navolging hiervan heb besloten het Programma Centraal- en Oost-Europa zoals het de afgelopen zeventien jaar gelopen heeft stop te zetten, en heb ik mijn administratie de opdracht gegeven om een nieuw plan op te stellen gericht op de Westelijke Balkan.

2011

Ook in 2011 zullen een aantal nieuwe beleidsinitiatieven van de Vlaamse regering nadrukkelijk afgestemd worden op de hoofdlijnen van het extern beleid van de Europese Unie. De nieuwe strategienota's voor de samenwerking tussen Vlaanderen en Mozambique (2011-2015) en Vlaanderen en Zuid-Afrika (2012-2016) zullen worden gealigneerd op de Europese beleidsdocumenten voor beide landen en de regio (SADC). Ook het nieuwe beleidsplan ten aanzien van de Westelijke Balkan en de nieuwe buurlanden van de EU dat in 2011 ten uitvoer zal worden gelegd, zal zich inschrijven in de globale doelstellingen van het Europese oostelijke nabuurschapsbeleid.

Zoals blijkt uit de regelgevingsagenda als bijlage, acht ik het mogelijk om in 2011 verschillende EU-akkoorden aan het Vlaams Parlement voor te leggen met het oog op parlementaire instemming, waaronder de vrijhandelsovereenkomst tussen EU en Zuid-Korea, de kaderovereenkomst inzake het partnerschap en samenwerking tussen de EU en de Filippijnen, en de Europese stabilisatie- en associatieovereenkomst met Servië.

Wat betreft het bevorderen van de welvaart in de Westelijke Balkanlanden zal ik in samenwerking met verscheidene socio-economische partners en Vlaamse beleidsdomeinen laten onderzoeken welke samenwerkingsmogelijkheden voor Vlaanderen het meest interessant zijn. Dit moet Vlaanderen ook toelaten om Vlaamse expertise uit te dragen en de relaties met deze landen te verstevigen

3. Subsidiariteit en culturele diversiteit

Op welk niveau het beleidsmatig proces zich afspeelt vormt een kernvraagstuk waar vele territoriale entiteiten zowel binnen als buiten de Europese Unie mee bezig zijn. Zo werden recentelijk nog in Catalonië diverse "informele" referenda over autonomie (en onafhankelijkheid) georganiseerd en trok het recente arrest van het internationaal gerechtshof, waarmee de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo in lijn met het internationaal recht verklaard werd, veel aandacht.

Sinds jaren is het begrip 'culturele diversiteit' niet meer weg te denken uit het beleidsdiscours van de Vlaamse Regering en, a fortiori, van de internationale gemeenschap.

Met het protocol culturele samenwerking uit het vrijhandelsakkoord met de Republiek Korea heeft het debat rond de integratie van culturele en audiovisuele diensten in het Gemeenschappelijk Handelsbeleid een nieuwe wending gekregen. Op vraag van diverse lidstaten zal de Europese Unie geen commerciële verbintenissen meer opnemen in de protocols culturele samenwerking uit vrijhandelsovereenkomsten. Deze evolutie wordt ondersteund door de Vlaamse culturele en audiovisuele sector.

3.1. Grensoverschrijdende samenwerking

2009-2010

De Nederlandse en de Vlaamse overheid hebben stappen gezet in de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking in de grensstreek om de obstakels voor burgers die over de grens werken en of wonen te verminderen.

Op 25 juni 2010 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland en de aanpak van de geïdentificeerde knelpunten. Het gaat hierbij specifiek om hindernissen die mensen er ondervinden als gevolg van verschillen in wet- en regelgeving, verschillende bevoegdheden en cultuurverschillen. Het is de bedoeling om hier een aantal praktische oplossingen voor te vinden. De Vlaamse knelpunten kunnen geclusterd worden in vier groepen: onderwijs en vorming, mobiliteit, openbare werken en verkeersveiligheid, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening en woonbeleid. De prioriteit ligt bij die knelpunten die betrekking hebben op exclusief Vlaamse bevoegdheden. Ik zal zorgen voor de voortgangsmonitoring en de periodieke rapportering aan de Vlaamse Regering.

Op basis van de krijtlijnen geschetst in de Strategienota Frankrijk, werd de samenwerking met Noord-Frankrijk verder uitgebouwd via onze actieve participatie in de twee Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS)- samenwerkingsverbanden in het grensgebied, namelijk de Euro-metropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale.

De bijzondere opdracht van de Vlaams coördinator van de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking met Noord-Frankrijk liep tot 1 april 2010. De Vlaamse Regering heeft in januari 2010 beslist om het mandaat van de Vlaams coördinator met twee jaar te verlengen tot 1 april 2012, dit om de continuïteit en coherentie in de verdere aanpak van de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk te garanderen. Er werden initiatieven genomen en/of ondersteund op diverse samenwerkingsdomeinen, onder andere leefmilieu, hoger onderwijs, ruimtelijke planning en gezondheidszorg. Met de Franse overheid gingen wij in dialoog over de toekomst en de verdere uitbouw van de grensoverschrijdende samenwerking in een bredere context.

In het voorjaar van 2010 vond, naast een colloquium over het instrument EGTS georganiseerd door de Euregio Maas-Rijn (EMR) en EIPA in Maastricht, ook een eerste vergadering met deelname vanuit de Vlaamse overheid plaats op het Benelux-secretariaat, waarin uit de ervaringen van de Belgisch-Franse EGTS-structuren lessen werden getrokken voor een eventuele omvorming van de EMR tot een EGTS.

2011

In 2011 zal ik tevens inzetten op verstrekte contacten met buurlanden en buurregio's die Vlaanderen als prioritaire partners beschouwt.

De Vlaamse overheid zal een faciliterende rol blijven vervullen bij de grensoverschrijdende samenwerking met de Zuid-Nederlandse provincies en de Nederlandse grensgemeenten.

Ik handhaaf onze inspanningen om de samenwerking met Noord-Frankrijk via de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale te ondersteunen en verder operationeel te maken. Dit gebeurt voornamelijk door actieve medewerking aan en opvolging van de werkgroepen van beide samenwerkingsverbanden, die concrete acties zullen plannen en uitvoeren. De Vlaamse coördinator vervult daarbij een verbindingsrol en zal ook zelf initiatieven nemen om de grensoverschrijdende samenwerking te versterken.

Onze landgenoten uit de Duitstalige Gemeenschap vormen een brug tussen de Vlaamse en de Duitse cultuur. Het werkprogramma met de Duitstalige Gemeenschap wordt in 2011 herzien. De actieradius van het nieuwe werkprogramma zal meer worden gefocust op thema's die nauwer aansluiten bij gemeenschappelijke beleidsprioriteiten van de partners en waarvoor ook de nodige beleidskredieten kunnen worden ingezet.

3.2. Samenwerking via de Benelux

2009-2010

Met het verdrag tot oprichting van de Benelux Unie (Den Haag, 2008) stemde het Vlaams Parlement in bij decreet van 2 juli 2010, waarmee de Vlaamse verdragsprocedure afgewerkt is. Het Nederlandse parlement en het Luxemburgse hadden eerder ingestemd met dit verdrag, alsook het parlement van de Duitstalige Gemeenschap. Voor de intrafederale afstemming bij de toepassing van dit in België gemengde verdrag, sloot de Vlaamse Regering op 5 juni 2009 een samenwerkingsakkoord met de federale overheid en de andere Gemeenschappen en Gewesten. Het is dus wachten op de overige instemmingen in België, om dit verdrag in werking te kunnen laten treden.

Op 8 december 2009 besloot het Comité van Ministers van de Benelux om het andere basisverdrag van de Benelux, dat van 1955 tot instelling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, of het ‘Beneluxparlement’, te wijzigen en de Benelux-onderhandelingen officieel te openen. Het Comité definieerde het doel van deze verdragwijziging met de term ‘modernisering’. Om de onderhandelingen effectief te starten, legde Nederland eind 2009 een eerste sneuveltekst voor.

Sindsdien vond slechts één Benelux-vergadering plaats (Brussel, Hertoginnedal, 4 mei 2010). Aan deze vergadering nam de Belgische delegatie deel die was samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, van de andere deelstaten en van de federale overheid. Ook een delegatie van het Beneluxparlement nam hieraan actief deel. De agenda was beperkt tot het vaststellen van de gemeenschappelijke aandachtspunten bij deze start, namelijk de ruimere betrokkenheid *de facto* van het Beneluxparlement in de besluitvorming, de institutionele hervormingen in België en het raadplegen van het Beneluxparlement bij het opmaken van het nieuwe verdrag.

De Vlaamse Regering heeft op 7 mei 2010 negen beleidslijnen voor de verdragsonderhandelingen goedgekeurd, die ik op 19 juli 2010 heb afgetoetst met een delegatie van het Vlaams Parlement. Daarover ontstond een consensus. Tevens werd er de Nederlandse sneuveltekst als basis voor de onderhandelingen aanvaard. In een tweede vergadering, op 13 september 2010, heb ik met de parlementaire delegatie praktische afspraken gemaakt over het voeren van de onderhandelingen, en de standpunten van de federale overheid en de andere deelstaten getoetst aan het Vlaamse standpunt.

2011

In 2011 zal ik de overheden, die nog niet hebben ingestemd met het verdrag van de Benelux Unie, zo nodig herinneren aan het voortzetten van hun procedures. Nadat alle instemmingen zijn verleend, zal ik bij de federale overheid aandringen op de ratificatie en op de inwerkingtreding van dit Unieverdrag.

De centrale beleidsvraag voor het wijzigen van de Overeenkomst van 1955 is welke wezenlijke rol het Beneluxparlement kan en moet spelen in de besluitvorming van de Benelux Unie. De slagvaardigheid en de efficiëntie van de Benelux zijn in dit proces aandachtspunten, maar evenzeer de bevoegdheid van het Vlaams Parlement en die van zijn leden, afgevaardigd in het Beneluxparlement. Regeringen zijn bevoegd om verdragen te sluiten, maar de inhoud van dit nieuwe verdrag zal immers in essentie slaan op de werking van het Vlaams Parlement, van zijn afvaardiging in het Beneluxparlement en van het Beneluxparlement zelf.

Daarom zal ik tijdens de verdragsonderhandelingen erop toezien dat mijn afspraken met het Vlaams Parlement een neerslag vinden in de verdragtekst. Over het verloop en het resultaat van de onderhandelingen zal ik het Parlement op de hoogte houden.

3.3. Versterking van de rol van deelstaten in de Europese Unie

2009-2010

De (versterkte) samenwerking met andere deelstaten en regio's binnen de EU, die met Vlaanderen een gelijklopende agenda delen, is voor Vlaanderen van prioritair belang.

Dit bleek door de Vlaamse bijdrage die geleverd werd tot het Piemonteese voorzitterschap (2009) en het nog lopende Aragon voorzitterschap (2010) van het multilaterale REGLEG-netwerk van 74 deelstaten en regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie.

Vlaanderen was als lid van de voorzitterstrojka nauw betrokken bij de werkzaamheden van het Piemonteese REGLEG-voorzitterschap. Het sluitstuk van het voorzitterschap - de tiende Conferentie van Ministers-Presidenten - vond plaats op 5 en 6 november 2009 plaats in Turijn. Zoals gewoonlijk werd door de Minister-Presidenten een politieke verklaring goedgekeurd, die aan de Commissie, het Europees Parlement en het EU-Voorzitterschap bezorgd werd.

Onder het REGLEG-voorzitterschap 2010 van Aragon werd de werkgroep 'comitologie' voortgezet. Vlaanderen heeft op 23 juni 2010 actief bijgedragen tot de voorbereiding van en actief deelgenomen aan de workshop "Participation of Regleg Regions in EU decision making - Comitology", georganiseerd door de regio Friuli Venezia Giulia. Ideeën en ervaringen werden uitgewisseld over de wijze waarop regio's met wetgevende bevoegdheden betrokken worden in het Europees comitologieproces en bijdragen tot (betere) Europese regelgeving. Zowel het Europees Parlement als de Europese Commissie namen deel aan het debat.

Voorts werd binnen het Coördinatiecomité een reflectiedebat gehouden en informatie uitgewisseld over de concrete betekenis en het belang van de inhoud van Artikel 4 van het Verdrag van de Europese Unie enerzijds en de omvang van de subsidiariteitscontrole anderzijds. Artikel 4, § 2 van het Verdrag bepaalt uitdrukkelijk dat de Unie de nationale identiteit van de Lidstaten erkent, en dus de politieke en grondwettelijke structuur, met inbegrip van het regionaal en lokaal zelfbestuur, dat inherent is aan deze nationale identiteit.

Op 4 juni 2010 werd in naam van de leden van het REGLEG-netwerk met een brief aan Barosso, Zapatero en Van Rompuy een oproep gedaan om een Europa in partnerschap uit te bouwen, door het zoveel mogelijk betrekken van Regio's met Wetgevende Bevoegdheid bij de verschillende voorbereidende fasen van besluitvorming en implementatie van de EU2020-strategie.

Op 18 en 19 november 2010 heeft de Conferentie van Ministers-presidenten van REGLEG plaats gevonden.

2011

De mogelijkheid zal onderzocht worden om een seminarie te organiseren over de implementatie van de subsidiariteitscontrole door de regio's met wetgevende bevoegdheden.

3.4. Meer wegen op de Europese besluitvorming

2009-2010

De rapportering van cruciale EU-dossiers aan de Vlaamse Regering werd hertekend, zodat al van voor het eigenlijke regelgevende initiatief van de Europese Commissie prioritaire dossiers worden gedetecteerd en dossierfiches worden opgemaakt. Zo werd het werkprogramma 2010 van de Europese Commissie gescreend om de implicaties voor Vlaanderen ervan in beeld te brengen. Bovendien werden van de prioritaire dossiers tijdens het Europees voorzitterschap dossierfiches gemaakt van de door Vlaanderen belangrijke dossiers.

2011

Ik heb mijn diensten belast met het nemen van initiatief om een verbeterde monitoring van de besteding van Europese fondsen op het niveau van de Vlaamse overheid te realiseren. Dit is niet onbelangrijk, met het oog op een onderbouwde standpuntbepaling in kader van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de EU. Verder moet deze monitoring op langere termijn als instrument dienen voor de strategiebepaling ten aanzien van deelname van Vlaanderen aan de Europese ondersteuningsprogramma's.

Van zodra de Europese Commissie de beleidsintenties van het werkprogramma 2010 heeft omgezet in beleidsvoorstellen zal ik van de voor Vlaanderen primordiale beleidsdomeinoverschrijdende dossiers uitgebreide dossierfiches laten maken. Daarbij wordt ook de mogelijke impact op de huidige Vlaamse regelgeving ter zake aangegeven. Hierover zal ik opnieuw rapporteren aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Er gaat tevens blijvende aandacht naar een meer efficiënte werking van de PV, waarbij goede relaties tussen de federale en de Vlaamse PV noodzakelijk zijn. Het huishoudelijk reglement is een essentieel onderdeel hiervan. Ik zal er bij de federale overheid blijvend op aandringen om in het kader van de ICBB het samenwerkingsakkoord EU te herzien.

3.5. Culturele diversiteit en de internationale handelsverdragen2009-2010

Op 23 juni 2010 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gehecht aan het ontwerp-decreet houdende instemming met het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea. Deze overeenkomst bevat een protocol culturele samenwerking, ter bevordering van de culturele diversiteit in beide partijen. Tijdens de onderhandelingen is gewaakt over de vrijwaring van de dubbele natuur van de culturele en audiovisuele diensten. Het uiteindelijke protocol bevordert de culturele uitwisselingen en biedt tegelijkertijd voldoende bescherming aan de Europese markt voor audiovisuele producties.

Om een beter zicht te krijgen op de rol van de Vlaamse audiovisuele sector in de internationale handel, heb ik het Steunpunt Buitenlands Beleid gevraagd een omstandig onderzoek te voeren naar de economische waarde van deze sector en de interesse van de Vlaamse bedrijven om internationale coproducties aan te gaan. Het Steunpunt heeft het voorbije jaar bovendien twee interessante studies opgeleverd over de culturele samenwerkingsprotocollen en de posities van de belangrijkste economieën ten opzichte van cultuur en internationale handel.

2011

Ik zal alle vrijhandelsakkoorden die de EU onderhandelt van nabij laten opvolgen door mijn diensten, in het bijzonder de onderhandelingen met India, aangezien dit land reeds concrete interesse heeft getoond in verbintenissen met betrekking tot de audiovisuele sector. Ook wat betreft de nieuwe vrijhandelsgesprekken die de EU aanknoopt, bijvoorbeeld met Mercosur of met de individuele ASEAN-staten, zal ik er op toezien dat de bijzondere identiteit van culturele en audiovisuele diensten gerespecteerd wordt.

3.6. Internationale culturele uitwisseling en dialoog

2009-2010

Na de ratificatie van het Vlaams-Nederlands Cultureel Verdrag (voluit: Verdrag inzake cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn) van 17 januari 1995 stelden de Vlaamse en de Nederlandse Regering de Commissie cultureel verdrag Vlaanderen-Nederland aan. De eerste Commissie (CVN) vatte op 2 april 1998 haar werkzaamheden formeel aan.

Het tienjarig bestaan van CVN in 2008 was een goede aanleiding om terug te kijken naar de behaalde resultaten, maar ook om te reflecteren over de rol van CVN in de toekomst. In 2009 werd CVN geëvalueerd. 2010 was een reflectiejaar dat de missie en de taakuitvoering van de Commissie toetste aan de ontwikkelingen in de tijd. In 2011 zullen de gemaakte afspraken omtrent een hernieuwd CVN in de praktijk worden gezet.

De Nederlandse en Vlaamse overheid dragen de culturele samenwerking die in de loop der jaren is ontstaan ook gezamenlijk uit in het buitenland. Samen met Nederland en in overleg met het Departement CJSM, werd er in 2009 een gezamenlijk cultureel programma in Zuid Afrika opgezet dat focust op de promotie van Vlaamse kunstenaars, musici en auteurs. Ook tijdens het Flachlandfestival in Berlijn, dat plaats vond van 27 tot 29 augustus 2010, werd de cultuur van de lage landen in de kijker gezet. Via dit festival kreeg Vlaanderen dan ook een belangrijke visibiliteit, vandaar de beslissing om een subsidie van 20.000 euro toe te kennen.

Via de Vlaamse Vertegenwoordigingen in het buitenland, het Flanders House in New York en het Flanders Center in Osaka werden belangrijke Vlaamse (culturele) evenementen ondersteund voor netwerking en promotie van Vlaanderen. De meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Flanders Center in Osaka werd geëvalueerd door het Departement internationaal Vlaanderen met het oog op eventuele verlenging.

Het Centrum voor Mexicaanse Studiën werd, met het oog op de academische en culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Mexico, ondersteund. Deze subsidiëring werd gekoppeld aan duidelijke, kwantificeerbare doelstellingen die door het centrum moeten worden gehaald.

Om de erkenning van de UNESCO-leerstoel aan de KULeuven rond 'preventieve conservering, onderhoud en monitoring van monumenten en sites' in het licht te zetten, organiseerde de Vlaamse Vertegenwoordiging in Parijs een receptie op 27 oktober 2009, tijdens de Algemene Vergadering van de Werelderfgoedconventie, waarbij speciale aandacht was voor onze Afrikaanse partnerlanden.

In juni 2009 werd de stad Gent lid van het UNESCO 'Network of Creative Cities', een netwerk dat in 2004 werd opgestart om de sociale, economische en culturele ontwikkeling van steden te promoten. Om deze internationale erkenning van Gent te benadrukken, hebben de stad Gent en de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Frankrijk een uitnodiging verstuurd naar de Permanente Vertegenwoordigers bij UNESCO van alle landen die deel uitmaken van het netwerk. Het bezoek aan de stad Gent heeft plaats gevonden tijdens het muziekfestival 'Odegand' (18 september 2010).

Net zoals voorgaande jaren, werd ook dit jaar een Vlaams-Nederlandse journalistenuitwisseling op poten gezet worden. Via dit programma draaien journalisten een aantal maanden mee op een redactie in het buurland. In 2010 namen hier 3 journalisten aan deel.

2011

Ook in 2011 zullen in het buitenland belangrijke Vlaamse (culturele) evenementen georganiseerd worden of zal deelgenomen worden aan belangrijke evenementen en festivals in het buitenland (bv. festival van Avignon, Cannes 2011, enz.).

Het Flanders Center in Osaka zal vanaf 2010 door een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid verbonden zijn. Hierin zullen nieuwe accenten worden gelegd om de werking verder te optimaliseren.

In het kader van een Vlaamse culturele diplomatie met het Verenigd Koninkrijk zal ik op 21 februari 2011 in de National Gallery in Londen de tentoonstelling “Jan Gossaert’s Renaissance”¹ openen (23 februari – 30 mei 2011).

3.7. Promotie van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie

2009-2010

De Nederlandse Taalunie houdt op 20 november 2010 een topberaad met vertegenwoordigers van alle landen waar het Nederlands belangrijk is. De stad Brugge treedt op als gastheer voor dit beraad, dat als motto heeft: ‘Nederlands, wereldtaal’. De Taalunie organiseert de top ter gelegenheid van haar dertigjarig bestaan. Uitgenodigd zijn bewindslieden (voornamelijk ministers van Cultuur en/of Onderwijs), diplomatieke vertegenwoordigers, leden van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie (IPC) en van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren (RNTL), vertegenwoordigers van de stad Brugge en van enkele instellingen die met de Nederlandse taal begaan zijn.

Vlaanderen pleit voor het handhaven van het gebruik van kleinere talen binnen Europese instellingen – zoals het Nederlands – in functie van het respect voor culturele diversiteit. Het evaluatieproces van het bestaande "request and pay"-systeem door de Europese instellingen in verband met de vertalingen in de raadswerkgroepen werd dan ook van nabij opgevolgd en, waar noodzakelijk geacht, werd advies ingewonnen bij het secretariaat van de Taalunie. Uiteindelijk werd op basis van de evaluatie geconcludeerd dat het bestaande "request & pay"-systeem uit 2003 (aangepast in 2007) best quasi onveranderd wordt behouden.

Op vraag van Vlaanderen werd binnen de Nederlandse Taalunie een ambtelijke werkgroep “Taalgedragsregels in contacten met de Europese Unie” ingesteld. Op 20 oktober 2008 heeft het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie de werkgroep de opdracht gegeven de regels en praktijken die sinds 1997 tot stand waren gekomen op het vlak van het taalgebruik tijdens formele en informele bijeenkomsten van de Raad van de Europese Unie en tijdens vergaderingen van ambtelijke werkgroepen en comités, te laten toetsen op hun haalbaarheid en actualiteitswaarde, onder meer in het licht van de uitbreiding van het aantal officiële talen van de Europese Unie van 11 in 1997 tot 23 nu. Daarbij vroeg het Comité van Ministers aan de werkgroep een indicatie over de wenselijkheid en haalbaarheid van een gezamenlijk Nederlands-Vlaamse aanpak, de eventuele betrokkenheid hierbij van de Nederlandse Taalunie, en de wijze waarop die gezamenlijke aanpak tot stand zou kunnen worden gebracht. Na voorafgaand onderzoek heeft de werkgroep “Taalgedragsregels in contacten met de Europese Unie” op 24 november 2009 vastgesteld dat de door Nederland en Vlaanderen gehanteerde taalgedragsregels, met name tijdens informele bijeenkomsten van de Raad van de Europese Unie, op moeilijkheden kunnen stuiten en een voorstel geformuleerd waarmee die moeilijkheden door Nederland en Vlaanderen samen zouden kunnen worden aangepakt. Op 19 april 2010 heeft het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie kennis genomen van de bevindingen van de werkgroep. Het dossier zal opnieuw worden geagendeerd tijdens de najaarsvergadering van 2010.

2011

Ook na dertig jaar blijft de Nederlandse Taalunie het kanaal bij uitstek om de uitstraling van het Nederlands internationaal te bevorderen. Vlaanderen zal in het kader van de samenwerking binnen de Taalunie net als Nederland een zakelijke en betrokken relatie met Suriname nastreven. Die relatie is niet alleen gericht op de samenwerking tussen beide regeringen, maar evenzeer op de verbinding van de beide samenlevingen. De institutionele hervormingen binnen het Koninkrijk der Nederlanden zorgen er daarnaast voor dat de Nederlandse Antillen per 10 oktober 2010 verdwijnen en dat Curaçao en Sint-Maarten de weg van Aruba volgen als autonoom land binnen het Koninkrijk, terwijl de drie kleine eilanden bijzondere gemeenten worden binnen het land Nederland. Uiteraard is het van belang

¹ Jan Gossaert is een belangrijk Vlaams kunstenaar geweest in de zestiende eeuw.

dat Vlaanderen zich, via de Taalunie, open opstelt voor samenwerking met deze gebieden inzake Nederlands onderwijs en cultuurbeleid.

4. Een verantwoord vergunningsbeleid inzake wapenhandel

De 'dienst controle wapenhandel' heeft een naamsverandering ondergaan en heet tegenwoordig 'dienst controle strategische goederen'. Deze nieuwe benaming dekt de volledige activiteitenradius van de dienst, i.c. controle op handel in wapens en op handel in 'dual use' goederen.

Het belang van een verantwoord vergunningsbeleid kan in de huidige mondiale samenleving niet onderschat worden. In een wereld die nog steeds geconfronteerd wordt met problematieken zoals de proliferatie van massavernietigingswapens, blijft de organisatie van een effectieve controle op de handel in strategische producten in stijgende lijn aan belang toenemen. Daarbij wordt gestreefd naar een Vlaams kader, gebaseerd op de Europese en internationale regels. Een dergelijk kader moet Vlaamse bedrijven een correcte en verantwoorde basis aanbieden om hun legale handel zo efficiënt mogelijk te stroomlijnen, en anderzijds moet het voorkomen dat bedrijven of personen meestappen in een ongecontroleerde flux van illegale handel in strategische producten.

4.1. Nieuw decreet

2009-2010

Het project om een eigen Vlaams wapenhandeldecreet op te stellen, is op kruissnelheid gekomen. Dit decreet moet niet alleen de huidige federale wet van 5 augustus 1991 vervangen, maar moet het geheel overzichtelijker en duidelijker maken en tegelijkertijd een aantal Europese normen omzetten.

De tekst van het Vlaams wettelijk kader heeft vorm gekregen na een juridische analyse van de Europese en internationale verplichtingen, wordt afgetoetst met de verschillende relevante actoren en werd gestoeld op de Europese gedragscode uit het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944 van de Raad. Conform deze gedragscode is het Vlaamse beleid inzake uitvoer van wapens gebaseerd op een aantal criteria, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan economische, politieke en technische maatstaven en juridische en ethische criteria. Daarnaast werd in de tekst van het ontwerpdecreet de Europese Richtlijn 2009/43 betreffende de overdracht van defensiegerelateerde goederen binnen de Europese Unie omgezet.

2011

Het ontwerpdecreet zal de nodige en wettelijk voorziene adviezen ondergaan en zal vervolgens ingediend worden in de bevoegde Commissie in het Vlaams Parlement. Wanneer het decreet wordt aangenomen, zal het Vlaams decreet inzake wapenhandel de basis vormen voor een evenwichtig en verantwoord wapenhandelbeleid met aandacht voor ethische, economische en veiligheidselementen.

4.2. Implementatie van de Verordening voor producten en technologie voor tweërlei gebruik

2009-2010

Sinds 27 augustus 2009 is de Europese verordening (EG) Nr. 428/2009 van de Raad van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweërlei gebruik in werking getreden, dit als vervanging van de verordening 1334/2000.

De nieuwe verordening actualiseert niet alleen de lijst van goederen en technologieën voor tweërlei gebruik, maar brengt ook een aantal nieuwe maatregelen aan die verbetering brengen in het exportcontrolebeleid. Sommige bepalingen, zoals deze over doorvoer van goederen voor tweërlei gebruik, laten de lidstaten toe om nationale maatregelen te treffen. De Dienst Controle Strategische Goederen heeft hierover besprekingen gevoerd met de andere betrokken partners, zoals de vergunningsdiensten van de andere gewesten, de diensten van de Douane en Accijnzen en de FOD Buitenlandse Zaken.

Bovendien werd op Europees vlak binnen de raads werkgroep goederen voor tweërlei gebruik verder onderhandeld over bijkomende aanpassingen aan verordening (EG) Nr. 428/2009. Zo werd er verder onderhandeld over het voorstel van de Commissie om bijkomende communautaire algemene vergunningen in te voeren en werd de nieuwe lijst van geïmporteerde goederen vastgesteld. De Dienst Controle Strategische Goederen zat deze raads werkgroep voor tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap.

Verder nam de Dienst Controle Strategische Goederen deel aan bepaalde vergaderingen van de internationale controleregimes waarbinnen de lijsten van geïmporteerde goederen geactualiseerd worden, informatie wordt uitgewisseld en verder aan het beleid gesleuteld wordt.

2011

In 2011 zal de Vlaamse Regering de nationale maatregelen aannemen omtrent een aantal punten van de verordening (EG) Nr. 428/2009, zoals de bepalingen over doorvoer van goederen voor tweërlei gebruik.

Bovendien zal de Dienst Controle Strategische Goederen verder woordvoerder zijn voor België binnen de Europese raads werkgroep goederen voor tweërlei gebruik en dit in nauw overleg met de andere betrokken actoren.

Ook zal de Dienst Controle Strategische Goederen deelnemen aan de relevante vergaderingen van de internationale controleregimes, zoals onder andere de vergaderingen binnen het Wassenaar Arrangement, de Australia Group en andere.

4.3. Implementatie van de “Chemical Weapons Convention”

2009-2010

Sinds de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord omtrent de ‘Overeenkomst tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens’ eind 2008 werken mijn diensten aan de implementatie hiervan. In 2009 werd binnen de door het Samenwerkingsakkoord voorziene overlegstructuur intensief overleg gepleegd over de inhoud van het uitvoeringsbesluit dat de modaliteiten van de gewestelijke bevoegdheden ter zake zal verduidelijken. In 2010 werkten mijn diensten aan een tekstvoorstel op basis waarvan deze coördinatiegesprekken kunnen worden afgerond en dat als basis zal dienen voor het Vlaamse uitvoeringsbesluit.

Aangezien echter het Samenwerkingsakkoord voldoende rechtsgrond biedt aan de gewesten om hun bevoegdheden reeds in de praktijk toe te passen, voeren mijn diensten sinds 2009 hun verificatie-activiteiten en werden de betrokken Vlaamse bedrijven uitvoerig over hun verplichtingen t.a.v. het Vlaamse gewest geïnformeerd.

2011

In 2011 zal ik het betreffende uitvoeringsbesluit aan de Vlaamse regering voorleggen en zullen mijn diensten op basis daarvan hun verificatieactiviteiten verder zetten en de betrokken Vlaamse bedrijven verder responsabiliseren.

4.4. Investeren in “outreach”2009-2010

Door een aantal landen, waaronder alle EU lidstaten, wordt al geruime tijd aandacht besteed aan het belang van een goede controle op de handel in strategische producten. Sinds 11 september 2001 is het bewustzijn over een efficiënte controle toegenomen. Deze groeiende aandacht voor een efficiëntere controle belangt zowel de controlerende overheidsinstanties aan als de bedrijven die handel in deze producten drijven.

Op het vlak van de handel en de verspreiding van vuurwapens werd door mijn diensten gestreefd naar een betere verspreiding en coördinatie van de informatie en de verplichtingen voor bezitters en aankopers van dergelijke producten, dit in samenwerking met de politie, de FOD Justitie en de bevoegde provinciale diensten.

Inzake de controle op producten voor tweërlei gebruik en militair materieel werden informatie-seminaries georganiseerd, telkens in samenwerking met strategische partners, ondermeer Voka, Agoria en Essenscia. Ook met het FIT werd verschillende malen overleg gepleegd. Ook via de website, een folder en schriftelijke en telefonische dienstverlening wordt het belang van een goede controle en de verantwoordelijkheid die bedrijven hierin hebben zo verklaarbaar mogelijk geduid.

2011

De handelsbeperkingen ten aanzien van welbepaalde landen die via sancties in 2010 (en eerder) werden uitgesproken op VN-niveau, en die nadien vertaald werden op EU-niveau via dwingende regelgeving, tonen aan dat controle op strategische producten geen verhaal alleen is van een controlerende overheid. Alle actoren, hetzij uit de private wereld dan wel uit de overheid, die betrokken zijn bij deze bevoegdheid, krijgen in stijgende mate te maken met de organisatie van een efficiënte toetsing op in-, uit- en doorvoer van goederen van allerlei slag. Ook voor het komende jaar zal ik voorzien dat de nodige initiatieven genomen worden inzake infoverspreiding en responsabilisering.

4.5. Nieuwe Vuurwapenverordening2009-2010

In 2010 werd een voorstel tot verordening door de Europese Commissie voorgelegd aan de Europese Raad en het Europees Parlement dat implementatie inhoudt van artikel 10 van het VN-protocol inzake vuurwapens, met name de vaststelling van maatregelen betreffende uitvoervergunningen voor vuurwapens, onderdelen en munitie. Op basis van deze verordening zou de regelgeving omtrent de uitvoer van vuurwapens naar landen buiten de Europese Unie grotendeels op Europees niveau getild worden. In september namen mijn diensten samen met de federale administratie Douane & Accijnzen deel aan de eerste besprekingen van dit voorstel binnen de aangewezen EU-raadswerkgroep.

2011

In 2011 zal ik er samen met mijn diensten verder aan werken om de belangrijke gefundeerde grondslagen van het Vlaamse exportbeleid gereflecteerd te zien in deze tekst van deze verordening.

Tweede hoofdstuk: internationaal economisch beleid**5. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie**

De wereldhandel in goederen groeide tijdens het eerste semester van 2010 met 25 %, in vergelijking met dezelfde periode in 2009. Dit is te danken aan het economisch herstel over de hele wereld, als gevolg van de massale economische beleidsmaatregelen, het wegebben van de spanningen op de financiële markten en het herstel van het ondernemers- en consumentenvertrouwen. De WTO schat dat de wereldhandel in het volledige jaar 2010 met 13,5% zal toenemen in vergelijking met 2009. Azië zal de groei aanvoeren, met China en India als koplopers. Deze landen droegen in hoge mate bij tot de heropleving van de internationale handel. Ze namen de economieën waar ze nauwe banden mee onderhouden op sleeptouw, onder meer de grondstoffenexporterende landen. In de geïndustrialiseerde landen zien we een groei van de handel met 11,5 %.

Terwijl het mondiale BBP in 2009 met 0,6% daalde, verwacht men op basis van gegevens van de World Economic Outlook van het Internationaal Monetair Fonds een mondiale groei in 2010 van 4,6% ten opzichte van 2009.

In China wordt in 2010 een economische groei van 10,5% verwacht ten opzichte van 2009. Volgens de projecties zouden de opkomende landen van Azië, alsook de grondstoffenexporterende landen zoals Brazilië of Rusland, in 2010 en 2011 opnieuw een sterke groei kennen, in de buurt van het vóór de crisis opgetekende gemiddelde. In de meer ontwikkelde landen zou de groei in 2010 minder krachtig zijn, met naar schatting 3,3% in de Verenigde Staten, 2,4% in Japan en gemiddeld 1% in de Eurozone. In de eerste twee landen zou het groeitempo volgend jaar in 2011 terug licht vertragen omdat het tijdelijke effect van de initiële opleving slechts geleidelijk zou worden overgenomen door een grotere consumptie en investeringsvraag. In de EU zou de economische groei in 2011 verder aantrekken, maar toch beperkt blijven tot 1,3%.

De exportratio van Vlaanderen, gedefinieerd als de uitvoer in procenten ten opzichte van het BBP blijft zeer hoog liggen en benadrukt het primordiaal belang van export voor Vlaanderen. Zelfs als kleine regio speelde Vlaanderen in 2009 een belangrijke rol binnen de wereldgoederenhandel en bekleedde een 12de plaats in de wereldranking van goederenexporteurs, waar we grootmachten als Rusland of Mexico achter ons laten. Als we kijken naar het Vlaamse aandeel binnen België zien we dat Vlaanderen 83% voor zijn rekening neemt, Wallonië 15% en Brussel 2% van de totale Belgische uitvoer tijdens het eerste zes maanden van 2010. Aangezien Vlaanderen een dergelijk groot aandeel heeft in de Belgische handel loopt er een project in samenwerking met de Nationale Bank van België om een Vlaamse handelsbalans op te stellen. Momenteel werkt de Studiedienst van de Vlaamse regering voort aan het op punt zetten van de in- en uitvoerstatistiek van goederen volgens ESR95-methode (= afstemming op de nationale en regionale rekeningen). Ik verwacht in het najaar van 2011 de eerste resultaten van dit project te mogen ontvangen.

Het crisisjaar 2009 is voor de Vlaamse buitenlandse handel een heel moeilijk jaar geweest. De totale goederenuitvoer daalde met net geen 18% en kwam uit op 218 miljard euro. De invoer bedroeg 213 miljard euro, een daling van bijna 22% ten opzichte van 2008. Deze resultaten zijn een combinatie van de wereldrecessie waarbij de vraag (zowel industrieel als particulier fors afnam) en de energieprijzen sterk daalden.

Zoals eerder vermeld kende onze export in 2009 een sterke terugval. Geografisch gezien was deze terugval het sterkste binnen Europa zelf. Duitsland blijft in 2009 onze afzetmarkt nr.1, met een aandeel van meer dan 20% van onze totale export. Frankrijk en Nederland bekleeden positie 2 en 3, en Polen neemt voor de tweede maal op rij de 7de plaats in als intra-EU-uitvoerbestemming. In Azië kunnen we de enige positieve exportcijfers noteren: Japan (+3.3%), Vietnam (+14.7%) en Taiwan (+27.6%), maar het is vooral China, met een toename van maar liefst 28,8% dat zich erg vlug heeft weten te herstellen.

Logischerwijze kregen ook onze Vlaamse exportbranches zware klappen. Deze verliezen werden vooral opgetekend in de volgende sectoren: kunststoffen (-19,1%), machines en elektrisch materieel en

transportmaterieel moesten 20% en 25% inleveren. Ook de diamantenuitvoer (-24%) en minerale producten (-36%) en onedele metalen (-36%) kende een sterke daling. Anderzijds konden de sectoren chemie en farmacie (-4.8%) hun aandeel als belangrijkste uitvoerpost met meer dan 27% vergroten. Ook voeding (-4,4%) kon zijn verliezen beperken en verhoogde zijn aandeel in het Vlaamse exportpalet van 4,04% in 2008 tot 4,71% in 2009. Tijdens het eerste kwartaal van 2010 kenden de uitvoer van de volgende sectoren echter een spectaculaire heropleving: diamant (+70%), minerale producten (+60%), kunststoffen (+30%), onedele metalen (25%) en chemische en farmaceutische producten (+19%).

Het goede nieuws is wel dat vanaf het laatste kwartaal van 2009 maand na maand een duidelijk herstel van de export zichtbaar is. Zo blijkt uit cijfers van de eerste zes maanden van 2010 dat de Vlaamse uitvoer met ruim 17,5% is toegenomen, en de import ook met 15,5% is gestegen vergeleken met de eerste zes maanden van 2009. Dit betekent dat onze handelsbalans de eerste helft van 2010 met een positief saldo kon afsluiten.

Jaarlijks brengt Ernst&Young (E&Y) naar aanleiding van de World Investment Conference een overzicht van de directe buitenlandse investeringen in Europa. Het rapport baseert zich op investeringsprojecten en verschilt hierdoor van andere rapporten zoals het World Investment Report van UNCTAD of de Wereldbank, die ook (financiële) investeringsstromen in kaart brengen. Het rapport hanteert een strikte definitie van een investeringsproject waardoor bepaalde categorieën niet opgenomen worden in de vergelijking. Zo worden Fusies & Overnames niet opgenomen in de cijfers, net zomin als investeringen in infrastructuur, vastgoed en kleinhandel. Globaal waren er in 2009 in Europa 3303 investeringsprojecten, wat een terugval betekent met 11% in vergelijking met 2008. Hiermee kwam het afgelopen jaar een einde aan vijf jaar groei qua directe buitenlandse investeringen.

Vlaanderen haalde in 2009 64 investeringsprojecten naar zich toe.

Het aantal gecreëerde banen in 2009 bleef voor België bijna status quo (-1%). Dit is toch een opmerkelijke tendens vermits de afgelopen jaren telkens een forsere achteruitgang werd opgetekend.

Het aandeel van ons land wat de creatie van nieuwe banen betreft, kende een opflakking en steeg van 2% naar 3%.

5.1. Verdubbeling van het aantal exporterende KMO's tegen 2020

2009-2010

Startende exporteurs genieten al sinds jaar en dag bijzondere aandacht bij Flanders Investment & Trade. Sinds de start van de beheersovereenkomst 2007-2010 houdt het agentschap ook het percentage startende exporteurs in zijn klantenbestand bij. Dit cijfer vertoont tussen 2008 en 2009 een opvallend dalende trend (2007: 4,30% - 2008: 14,46% - 2009: 8,37%). Economisch gezien begon in Vlaanderen het effect van de wereldwijde crisis pas in het laatste kwartaal van 2008 en vooral vanaf het eerste kwartaal van 2009 echt duidelijk te worden. De omvang van de daling bij startende exporteurs geeft aanleiding tot bezorgdheid: nieuwe startende exporteurs zijn nodig om extra zuurstof aan de Vlaamse economie te verschaffen. Het is nog even wachten op de cijfers voor 2010, maar uit de analyse daarvan zal moeten blijken hoe dit cijfer evolueert en welke soort ondernemingen (het aantal startende exporteurs op zich dan wel het aantal startende exporteurs dat vlot de weg naar FIT vindt) het meest kwetsbaar blijken. Voor de nieuwe beheersovereenkomst 2011 – 2015 zal opnieuw met FIT worden afgesproken om bijzondere aandacht te besteden aan het ondersteunen van deze doelgroep.

2011

Om de doelstelling van ViA en Pact 2020, namelijk een verdubbeling van het aantal exporterende KMO's tegen 2020 (in vergelijking met de situatie in 2007) mogelijk te maken, zal FIT een aantal drempelverlagende en ondersteunende maatregelen nemen en nauwer samenwerken met zijn

convenantpartners. Zo verloopt de behandeling van alle subsidies inzake internationaal ondernemen die FIT toekent, sinds eind 2009 volledig elektronisch. En om te komen tot een volwaardig elektronisch loket voor de dienstverlening van Flanders Investment & Trade zal de Nederlandstalige website van Flanders Investment & Trade in 2011 grondig vernieuwd worden. Het is de bedoeling om van de vernieuwde website hét Vlaamse platform te maken voor internationaal ondernemen.

In functie van de veranderende noden van het Vlaamse bedrijfsleven worden de bestaande subsidie-instrumenten ook geregeld onder de loep genomen om de subsidiebudgetten optimaal aan te wenden. Waar nodig en/of wenselijk wordt bijgestuurd of worden nieuwe initiatieven ontwikkeld.

Qua ondersteuning zullen we ook aandacht besteden aan de exportvaardigheid van de startende of groeiende exporteurs. Dit gebeurt o.a. door het afnemen van een 'Exportmeter', een audit-tool om de exportvaardigheid van een onderneming in kaart te brengen. Na het afnemen van zo een Exportmeter krijgen de ondernemingen een gepersonaliseerd advies en kan ook een opvolgingstraject worden uitgetekend.

Naast deze Exportmeter zijn in het kader van informeren en sensibiliseren ook nieuwe publicaties beschikbaar die de startende exporteur helpen (zoals "Help, ik wil exporteren" – "Help, ik neem deel aan een beurs"). Deze zullen proportioneel meer aandacht krijgen zodat ze meer startende bedrijven bereiken.

5.2. Vergroten van het Vlaamse export-marktaandeel

2009-2010

Om het exportmarktaandeel van Vlaanderen te vergroten is het belangrijk om inzicht te krijgen in de manier waarom Vlaamse bedrijven internationaliseren. Daarom werd STOIO, een consortium tussen de Universiteit Gent, de Katholieke Universiteit Leuven en de Vlerick Leuven Gent Management, door de Vlaamse Regering erkend als Steunpunt voor Beleidsrelevant onderzoek. In 2009 en 2010 gebeurde in samenwerking met FIT onderzoek naar 'Internationaliserende ondernemingen in Vlaanderen' en 'Internationaal ondernemen in de chemische industrie en life sciences'.

Uit dit eerste onderzoek leren we dat zowel born globals als home based ondernemingen voorrang geven aan het opbouwen van directe contacten met buitenlandse klanten en ze hierbij hulp willen krijgen. Daarnaast beschouwen ze ook het deelnemen aan handelsbeurzen, het verkrijgen van toegang tot distributiekanaal in het buitenland en het uitvoeren van marktonderzoek als nuttige ondersteuning.

Uit het tweede onderzoek leren we dat ondanks de wereldwijde crisis de producten uit de chemie, kunststoffen en life sciences met zowat 30% van de totale Vlaamse export veruit onze belangrijkste uitvoerproducten blijven en dus cruciaal zijn voor het economisch weefsel van Vlaanderen. Daarom is het belangrijk dat Flanders Investment & Trade en essenscia vlaanderen doorgaan met hun intensieve samenwerking om bedrijven uit de sector optimaal te ondersteunen; of het nu gaat om het detecteren van buitenlandse opportuniteiten via het buitenlands netwerk van Flanders Investment & Trade of om het gezamenlijk organiseren van seminars en vormingen.

De resultaten uit deze onderzoeksrapporten helpen ons om een beter zicht te krijgen op de mogelijkheden en knelpunten van de Vlaamse bedrijven en op basis daarvan de gepaste ondersteuning te bieden. Daarom werd ook recent beslist om essenscia Vlaanderen op te nemen in de stuurgroep van de technologieattachés van Flanders Investment & Trade.

2011

De Vlaamse uitvoer is traditioneel sterk gericht op de buurlanden en de EU15. De doelstelling om Vlaamse bedrijven te stimuleren om zich meer te richten op groeimarkten werd expliciet opgenomen in Vlaanderen in Actie en in de beleidsnota.

Op basis van macro-economische parameters en met de inbreng van het binnen- en buitenlands netwerk van Flanders Investment & Trade werden 25 focuslanden (mature en volgroeide) geselecteerd: Brazilië, Canada, China (inclusief Hong Kong), Duitsland, Frankrijk, India, Italië, Japan, Marokko, Mexico, Nederland, Polen, Roemenië, Rusland, Saoedi-Arabië, Singapore, Spanje, Taiwan, Tsjechië, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Arabische Emiraten, Verenigde Staten, Zuid-Afrika en Zuid-Korea. Binnen elk van deze landen worden een aantal doelsectoren gekozen. Deze keuzes werden afgetoetst tijdens werkvergaderingen met het Vlaamse economische middenveld tijdens de eerste jaarhelft van 2010.

De keuze van focuslanden en doelsectoren is in de eerste plaats bepalend voor het actieprogramma van Flanders Investment & Trade. Zo worden economische zendingen gepland met daarnaast een aantal beurzen en seminaries. Uiteraard kunnen Vlaamse ondernemingen ook voor niet-focuslanden blijvend een beroep doen op ondersteuning van FIT. Het is belangrijk om de bestaande markten niet uit het oog verliezen en de groei-strategie te combineren met een defensieve strategie gericht op het behoud van marktaandeel in landen waar de bedrijven gevestigd in Vlaanderen reeds een aanzienlijk marktaandeel verworven hebben.

5.3. Focus op de snel(st)groeiende economieën2009-2010

Het identificeren en opvolgen van de snelstgroeiende economieën is een permanente opdracht. Om een optimale afstemming van de structuur van zijn buitenlands netwerk op deze economieën te bereiken, voert FIT driejaarlijks een volledige, grootschalige optimaliseringsoefening van dit buitenlands netwerk uit.

Dit gebeurde opnieuw in 2010. Deze oefening bestaat uit drie fasen. In de eerste fase vindt de evaluatie van de landen waar FIT al dan niet met een kantoor aanwezig moet zijn plaats. Daarna volgt een onderzoek naar het aantal posten per weerhouden land. Tenslotte gebeurt ook een afweging over de grootte van post in functie van de opdracht. De eerste twee fasen zijn momenteel achter de rug. De resultaten hiervan werden gebruikt bij de bepaling van de focuslanden in de strategie 2011-2015.

We hebben ook de kansen benut die de Wereldtentoonstelling in Sjanghai ons aanbood, met onder andere een 10-daagse missie met 24 ondernemers en afgevaardigden van de Vlaams-Chinese Kamer van Koophandel, VOKA en POM West-Vlaanderen. Op de Vlaamse dag organiseerde FIT twee succesvolle seminaries en op 25 mei startte de Vlaamse Milieu- en Energieweek georganiseerd door het departement Leefmilieu, Natuur en Energie. In juni scherpte we onze handelsrelaties aan in de twee belangrijkste economische polen van Turkije, een land met een jaarlijkse economische groei van gemiddeld 6,7% en met veel potentieel tot samenwerking en investering, zowel naar als vanuit Vlaanderen.

2011

In het najaar van 2010 zal FIT de derde en laatste fase aanvatten van de optimaliseringsoefening, waarna de praktische uitvoering vanaf 2011 op het terrein kan starten. Deze praktische uitvoering op het terrein wordt wel beïnvloed door de onderhandelingen in verband met het intergwestelijk samenwerkingsakkoord. FIT zorgt daarnaast voor een doorvertaling van zijn strategie voor internationaal ondernemen met de selectie van 25 focuslanden door het opnemen van missies en zakenreizen naar die groeimarkten in het actieprogramma 2011.

Ook in de nieuwe beheersovereenkomst 2011-2015 met het agentschap vraag ik bijzondere aandacht voor de groeiemarkten en het monitoren van de daarin bereikte resultaten via sleutelindicatoren.

5.4. Speciale aandacht voor nieuwe sectoren

2009-2010

Met de Dienstenrichtlijn moet de interne dienstenmarkt – een markt die in de EU voor de meeste groei en de meeste nieuwe banen zorgt – transparanter gaan werken. In het kader van de richtlijn moeten de EU-landen een einde maken aan onnodige of al te sterke juridische en administratieve belemmeringen om in de EU een bedrijf op te zetten of over de grens diensten aan te bieden. Op 2 augustus 2010 werd het zogenaamde horizontale decreet (tot omzetting van de dienstenrichtlijn) in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

In dit verband verwijs ik naar het initiatief waarbij het Agentschap Ondernemen en Flanders Investment & Trade, samen met de werkgeversorganisaties UNIZO en VOKA, communiceerden over de voordelen van de Dienstenrichtlijn. Daarvoor werd een beknopte folder opgesteld. Bovendien hebben de werkgevers en de overheid gezamenlijk een meldpunt opgericht voor ondernemers die in andere lidstaten toch nog geconfronteerd worden met administratieve belemmeringen.

2011

Ik vind het belangrijk om de ondernemingen ook te blijven informeren over de voordelen van de Dienstenrichtlijn en waar nodig de nog bestaande belemmeringen weg te werken. Daarom wordt de dienstenmarkt als belangrijk aandachtspunt ook expliciet opgenomen in de nieuwe beheersovereenkomst 2011-2015 met FIT.

Het strategisch project voor de specifieke ondersteuning van de dienstenbedrijven door het agentschap zal verder gezet worden in 2011. De versie van de Exportmeter specifiek ontwikkeld voor de dienstensector zal dan klaar zijn en intensief gepromoot worden.

Bijzondere aandacht gaat ook naar de verdere internationalisatie van de creatieve culturele sectoren die een belangrijke bijdrage leveren aan zowel de tewerkstelling in als uitstraling van Vlaanderen.

5.5. Ondersteunen van strategische vormen van internationaal ondernemen

2009-2010

Naast de traditionele export en import komen andere vormen van internationaal ondernemen, zoals joint ventures of licentieovereenkomsten voor technologie-uitwisseling en -samenwerking in de globale kenniseconomie steeds vaker aan bod.

In de technologische sector vervullen de vijf technologieattachés van FIT hierbij een unieke rol: zij stemmen vraag en aanbod tussen de Vlaamse technologieclusters en hun lokale evenknieën op elkaar af, over de continenten heen. Zo werden voor biotechnologie in 2010 een aantal overeenkomsten ondertekend zoals een Memorandum of Understanding (MoU) tussen FlandersBio en BioNewJersey in de VS en een overeenkomst met de Osaka Bio Cluster in Japan.

Ook het Havenbedrijf Antwerpen en APEC-Antwerpen/Flanders Port Training ondertekenden met het Braziliaanse federale Secretaria Especial de Portos da Presidência da República (SEP/PR) een samenwerkingsovereenkomst over de verdere uitbouw en modernisering van hun haveninfrastructuren.

2011

Na een eerste Europees project, gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), rond de kenniseconomie en de rol die FIT daarin vervult via de technologieattachés volgt in 2011 wellicht een nieuw EFRO-project. Hierin wordt verder toegespitst op het bijeenbrengen van Vlaamse technologieclusters en hun buitenlandse evenknieën.

5.6. Realiseren van Vlaamse economische wereldspelers2009-2010

Jaarlijks reikt Flanders Investment & Trade ook de Leeuw van de Export uit, een prestigieuze prijs die een Vlaams bedrijf beloont dat uitzonderlijke prestaties heeft neergezet op het vlak van de export het jaar voordien. Met de Leeuw van de Export willen we Vlaamse bedrijven sensibiliseren voor export. Aan de uitreiking is een netwerkevent gekoppeld waarop Vlaamse bedrijven kunnen netwerken met het volledige buiten- en binnenlandse netwerk van Flanders Investment & Trade.

2011

In de vernieuwde strategie voor zowel internationaal ondernemen vanuit Vlaanderen als voor het aantrekken van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen, focust FIT op beloftevolle sectoren en activiteiten die Vlaanderen als een moderne kenniseconomie kunnen helpen bevestigen. FIT koos ook 6 strategische clusters van sectoren die zoveel mogelijk aansluiten bij de clusters gedefinieerd door de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (logistiek, ICT, gezondheidszorg, nanotechnologie, energie, ...). Voor wat de doelsectoren betreft zal vanuit de afdeling Trade van FIT gefocust worden op 25 landen met elk hun specifieke sectoren.

In een aantal niches beschikt nu al Vlaanderen over technologische wereldspelers. Het moeten ook economische wereldspelers worden. Voor dit soort activiteiten is de overstap van onderzoek naar internationaal ondernemen noodzakelijk. Maar ook het verder uitgroeien van startende exporteurs zowel op mature markten als op snelgroeïende markten moet bijdragen tot het realiseren van Vlaamse economische wereldspelers. Zo vervullen onze technologieattachés in het project 'Internationalisering van de Vlaamse kenniseconomie' hierin onder andere een belangrijke rol. Deze benadering wordt ook weerspiegeld binnen de nieuwe beheersovereenkomst 2011-2015 die ik met FIT zal sluiten.

5.7. Meer beleidsafstemming tussen internationaal ondernemen en innovatie2009-2010

Met het Agentschap Ondernemen, IWT, FIT en PMV werd er vanaf 2010 afgesproken om jaarlijks een viertal overlegmomenten tussen de leidende ambtenaren te voorzien om waar nodig operationele afstemming tussen de activiteiten van de agentschappen te regelen.

Daarnaast vervullen de vijf technologieattachés van FIT een brugfunctie tussen de beleidsdomeinen. Zij zorgen voor het verstevigen van onze positie in de export van hoogtechnologische producten en diensten en het aantrekken van buitenlandse bedrijven die actief zijn in deze hoogtechnologische sectoren. Vlaanderen beschikt over een attaché voor milieu en energie in Peking, een attaché voor bio- en nanotechnologie in New York en Tokio en een technologieattaché voor ICT in Los Angeles en in New Delhi.

In 2010 liet ik dit instrument evalueren om te achterhalen of de vooropgestelde verwachtingen ingelost werden. De belangrijkste conclusies uit deze evaluatie waren dat de technologieattachés in grote mate blijken te voldoen aan de vooropgestelde verwachtingen en dat er tevredenheid wordt vastgesteld over

de mate waarin de technologieattachés bijdragen tot de internationale netwerkvorming en de internationalisering van de innovatieve en hoogtechnologische sectoren in Vlaanderen.

2011

De aanbevelingen uit het evaluatierapport werden dit najaar besproken binnen de stuurgroep. Ook de overlegmomenten tussen het Agentschap Ondernemen, IWT en FIT zullen worden voortgezet.

5.8. Meer buitenlandse investeringen aantrekken

2009-2010

Vlaanderen staat met 64 projecten in voor 44 % van het totale aantal in België gerealiseerde investeringsprojecten (een daling van 8% ten opzichte van 2008), Wallonië voor 39% (57 projecten) en Brussel voor 17% (25 projecten). Het aandeel van Wallonië steeg met 11 % ten nadele van Brussel en Vlaanderen.

Terwijl de investeringen in Vlaanderen uit Azië en Amerika ongeveer gelijk blijven of in geringe mate dalen, is de afnemende investeringstendens vooral te wijten aan de verminderende projecten afkomstig uit Europa (- 38%).

Wanneer men de andere, gangbare definitie van een investering hanteert en ook de Fusies & Overnames in de cijfers mee opnemen, haalt Vlaanderen 115 nieuwe projecten binnen in 2009 (tegenover 157 in 2008). Deze waren goed voor een totaal investeringbedrag van 1,16 miljard Euro en 2040 nieuwe arbeidsplaatsen. Van deze 115 dossiers waren er:

- ⇒ 52 nieuwe investeringen (greenfields) tegenover 62 in 2008;
- ⇒ 33 uitbreidingsinvesteringen (expansions) tegenover 33 in 2008;
- ⇒ 30 fusies en overnames (mergers & acquisitions) tegenover 62 in 2008.

Uit deze cijfers blijkt dat het aantal fusies en overnames dat in 2008 een uitzonderlijke groei vertoonde, in 2009 een zware terugval kende. Terwijl ook de greenfields daalden (- 12 %), kenden de uitbreidingsinvesteringen een status quo. Dit betekent wel dat de gevestigde bedrijven blijven geloven in hun projecten voor Vlaanderen en bijkomende investeringen voorzien. FIT speelde in 37% van de uitbreidingsinvesteringen een begeleidende rol, bij de greenfield projecten liep dit percentage zelfs op tot 55%.

2011

Gelet op de beperkte middelen die men optimaal wil inzetten, is het noodzakelijk om selectief te werk te gaan. Daarom wordt het beleid georiënteerd op het aantrekken van buitenlandse investeringen op 25 focuslanden. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische maturiteit van bepaalde economieën, het bewezen investeringspotentieel en de nood om aanwezig te zijn in een aantal groeilanden zoals VAE, Rusland en Brazilië.

Deze nieuwe strategie van de Vlaamse regering en Flanders Investment & Trade bestaat uit drie pijlers:

1/ Werken met focuslanden

Flanders Investment & Trade focust enerzijds op een aantal ‘traditionele landen’ (o.b.v. een bewezen ‘track record’ inzake investeringen), en anderzijds op een aantal ‘groeilanden’. Dit geeft een gezonde mix tussen ‘klassieke’ en ‘nieuwe’ markten voor het aantrekken van potentiële investeerders.

2/ Vlaanderen focust op het aantrekken van ‘activiteiten’ in plaats van sectoren

Flanders Investment & Trade focust op het aantrekken van hoofdkwartieren, sales & marketing kantoren, R&D activiteiten en logistieke operaties, onafhankelijk van de sector waarin deze activiteiten plaats vinden. Flanders Investment & Trade doet dit samen met zijn partners en baseert zich op de clusters en projecten van de VRWI om interessante internationale samenwerkingsverbanden te ontdekken en op te zetten.

3/ Objectief op doelbedrijven

Flanders Investment & Trade focust op ‘targetcompanies’ of doelbedrijven. De invest deputies en de technologieattachés monitoren continu de markt en zoeken naar mogelijke synergieën tussen Vlaamse bedrijven en clusters enerzijds en potentiële investeerders anderzijds. Zij benaderen die potentiële investeerders proactief en informeren hen over de troeven van Vlaanderen. Dit is de zogenaamde “push strategy” van Flanders Investment & Trade.

5.9. Een actieve Vlaamse economische diplomatie

2009-2010

Tijdens het eerste semester van 2010 leidde ik vier economische zendingen. De eerste zending, naar Californië van 14 tot 19 februari 2010, was gericht op de sectoren ICT en milieu. Aan deze zending nam ook vice-minister-president Ingrid Lieten deel. Handel, innovatie en hightech stonden centraal op deze economische missie. Het doel was om enerzijds Vlaanderen te promoten als Europese basis voor bedrijven in Californië, en anderzijds om Vlaamse ondernemingen in contact te brengen met de nieuwste ontwikkelingen, zoals deze in de hernieuwbare energie en elektrische wagens.

In 2010 namen 67 Vlaamse bedrijven deel aan de prinselijke missie naar Brazilië, een potentiële doelmarkt van bijna 200 miljoen inwoners en een groei van 9% in het eerste kwartaal van 2010. Met het oog op het gastheerschap van het WK voetbal in 2014 en van de Olympische spelen in 2016 werd de dynamiek enkel aangewakkerd.

Een volgende economische zending onder mijn leiding naar Turkije vond plaats van 7 tot 10 juni en was gericht op de sectoren bouw/infrastructuur, milieutechnologie en logistiek. Dit zijn sectoren waarin Vlaamse ondernemingen traditioneel sterk staan en die de volgende jaren sterk zullen groeien in Turkije. Deze zending werd georganiseerd in samenwerking met Flanders International Technical Agency en FIT.

Ik zal de economische belangen van Vlaanderen blijvend promoten door de organisatie van economische missies vanuit Vlaanderen.

Op 11 oktober 2010 was ik met een politiek-economische delegatie in Londen voor contacten op twee niveaus: op politiek niveau en op vlak van economische handel/economisch investeringen. Ook in die maand (van 18 tot 21 oktober) leidde ik een economische zending georganiseerd door Flanders Investment & Trade – gericht op de sectoren transport en logistiek – naar Sint-Petersburg. De missie bestond enerzijds uit een follow up van de succesvolle handelsmissie in 2008 met B2B-meetings voor de deelnemende havens en bedrijven en plaatst anderzijds Vlaanderen als investeringslocatie in de kijker.

Maar economische diplomatie is meer dan zuiver de zendingen. Via onze permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie, en via participatie aan het intrafederaal handelsoverleg, probeert Vlaanderen dagelijks te wegen op de Europese besluitvorming inzake internationale handel. Ook in landen buiten de Europese Unie schakelen we over naar een actieve economische diplomatie. Zo is het buitenlands netwerk van FIT in 2010 bijvoorbeeld aangewend bij de opmaak van Vlaamse standpunten met betrekking tot het land waarin zij actief zijn, maar ook bij het wegwerken van concrete handelsbarrières die de kansen van onze ondernemingen in dat land beperken.

Economische diplomatie gebeurt ten slotte ook in Vlaanderen. Sinds het aantreden van deze Vlaamse Regering zijn de inspanningen verhoogd om de Vlaamse economie nauwer te betrekken bij het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de Europese Unie. Zo werden er twee rondetafels met sectorfederaties en koepelorganisaties georganiseerd rond welbepaalde vrijhandelsakkoorden. Deze thema's komen tevens in de SARiV aan bod.

2011

Momenteel wordt afgetoetst bij de betrokken departementen of er de mogelijkheid bestaat om een instrumentarium op te zetten voor de ondersteuning van de kennisexport en -valorisatie uit Vlaanderen in de vorm van beurzen voor landbouwexpertise of beurzen van milieu-expertise naar analogie met de APEC-beurzen. Daarnaast zal ik in 2011 economische zendingen leiden naar opkomende economieën in het Midden-Oosten, Zuid-Oost-Azië, naar Brazilië, en Zuidelijk Afrika met aandacht voor de commerciële relaties en investeerders.

Ook inkomende zendingen in 2011 zullen we aangrijpen om onze banden in het buitenland te verstevigen. Daarnaast zal ik eind januari 2011 de jaarlijkse vergadering van het Wereld Economisch Forum (WEF) in Davos bijwonen. Deze bijeenkomst is een uitstekende mogelijkheid om promotie te maken voor Vlaanderen als topregio voor buitenlandse investeringen, en om op het hoogste niveau contacten te leggen i.v.m. belangrijke investeringsprojecten.

De lopende vrijhandelsonderhandelingen die de EU voert zullen ook in 2011 op de voet gevolgd worden. Hierbij hoort ook een actieve deelname aan het intrafederale handelsoverleg. Om te verzekeren dat deze overeenkomsten ten goede komen aan onze ondernemingen, zal er – in de mate van het mogelijke – teruggekoppeld worden naar de sectorfederaties en koepelorganisaties.

6. Een vrijere en eerlijkere wereldhandel

De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 heeft belangrijke gevolgen gehad voor het Gemeenschappelijk Handelsbeleid (GHB) van de Europese Unie. Zo is de EU voortaan exclusief bevoegd voor deze materie, met inbegrip van de bevoegdheid over het sluiten van investeringsakkoorden. Daarnaast vergroot het Verdrag van Lissabon de rol van het Europees Parlement in dit beleidsveld.

Voor de Doha-ontwikkelingsronde in de schoot van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), was 2009 dan weer een jaar zonder veel significante vooruitgang. Het gebrek aan politieke ambitie en de impasse waarin men verzeild is geraakt zorgen er voor dat, de inzet van de Europese Unie ten spijt, een conclusie van een broodnodig multilateraal akkoord verder dan ooit lijkt.

Om de competitiviteit van de Europese economie te vergroten sluit de EU bilaterale en regionale vrijhandelsovereenkomsten. In oktober 2009 zijn de onderhandelingen over een omvattend en veelbelovend handelsakkoord met Canada gestart. Onder het Spaanse EU-Voorzitterschap zijn de onderhandelingen met de Andesgemeenschap (Peru en Colombia) en de Centraal-Amerikaanse Staten (Costa Rica, El Salvador, Honduras, Guatemala, Nicaragua en Panama) afgerond. In dezelfde trend zijn de EU en Mercosur (Brazilië, Argentinië, Paraguay en Uruguay) overeengekomen om de vrijhandelsovereenkomsten – die al ruim zes jaar stilliggen – te hervatten.

Door een verschil in het ambitieniveau binnen ASEAN heeft de EU de stap gezet richting bilaterale vrijhandelsovereenkomsten met individuele ASEAN-staten. In dat kader zijn begin 2010 de onderhandelingen met Singapore aangevat. In de loop van dit jaar zullen de gesprekken met Maleisië en ook Vietnam aanvangen.

In oktober 2010 ten slotte, werd de vrijhandelsovereenkomst met Zuid-Korea ondertekend, tot nu toe het meest ambitieuze vrijhandelsakkoord dat de Europese Unie heeft gesloten.

Via de Markttoegangstrategie worden concrete handelsbelemmeringen op extracommunautaire markten aangepakt. In 2009 heeft men voor elke relevante handelspartner een lijst van de meest prangende handelsbelemmeringen opgemaakt. In 2010 is werk gemaakt van het oplossen van deze problemen en het opvolgen van de werkzaamheden. De belangrijkste uitdaging situeert zich nu vooral in de promotie van het instrumentarium naar de Europese bedrijven toe.

Voor het GHB is 2010 een belangrijk schakeljaar. De Europese Commissie zal dit jaar haar nieuwe beleid inzake internationale handel uit de doeken doen via een Mededeling. Daarnaast ontwikkelt de Commissie specifieke strategieën voor thema's die nu en in de toekomst een grote rol zullen spelen in het GHB. Zo heeft zij op 7 juli laatstleden bekendgemaakt op welke manier zij wil omgaan met de nieuwe bevoegdheid voor het sluiten van investeringsakkoorden. Ook over de wisselwerking tussen handel en ontwikkeling, en over de toegang, het beheer en de handel in natuurlijke rijkdommen, zal de Commissie nog dit jaar beleidslijnen uitzetten.

6.1. Verdere vrijmaking van de wereldhandel

2009-2010

Vlaanderen is ingeschakeld in het GHB en tracht alle kansen te benutten die dit voor de Vlaamse ondernemingen biedt. Een steevaste en actieve deelname aan het intrafederale handelsoverleg, en een interne coördinatie met alle departementen van de Vlaamse administratie via de Werkgroep EU Handel, vormde ook in 2010 een hoeksteen van dit beleid. Ook de samenwerking met de Vlaamse bedrijfswereld ging er sinds het aantreden van deze Vlaamse Regering sterk op vooruit. Zo werd in het kader van de onderhandelingen tussen de EU en Canada op 9 september 2009 een rondetafel belegd met vertegenwoordigers van de sectorfederaties. Deze vergadering leverde zeer bruikbare informatie op over handelsbelemmeringen in Canada, die de Europese Commissie dan ook dankbaar heeft overgenomen. De Vlaamse aandachtspunten voor deze onderhandelingen zijn door de Werkgroep EU Handel geconsolideerd en overgemaakt aan de Vlaamse Regering via een Mededeling.

Een gelijkaardige consultatie van de bedrijfswereld heeft op 23 september 2010 plaatsgevonden, in het kader van de vrijhandelsoverhandelingen tussen de EU en Mercosur, en tussen de EU en de individuele ASEAN-staten.

De Vlaamse Regering tracht de instemmingsprocedures voor dubbel gemengde verdragen steeds met bekwaame spoed te voltooien. Zo hechtte de Regering op 23 juli 2010 haar principiële goedkeuring aan het ontwerpdecreet houdende instemming met het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea.

2011

Ik zal er over waken dat dit goede werk ook het komende werkjaar wordt voortgezet. De nieuwe onderhandelingen met Mercosur en de individuele ASEAN-staten zijn, net zoals de lopende onderhandelingen met landen zoals India, Canada en Oekraïne, van groot belang voor de Vlaamse economie en dienen van zeer dichtbij opgevolgd te worden. De consultatie en coördinatie van alle betrokken actoren uit de Vlaamse overheid via de Werkgroep EU Handel blijft dan ook volgend jaar zeer belangrijk. Indien de Europese Commissie onderhandelingen start met nieuwe partners, zullen de relevante actoren telkenmale geconsulteerd worden. Vanzelfsprekend zullen ook de onderhandelingen over de Doha-ontwikkelingsronde van nabij opgevolgd blijven worden.

Naast de vrijhandelsovereenkomsten moet Vlaanderen ook blijven wegen op de andere aspecten van het GHB. Zo zullen Europese strategiedocumenten zoals de Mededeling betreffende het GHB en de nieuwe beleidslijnen voor handel en ontwikkeling en voor de handel in natuurlijke rijkdommen nauw geanalyseerd worden. Het is mijn bedoeling om – op basis van de nieuwe Mededeling – de Vlaamse oriëntatie ten opzichte van het GHB bij te stellen via een nota aan de Vlaamse Regering.

Ook zal ik in 2011 verder werk blijven maken van de spoedige afhandeling van instemmingsprocedures voor handelsovereenkomsten. Men voorziet de parafering van de overeenkomsten met de Centraal-Amerikaanse Staten en met de Andesgemeenschap op korte termijn.

6.2. Wegwerken van concrete handelsbelemmeringen

2009-2010

Met het Meldpunt Handelsbelemmeringen op de website van FIT beschikken onze ondernemingen over een online platform om handelsbelemmeringen op extracommunautaire markten te melden. In samenwerking met het Departement internationaal Vlaanderen worden deze zaken dan aangekaart via het Europese Markttoegangpartnerschap. Het is belangrijk dat alle Vlaamse ondernemingen die internationaal actief zijn, op de hoogte zijn van de mogelijkheden die het Meldpunt biedt. Daarom is informatie en sensibilisatie ook een prioriteit voor deze Vlaamse Regering.

De rubriek *'Goed Geregeld'* uit het maandelijks FIT-magazine Wereldwijs, bericht sinds april 2009 systematisch over handelsbelemmeringen en nieuwe reglementering op buitenlandse markten. In januari 2010 werd de specifieke folder over handelsbelemmeringen (*'Drempels in uw zakenverkeer? Meld handelsbelemmeringen buiten de EU aan Flanders Investment & Trade'*) in een nieuw kleedje gestopt. Ook werden enkele voorbeelden van belemmeringen toegevoegd. De folder wordt door de Adviseurs Internationaal Ondernemen verspreid tijdens bedrijfsbezoeken, wordt op alle door FIT georganiseerde seminaries ter beschikking gesteld en wordt aan de ondernemingen bezorgd tijdens contactdagen en exportdagen.

2011

FIT zal in 2011 het Meldpunt verder promoten. De opvolging van de aangemelde problemen vergt in de meeste gevallen een interventie via de EU. Daarom zullen FIT en Departement internationaal Vlaanderen periodiek overleggen om de meldingen van nieuwe belemmeringen door te nemen en de stand van zaken van de lopende dossiers te bespreken. De procedure tussen de melding van een handelsbelemmering en de oplossing van het probleem doorloopt weliswaar een lange weg.

In de marge van het Europees Voorzitterschap organiseert de federale overheid in november dit jaar een seminarie over het thema markttoegang. De bedoeling is om belanghebbenden uit zowel de publieke als de private sector te verenigen en te informeren over de pertinente handelsbelemmeringen waarmee de ondernemingen kampen, zoals de schending van intellectuele eigendomsrechten en de specifieke problemen waarmee KMO's te maken krijgen. Omdat ook de Vlaamse ondernemingen hier belanghebbende partij bij zijn, zal ik de federale overheid ondersteunen bij de inhoudelijke invulling van dit seminarie.

De Europese Markttoegangstrategie werd in 2010 aan een evaluatie onderworpen. Het zal belangrijk zijn om ons ook in de toekomst in te schakelen in deze strategie, zowel door in samenwerking met de federale overheid de vergaderingen die in Brussel plaatsvinden voor te bereiden, als door actieve participatie van ons buitenlands netwerk aan de lokale markttoegangsteams en werkgroepen.

Via de Werkgroep EU Handel zullen alle belanghebbenden uit de Vlaamse overheid op de hoogte gehouden worden van deze werkzaamheden.

6.3. Beschermen van onze investeringen in derde landen

2009-2010

De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft de Europese Unie exclusief bevoegd gemaakt voor het sluiten van investeringsovereenkomsten. Dit werd tot voor kort door de lidstaten gedaan. Vlaanderen is steeds partij geweest aan de investeringsakkoorden die de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) heeft gesloten. In dat kader heeft deze Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gegeven aan de overeenkomsten met Montenegro, Kosovo, Togo, Panama, Barbados en Tadzjikistan. De decreten houdende instemming met de overeenkomsten met Qatar en Oman zijn door het Vlaams Parlement aangenomen op 30 juni 2010. De Vlaamse Regering heeft ook beslist om de instemmingsprocedure voor de overeenkomst tussen de BLEU en Colombia stop te zetten.

In maart 2010 heeft de Werkgroep EU Handel een lijst van Vlaamse aandachtspunten voor het toekomstige Europese investeringsbeleid goedgekeurd. Deze werden door de federale overheid geïntegreerd in het nationale standpunt en aan de Europese Commissie doorgegeven. Op 7 juli 2010 heeft deze haar strategie voor het voeren van een internationaal investeringsbeleid – via een Mededeling – en de overgangmaatregelen voor het tijdelijke behoud van de bilaterale investeringsovereenkomsten die de Lidstaten hebben gesloten – via een voorstel van Verordening – bekend gemaakt. Deze documenten zijn door de Werkgroep EU Handel inhoudelijk afgetoetst aan de Vlaamse standpunten.

2011

Tijdens de volgende maanden zal klare wijn geschonken moeten worden over de toekomst van de bilaterale investeringsakkoorden van de Lidstaten. De BLEU-partners zijn in ieder geval overeengekomen om de lopende onderhandelingen en procedures met derde landen zo spoedig mogelijk af te ronden, om maximale rechtszekerheid te bieden aan onze investeerders in het buitenland. Daarnaast zullen we ook via de BLEU de bestaande investeringsovereenkomsten moeten aanpassen. Vele bevatten immers bepalingen die strijdig zijn met het Europees recht, en dienen dus aangepast te worden. Hiervoor is een heronderhandeling met de verdragspartner nodig. Ik zal er dan ook een prioriteit van maken om, in samenwerking met de BLEU-partners, dit proces zo soepel mogelijk te laten verlopen en zo veel mogelijk bestaande investeringsakkoorden in conformiteit met het Europees recht te brengen.

De Europese Unie zal de bescherming van investeringen integreren in de lopende bilaterale en regionale onderhandelingen over vrijhandelsakkoorden. Canada, India, Mercosur en de ASEAN-staten zullen hiervoor voorkeurspartners zijn. De Commissie zal hiervoor de Raad vragen om het onderhandelingsmandaat voor deze overeenkomsten aan te passen. De Lidstaten zullen via het Comité voor het Handelsbeleid (*Trade Policy Committee*, TPC) geïnformeerd en geconsulteerd worden over de lopende onderhandelingen over de bescherming van investeringen. Door deelname aan het voorbereidende intrafederale handelsoverleg zal Vlaanderen deze processen op de voet volgen en er over waken dat de Europese Commissie rekening houdt met onze aandachtspunten. In het bijzonder zal ik er voor ijveren om arbeids- en milieuclausules stelselmatig te laten opnemen in deze overeenkomsten, zoals dit gedaan werd bij de BLEU-investeringsovereenkomsten.

6.4. Handel en ontwikkeling

2009-2010

De onderhandelingen over Economische Partnerschapsovereenkomsten (*Economic Partnership Agreement*, EPA) met de zes landengroepen uit Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de ACS-landen) kenden in 2009 en 2010 twee moeilijke jaren. Vooral in Afrika groeit het wantrouwen ten opzichte van deze akkoorden. Een lichtpunt was de ontwikkeling van een regionaal hulp-voor-handel-pakket in West-Afrika. Dit pakket omvat alle projecten die de regio noodzakelijk acht om de EPA te onderhandelen, te implementeren en maximaal te benutten. Het pakket is er gekomen via een *bottom-up* proces met medewerking van lokale belanghebbenden.

Naast het voorbereidende werk en de actieve opvolging van de EPA-onderhandelingen, moeten deze overeenkomsten ook de Vlaamse instemmingsprocedure doorlopen. De Vlaamse Regering hechtte op 2 september 2009 haar goedkeuring aan de interim-overeenkomst tussen de EU en de staten van oostelijk en zuidelijk Afrika. In juli dit jaar werd het decreet houdende instemming met de EPA tussen de EU en de CARIFORUM-staten aangenomen en bekrachtigd. Vlaanderen was hiermee de eerste overheid in ons land die haar interne instemmingsprocedure had afgerond.

De samenwerking met ITC werd in 2009 voortgezet. (ITC; zie 8.5.4 - Hoofdstuk 3).

In 2006 heeft de Vlaamse Regering besloten een *Technical Assistance Trust Fund* op te richten bij de *International Finance Corporation* (IFC). Hiervoor werd 2.000.000 euro vrijgemaakt om ondersteuning te bieden aan de tewerkstelling van Vlaamse experts in projecten van de Wereldbank. Uit het trustfonds werden tot nu toe drie opdrachten gefinancierd: een voor het ontwikkelen van een "corporate governance code" in Malawi, een voor het uitwerken van een juridische structuur voor een publiek-private samenwerking voor de uitbouw van een elektriciteitscentrale in Syrië, en een voor het opzetten van een goederenbeurs en effectiseringsstelsel voor landbouwproducten in Ethiopië. De voorziene einddatum voor de twee laatste projecten is 2011. Het project in Malawi is inmiddels met succes voltooid en zal een vervolg kennen. De code voor het ondernemingsbestuur werd op 1 juni dit jaar in Malawi voorgesteld en oogste veel bijval. Er werd een "Institute of Directors" opgericht, die de kennisbron moet worden op het vlak van ondernemingsbestuur in Malawi. Het instituut zal in de toekomst ook een sterk netwerk tot stand brengen tussen Vlaamse en Malawiaanse ondernemingen.

2011

Interim-EPA's met provisies over de vrijmaking van handel in goederen zouden op korte termijn gesloten moeten worden, zodat er snel over volwaardige EPA's onderhandeld kan worden. Ik zal deze ontwikkelingen van nabij volgen, en er op toezien dat er steeds rekening wordt gehouden met de specifieke situatie en de behoeften van de verschillende ACS-landen. De nieuwe strategie betreffende handel en ontwikkeling van de Europese Commissie, met inbegrip van de hervorming van het Schema van Algemene Tariefpreferenties (*General System of Preferences*, GSP) zal ook nauwgezet opgevolgd worden.

Afhankelijk van de resultaten van het *Supply Chain and Logistics Development* programma van het ITC kan geopteerd worden voor een verderzetting van de samenwerking met ITC. (ITC; zie 8.5.4 - Hoofdstuk 3).

6.5. Respect voor arbeids- en milieunormen

2009-2010

Tijdens het voorbije anderhalf jaar heb ik bijzondere aandacht besteed aan de promotie van, en het respect voor internationale arbeids- en milieunormen in alle aspecten van het Vlaamse internationale handelsbeleid. Er is over gewaakt dat alle handelsovereenkomsten die door de EU, en alle investeringsovereenkomsten die door de BLEU gesloten werden, specifieke provisies bevatten met betrekking tot handel en milieu. En met succes. Het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea bijvoorbeeld, bevat verbintenissen op vlak van duurzame ontwikkeling. Ook alle BLEU-investeringsovereenkomsten bevatten arbeids- en milieuclausules die niet of minimaal afwijken van de modeltekst

In overleg met de Internationale Arbeidsorganisatie wordt gewerkt aan een nieuwe kaderovereenkomst. Een eerste ontwerp werd opgemaakt door het Departement internationaal Vlaanderen, en werd nagezien en aangevuld de IAO. De Vlaamse overheid hernieuwt ook haar Trustfondsovereenkomst, die deel uitmaakt van de kaderovereenkomst met de IAO.

2011

Ook in het volgende werkjaar zal ik er streng over waken dat alle internationale handels-overeenkomsten met als doel de vrijmaking van de wereldhandel en de bescherming van onze investeerders in het buitenland en waaraan Vlaanderen partij is, in voldoende mate de fundamentele arbeids- en milieu-normen uitdragen.

In mijn beleidsnota 2009-2014 heb ik benadrukt het Trustfond te willen gebruiken als hefboom voor de promotie van arbeids- en milieunormen en sociale dialoog in groei- en ontwikkelingslanden. Alle nieuwe projectvoorstellen van de IAO die in aanmerking komen voor financiering vanuit het Trustfonds zullen worden afgewogen aan de hand van de criteria van thematische en geografische focus, zoals opgenomen in de nieuwe kaderovereenkomst. Normaal gesproken wordt deze overeenkomst eind 2010 ondertekend nadat de juridische en financiële diensten van beide administraties hun goedkeuring hebben gehecht aan de ontwerpovereenkomst.

7. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

In de bilaterale samenwerking met de buurlanden is de bereikbaarheid van Vlaanderen een aandachtspunt gebleven. De doorbraak in verband met het Scheldedossier kan in dit opzicht als een belangrijke verwezenlijking beschouwd worden, aangezien de uitvoering hiervan de bereikbaarheid van Vlaanderen's belangrijkste haven in Antwerpen beter moet maken voor grote schepen.

7.1. Goede samenwerking met onze buurlanden2009-2010

In 2009 stonden de relaties tussen Nederland en Vlaanderen op scherp als gevolg van het uitblijven van het groen licht voor de derde verdieping van de vaargeul van de Westerschelde. Na de uitspraak van de Nederlandse Raad van State begin 2010 en de daar snel op volgende eerste spadesteek, kwam er spoedig dooi in de verhoudingen met onze noorderburen. Door een veelheid van gesprekken via de politieke, diplomatieke en ambtelijke kanalen is het vertrouwen weer gegroeid en werden de bilaterale betrekkingen genormaliseerd.

De impact van de nieuwe Nederlandse Regering op de uitvoering van de verdragen en de keuzes die met betrekking tot bijkomende sluis in Terneuzen, ter verbetering van de toegankelijkheid van het Kanaal Gent-Terneuzen voor grote zeeschepen gemaakt worden, zullen we van nabij opvolgen.

Op 2 december 2009 heb ik een Schotse delegatie ontvangen onder leiding van de Schotse First Minister. Het belangrijkste gespreksonderwerp tijdens deze ontmoeting was de ferrylijn Zeebrugge-Rosyth. Beide regeringsleiders onderschreven een Gemeenschappelijke Verklaring over de ferrylijn waarin onder meer werd opgenomen dat Vlaanderen in navolging van de Schotten een eigen Vlaamse stuurgroep zou oprichten om dit dossier op te volgen. De installatievergadering van de ambtelijke stuurgroep Zeebrugge-Rosyth vond plaats op 26 april 2010 in Zeebrugge onder het voorzitterschap van de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Londen. De veerdienst tussen Zeebrugge en Rosyth werd ondertussen afgebouwd door de Ferrymaatschappij Norfolkline, die het vervoer beperkt heeft tot vrachtvervoer.

Conform artikel 4 van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart heb ik een op 2 december 2009 aangenomen wijziging van een bijlage bij dit Verdrag tijdig overgemaakt aan het Vlaams Parlement.

Op 12 maart 2010 besliste de Vlaamse Regering het statuut voor de oprichting van een Europees Economisch Samenwerkingsverband voor de samenwerking met Frankrijk, Wallonië in het kader van de ontwikkeling van het grensoverschrijdend project Seine-Schelde goed te keuren.

2011

De tweede helft van 2010 en 2011 zal in het teken staan van brede structurele samenwerking met Nederland, die gestalte wordt geven in functie van gemeenschappelijke strategische doelstellingen. Dit zal zowel via intensieve ambtelijke contacten gebeuren, aangestuurd door een vast overleg tussen mijn departement en het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, met inbegrip van de Vlaamse Vertegenwoordiging in Den Haag en de Nederlandse ambassade in Brussel, als door wederzijds begrip en respectbevorderende gesprekken met de maatschappelijke geledingen in Nederland, waartoe de Vlaamse Vertegenwoordiging allerlei initiatieven ontplooit en verder zal ontvouwen in 2011. De samenwerking met Nederland blijft van primordiaal belang.

Van bij het aantreden van de nieuwe Nederlandse regering zullen spoedig gesprekken gepland worden met de nieuwe bewindslieden. In eerste instantie wens ik die zelf te hebben met de nieuwe Nederlandse Minister-President en de nieuwe Minister van Buitenlandse Zaken. In tweede instantie zullen mijn collega's in de Vlaamse Regering ontmoetingen hebben met hun homologen, in het kader van bestaande structuren, dan wel door het leggen van spontane contacten. In datzelfde verband zal de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Den Haag gesprekken zoeken met een veelheid van nieuwe leden van de Tweede Kamer.

De Strategienota Nederland van de Vlaamse Regering blijft als referentiekader dienen om de samenwerking gestalte te geven in functie van de geformuleerde strategische doelstellingen.

Daarnaast werken we in het kader van de bestaande strategienota's Frankrijk, Duitsland en UK, nauw samen met deze buurlanden.

7.2. De internationale promotie van de Vlaamse havens2009-2010

Op mijn initiatief heeft de Vlaamse Regering op 7 mei 2010 een subsidie van 420.000 euro aan APEC (Antwerp/Flanders Port Training Center vzw) goedgekeurd met als doel het aanbieden van een zo ruim mogelijk vormingsaanbod op transportgebied aan buitenlandse deelnemers (werkzaam op managementsniveau binnen de buitenlandse havens). Met de subsidie van 300.000 euro werden 100 beurzen verleend. De landen die in aanmerking komen voor een beurs zijn landen uit Centraal- en Oost-Europa, de BRIC-landen en andere snel groeiende economieën in functie van het bevorderen van de economische handelsrelaties, alsook landen waarmee Vlaanderen bevoorrechte buitenlandse relaties onderhoudt

Het Institute of Transport and Maritime Management Antwerp (ITTMA) kreeg ook in 2009 en 2010 een subsidie van de Vlaamse Regering als tussenkomst in het inschrijvingsgeld en de verblijfsvergoeding van een aantal buitenlandse deelnemers aan het Master na Master Programma in Transport en Maritiem Management. Concreet werden tien beurzen voor kandidaten uit belangrijke partnerlanden verleend voor een totaalbedrag van 110.000 euro.

2011

Ik zal pleiten voor een voortzetting van het beurzenbeleid om de in Vlaanderen opgebouwde expertise en deskundigheid in de mariene en havensector te ondersteunen. Op die manier zullen er in 2011 opnieuw APEC-beurzen gefinancierd worden voor kandidaten uit bovengenoemde landengroepen.

Derde hoofdstuk: Vlaanderen en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling**8. Armoedebestrijding en sociaal-economische ontwikkeling**

Op twee derden van de tijd om de Millennium-Ontwikkelingsdoelen te behalen is ongeveer een derde van de beoogde resultaten gerealiseerd. Om tegen 2015 een goed resultaat te kunnen neerzetten, zullen de inspanningen van donoren niet alleen moeten toenemen, maar ook op een meer efficiënte manier worden verricht dan de afgelopen 10 jaar. Anderzijds is enig realisme ook nodig wat betreft de haalbaarheid van de MDG's. Dit is zeker het geval voor een aantal Afrikaanse landen die met een serieuze achterstand te kampen hebben en die ondanks de geboekte vooruitgang een aantal MDGs niet zullen kunnen realiseren tegen 2015.

Eerdere beloften zullen in 2011 worden afgemeten op de behaalde resultaten. Zo hebben de donoren zich ertoe verbonden om hun hulp aan de ontwikkelingslanden - en Afrika in het bijzonder - te verhogen van \$80 miljard in 2004 naar \$130 miljard in 2010 (in geldwaarde van 2004). De Europese Unie (EU 27), die zelf instaat voor 60% van de wereldwijde ontwikkelingsbijdrage (ODA), zou in 2010 0,56% van het samengestelde BNI aan ontwikkelingshulp besteden.

In 2011 vindt in Seoul een High Level Forum plaats aangaande de effectiviteit van de hulp. Tijdens de bijeenkomst wordt bekeken of de doelstellingen uit de Parijs Verklaring gehaald zijn. Deze monitoring zal bepalend zijn voor het internationale beleid om ontwikkelingssamenwerking effectiever te verrichten.

8.1. Inschakeling in de internationale ontwikkelingsagenda (MDG)**2009-2010**

Op het moment dat de wereld nog vijf jaar restte om de Millennium-Ontwikkelingsdoelen te bereiken, kwamen staats- en regeringsleiders vanuit alle landen bijeen in New York (op 20-22 september 2010) om de al gerealiseerde vooruitgang op te meten. Er werd gewerkt aan een strategie om de acties in de komende vijf jaar te intensifiëren, met het oog op het bereiken van de MDG's. Ook Vlaanderen wordt, gezien haar bevoegdheden op het vlak van buitenlands beleid - maar ook op andere relevante domeinen zoals leefmilieu, onderwijs, welzijn en volksgezondheid, wetenschap en innovatie - door dit ruime debat gevat. Naar aanleiding van de VN-top werd een MDG-Rapport opgesteld over de Vlaamse bijdrage. Vijf jaar na het verschijnen van de nota aan de Vlaamse regering van 22 juli 2005 over de aanpak van de MDG's, wordt met dit rapport een overzicht geboden van de realisaties sindsdien.

Binnen het federaal overlegorgaan Multilaterale Coördinatie (COORMULTI) heeft de Vlaamse overheid zeven prioritaire aandachtspunten naar voor gebracht, die werden opgenomen in de Belgische positie (voor meer info: zie MDG Rapport). Een vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid maakt deel uit van de Belgische delegatie.

2011

De uitkomst van de VN-top in september 2010 en het actieplan van de Europese Unie² om de Millennium-Doelen te realiseren zijn bepalend voor het verdere engagement t.a.v. de MDG's. De doelen blijken het meest succesvol daar waar ze vertaald worden naar de nationale context van de ontwikkelingslanden. Ik zal me daarom op basis van de *eigen ontwikkelingsstrategieën* van onze partnerlanden en binnen de onderling overeengekomen prioritaire sectoren van samenwerking verder richten op de realisatie van de MDG's.

² COM(2010)159: A twelve-point EU action plan in support of the Millennium Development Goals

8.2. Toepassen van de internationale consensus over goede donorpraktijk

2009-2010

Vlaanderen past de principes uit de Verklaring van Parijs toe in de samenwerking met zijn partners: eigenaarschap, afstemming, harmonisatie, resultaatgericht beheer en wederzijdse verantwoording.

Het principe van eigenaarschap indachtig, vormt het beleid van de partnerlanden aangaande armoedebestrijding het uitgangspunt van de samenwerking. Ook projecten die indirecte partners uitvoeren worden getoetst op aansluiting met dit beleid. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van het financieel management systeem dat de lokale partners gebruiken als basis voor financiële verantwoording, monitoring en aankopen. Zowel in Mozambique als in Malawi harmoniseert Vlaanderen haar inspanningen met andere donoren door middel van deelname in het overkoepelende sectorfonds voor de gezondheidszorg. De tussentijdse evaluatie van de samenwerking met Mozambique werd neergelegd en besproken in het Vlaams parlement. De resultaten van evaluaties en audits worden telkens aangewend om in dialoog met de partners verbeterde resultaten na te streven. Dit was onder meer het geval in Zuid-Afrika waar o.m. de provincie Limpopo de uitvoering van het programma aanpaste rekening houdend met de tussentijdse evaluatie.

2011

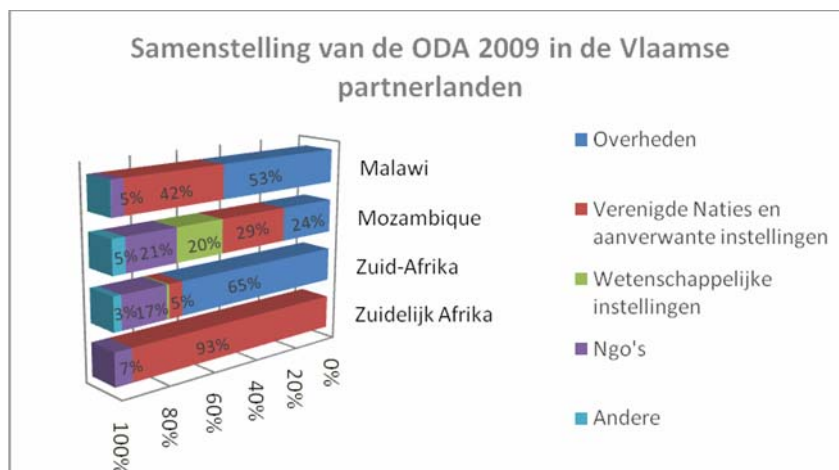
Het toepassen van de internationale consensus over goede donorpraktijken werd opgenomen als een strategisch project in de nieuwe beheersovereenkomst met VAIS voor de periode 2011-2015.

De nieuwe strategienota's met Mozambique en Zuid-Afrika zullen opgebouwd worden vanuit de principes uit de Verklaring van Parijs.

8.3. Een verstandige mix van instrumenten en hulpmodaliteiten

2009-2010

Vlaanderen werkt niet alleen samen met overheden uit de partnerlanden, maar ook met niet-gouvernementele organisaties en met multilaterale en wetenschappelijke instellingen. De keuze van de actoren gebeurt in functie van de beoogde doelstellingen en resultaten binnen de gekozen sectoren voor samenwerking. De toepassing van deze benadering blijkt uit de ontwikkelingsgerichte uitgaven.

Bron: Het Vlaamse ODA Rapport 2009, Departement internationaal Vlaanderen, maart 2010

2011

Binnen de nieuwe strategienota's met Mozambique (2011-2015) en Zuid-Afrika (2012-2016), die voor de komende vijf jaar vorm geven aan de internationale samenwerking met de partner, zal opnieuw worden uitgegaan van een verstandige mix van instrumenten en hulpmodaliteiten.

8.4. Geografische focus op zuidelijk Afrika**8.4.1. Zuid -Afrika**

In Zuid-Afrika is de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking actief in de provincies Limpopo, KwaZulu-Natal en de Vrijstaat. De Vlaamse bijdrage draagt hoofdzakelijk bij tot de realisatie van MDG 1, waarbij voedselzekerheid en het recht op volledige en productieve tewerkstelling de belangrijkste componenten zijn.

2009-2010

Kleine landbouwers zijn de beoogde doelgroep binnen het voedselzekerheidsprogramma in de provincie KwaZulu-Natal. In 2009 en 2010 werd vooral gewerkt aan het installeren en het beheer van gemeenschappelijke groentetuinen met het oog op gewassendiversificatie en verbeterde landbouwproductie. Ook in de provincie Limpopo wordt gewerkt in de landbouwsector, maar daar ligt de nadruk vooral op bevordering van tewerkstelling en ondernemerschap van boeren. Nieuwe landeigenaars kregen in 2009 en 2010 technische en marktgerichte training en worden opgeleid in de commerciële aspecten van het landbouwbedrijf.

In 2009 werden de lopende programma's in Zuid-Afrika aan tussentijdse evaluaties en financiële audits onderworpen. Conform de aanbevelingen van deze evaluaties, werd in 2010 met de Zuid-Afrikaanse partners overeengekomen om de programma's bij te sturen en de aandachtspunten inzake het projectbeheer aan te pakken. Het Departement Landbouw van Limpopo diende in juni 2010 een herwerkt strategisch document in, zodat de tweede fase van het *Agribusiness Development Academy* programma kon worden opgestart.

Door de ontwikkeling van duurzame kleine ondernemingen in de provincie Vrijstaat, draagt Vlaanderen bij tot waardige en duurzame werkgelegenheid voor de minder bevoorrechte groepen (voornamelijk jongeren). Na stopzetting van het programma in de Vrijstaat in 2009 werd overgegaan tot een heridentificatie van mogelijke uitvoerende partnerorganisaties. Na overleg met de Zuid-Afrikaanse overheid besliste ik de uitvoering van het tewerkstellingsprogramma toe te vertrouwen aan de Internationale Arbeidsorganisatie, in coördinatie met de provinciale overheidsinstellingen. Het totale engagement bedraagt 4.500.000 euro. Dit projectvoorstel is op dit ogenblik in de eindfase van de voorbereiding.

In samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie, voert het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) een pilootproject uit rond sociale economie, dat gekoppeld is aan het bestaande voedselzekerheidsprogramma in Kwazulu-Natal. Na een positieve evaluatie van het eerste werkingsjaar, werden de middelen voor het tweede budgetjaar vastgelegd.

2011

Na de bijsturingen naar aanleiding van de tussentijdse evaluaties en audits in Limpopo en Kwazulu Natal zal de doorstart van de programma's verder worden begeleid en opgevolgd. In Vrijstaat wordt na de opstartfase het tewerkstellingsprogramma uitgevoerd door de Internationale Arbeidsorganisatie.

De voorbereidingen voor een nieuwe strategienota tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika voor de periode 2012-2016 werden aangevat in 2010 en zullen in 2011 afgerond worden. Bij de invulling van een

nieuw akkoord wordt gebruik gemaakt van de resultaten en de bevindingen uit de evaluaties van het lopende programma.

Ter voorbereiding van de uitvoering van de nieuwe strategienota, zal VAIS in overleg met de Zuid-Afrikaanse partners initiatieven en partnerorganisaties identificeren nadat overeenstemming bereikt is over de strategienota. De Vlaamse overheid reserveert elk jaar 5 miljoen euro op de begroting voor de bilaterale samenwerking met Zuid-Afrika.

8.4.2. Mozambique

In de lopende strategienota met Mozambique (2006-2010) zijn gezondheidszorg (MDG 4 tot 6) en technisch - & beroepsonderwijs als instrument voor toeleiding naar betere werkomstandigheden (MDG 1) de prioritaire sectoren van samenwerking. Ontmijning dient hier bijkomend als niet-focale, maar door de Mozambikaanse overheid sterk geapprecieerde sector vermeld te worden.

2009-2010

In de loop van 2009 onderging de uitvoering van de strategienota Vlaanderen – Mozambique (2006-2010) een externe evaluatie. De globale evaluatie van de koers die Vlaanderen en Mozambique gezamenlijk uitzetten en uitvoerden was positief. Ze prees de partners voor de keuzes die de samenwerking duidelijk op een kwalitatief hoger niveau hadden gebracht. Tezelfdertijd werden 12 strategische punten geformuleerd om dit traject van kwalitatieve groei verder te kunnen zetten. Deze vormen de basis waarop de onderhandelingen met de Mozambikaanse overheid over de nieuwe strategienota zijn gefundeerd. De onderhandelingen startten formeel met een eerste overleg tijdens de Jaarlijks Consultatie (25 maart 2010 in Maputo) tussen de Vlaamse en de Mozambikaanse overheid.

Beroepsonderwijs en tewerkstelling

De strategienota stelt dat Vlaanderen het hervormingsprogramma van het technisch en beroepsonderwijs in Mozambique ondersteunt, zodat deze beter kan worden afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. In dit kader wordt voornamelijk geïnvesteerd in het conditioneren van de technische seminarieruimtes voor lerarenopleidingen van het Technisch Instituut Don Bosco van Maputo, een referentie-instelling binnen de sector. Verschillende factoren maakten het echter moeilijk om de subsector van het technisch en beroepsonderwijs volgens de eerst geïdentificeerde methode aan een aanvaardbaar ritme verder te ondersteunen. Een extern expert voerde in 2010 een identificatieoefening uit om een goed zicht te krijgen op de alternatieve modaliteiten om binnen deze deelsector verder samen te werken. Op basis van deze identificatie en in samenspraak met de Mozambikaanse overheid heb ik voorgesteld om in te zetten op het sectorfonds voor onderwijs (FASE). De steun zou een zachte oormerking kennen voor de deelsector van het beroeps- en technisch onderwijs.

Het Improving Social Dialogue (ISD)-project van de Internationale Arbeidersorganisatie heeft als doel werknemers en werkgeversorganisaties in Mozambique in staat te stellen de belangen van hun leden adequaat te vertegenwoordigen en sterker te wegen op agendabepalende fora en activiteiten. Daartoe beoogt men werknemers- en werkgeversorganisaties te versterken en ze meer toegankelijk, transparant en representatief te maken. De focus ligt op capaciteitsopbouw van de werknemers- en werkgeversorganisaties om de belangen van hun leden effectief te vertegenwoordigen met specifieke aandacht voor vrouwelijke werknemers. Hiervoor heeft de Vlaamse overheid 778.394 euro vrijgemaakt.

Vanuit de begroting van het Departement Werk en Sociale Economie werd 991.325 euro gereserveerd voor het Waardig Werk Programma van de Internationale Arbeidsorganisatie. De bijdrage wordt ingezet op het tweede luik van het programma, met name de ontwikkeling van vrouwelijk ondernemerschap, de promotie van de rechten van vrouwelijke werknemers en gendergelijkheid.

Tenslotte heb ik ook 98.005 euro toegekend aan het Laboratorium voor Aquacultuur en het *Artemia Reference Centre* van de Universiteit Gent voor een pilootproject in de kweek van artemia als biologisch basisbestanddeel van voedsel binnen de aquacultuur enerzijds en het opzetten van kleinschalige, familiale viskwekerijtjes anderzijds. Via o.m. trilaterale samenwerking met een Vietnamese universiteit wordt zo aan een groep Mozambikanen technische begeleiding geboden bij het opzetten van de kweek van artemia.

Gezondheidszorg

Sinds 2006 levert Vlaanderen een financiële bijdrage aan de Sector Wide Approach (SWAp) voor de volksgezondheid. In 2009 en 2010 werd telkens 2 miljoen euro vrijgemaakt voor de uitvoering van het gezondheidsplan van respectievelijk 2010 en 2011. De grootste vooruitgang in 2009 werd geboekt op het vlak van de gezondheid van kinderen jonger dan vijf jaar. Daarnaast verbeterde ook de moederzorg en werden in totaal voor 170.000 personen een anti-retrovirale behandeling voorzien. Het aantal dokters nam toe en bracht de ratio van 1 arts per 30.000 inwoners naar 1 arts per 25.000, wat overeenkomt met 1 arts per district.

Het geïntegreerd netwerk voor de bestrijding van hiv/aids/soa in de provincie Tete heeft als algemeen doel de capaciteit van de Provinciale Gezondheidsdiensten van de provincie Tete (DPS Tete) te verbeteren inzake een kwaliteitsvolle behandeling van hiv/aids/soa. De coördinatie gebeurt door de Provinciale Gezondheidsdiensten van de provincie Tete (DPS Tete). Het project wordt uitgevoerd door Artsen zonder Grenzen (AZG), het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG), en het International Center for Reproductive Health van de Universiteit Gent (ICRH/UG). De verschillende partnerorganisaties zouden in 2010 de taken overdragen en werken aan de duurzaamheid van het project door de resultaten te consolideren en te publiceren en de activiteiten zoveel mogelijk te integreren in het bestaande gezondheidssysteem.

Er wordt inmiddels ook al naar opvolgprojecten voor deze afgesloten of aflopende initiatieven geprospecteerd. Daarbij streeft men, conform de nieuwe inzichten aangaande een efficiënte en effectieve samenwerking in de gezondheidssector naar het uitbreiden van de opgenomen dienstverlening naar de bredere component van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Zo zal het Internationaal Centrum voor Reproductieve Gezondheid worden betrokken bij de verbetering van de seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten en – rechten voor hoge risicogroepen in Tete.

De opleiding en de moeilijke werkomstandigheden van gezondheidspersoneel behoren tot een van de grootste uitdagingen voor de uitbouw van het nationaal gezondheidssysteem in Mozambique. Via de ondersteuning van verschillende programma's rond dit specifieke thema wil de Vlaamse overheid de kwaliteit en het aanbod van het gezondheidspersoneel verhogen. Dit bestaat uit een aantal projecten die met Vlaamse steun enerzijds op nationaal vlak onder coördinatie van de WGO verlopen (587.600 euro voor 2010-2011) en die zich anderzijds op de provincie Tete richten. Deze laatste worden gecoördineerd en uitgevoerd door het Instituut voor Tropische Geneeskunde en het Rode Kruis (250.000 euro in 2010).

Daarnaast worden een aantal infrastructuurwerken aan de gezondheidsposten in Gaza en Inhambane en de hospitalen in Beira en Fingoé verder ondersteund.

Humanitaire bijstand / ontminning

In het kader van het Nationaal Mijnactieplan (2008-2012) werd 1,2 miljoen euro vrijgemaakt voor de ontminning van de volledige provincie Gaza door vzw Apopo. Voor de mijndetectie en ontminning gebruikt vzw Apopo een gecombineerde methode van mechanische middelen, bio-sensoren (hamsterratten) en manuele ontminners.

2011

De nieuwe strategienota treedt vanaf 2011 in werking. Ter uitvoering van de nota zullen initiatieven en partners worden geïdentificeerd. De Vlaamse overheid reserveert elk jaar 5 miljoen euro op de begroting voor de bilaterale samenwerking met Mozambique.

8.4.3. Malawi

De samenwerking met Malawi concentreert zich op landbouw & voedselzekerheid (MDG 1) en gezondheidszorg (MDG 4 tot 6).

2009-2010***Gezondheidszorg***

Inzake gezondheidszorg is Vlaanderen, samen met een aantal andere bilaterale donoren en internationale organisaties, toegetreden tot de sectorbrede steun (SWAp). Sinds 2004 wordt samen met de donoren het Programme of Work op nationaal niveau en districtsniveau uitgevoerd. Sinds 2009 maakt Vlaanderen jaarlijks 2 miljoen euro vrij voor de uitvoering van het programma dat tot doel heeft de ganse bevolking een basisgezondheidspakket aan te bieden. Het tweede Programme of Work wordt momenteel ontwikkeld.

Vlaanderen leverde in 2009 een bijdrage van 146.775 euro aan Viva Africa voor het project Dream, dat de verbetering van de diagnostiek voor de follow-up van HIV/aids beoogt. Daarmee heeft de organisatie ingezet op analyses voor telling van CD4-cellen en de bepaling van de concentratie van het HIV-virus in het bloed van de patiënt.

In 2009 werd 2 miljoen euro vrijgemaakt voor WASH, een project van UNICEF dat tot doel heeft de toegang tot veilig water, sanitair en hygiëne in Malawi te verbeteren met als resultaat een betere gezondheid. De doelgroep richt zich op 30.000 schoolkinderen en 150.000 mensen op het platteland. Het project is in 2010 van start gegaan en zal 4 jaar duren.

Met een project van het Rode Kruis wil Vlaanderen tegen 2010 de algemene gezondheidstoestand verbeteren van 7000 gezinnen in Kasungu, één van de concentratiedistricten van de Vlaams-Malawische samenwerking. Het project in opstartfase bedraagt 500.000 euro.

Landbouw en voedselzekerheid

Sinds 2008 ondersteunt Vlaanderen in Malawi een voedselzekerheidsproject van FAO dat samen met de Malawische overheid wordt uitgevoerd. De eerste fase werd in 2010 onderworpen aan een tussentijdse evaluatie die positief was. Momenteel wordt een formulering uitgevoerd die tot een tweede fase zal leiden.

De Vlaamse overheid draagt 2 miljoen euro over aan het Malawische Departement voor Landbouwvoorlichting voor de bevordering van de ontwikkeling van voorlichtingsmateriaal. Met dit project bouwt Vlaanderen aan een geheel van verbeterde voorlichtingsdiensten voor kleine boeren. Het project zal vooral focussen op een betere toegang tot landbouw informatie voor de boeren in het land. Dit moet zich vertalen in een verhoogde voedselproductie bij de boeren en dus ook verbeterde levensomstandigheden. Er werd gekozen voor die methodieken en materialen die het meeste aantal boeren kunnen bereiken, waaronder ook boeren die in afgelegen gebieden wonen. Het project startte in 2010 en zal drie jaar lopen.

Aan de hand van een subsidie van 500.000 euro aan Mzuzu Coffee Planters Cooperative worden de kleinschalige koffieboeren in Mzuzu ondersteund zodat hun inkomens via duurzame koffieproductie-

systemen toenemen en een hun woonomstandigheden verbeteren. Het project is in opstartfase en zal drie jaar duren.

Vlaanderen draagt 500.000 euro bij aan de Malawi Milk Producers Association als steun voor de zuivelsector in het noorden en centrum van Malawi. Dit houdt ondermeer capaciteitsopbouw en training in van de boeren en de groepen die melk inzamelen, versterken van de capaciteit van de verenigingen, verbeteren van de technische dienstverlening en verhogen van het aantal runderen. Het project is in opstartfase en zal 4 jaar duren.

Een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek onderzoekt het inzetten van waarschuwingssystemen via satellietdata voor landgebruik in Malawi. Het doel van de studie is een beter inzicht te verwerven in de ruimtelijk dynamische aspecten van de landbouw in Malawi om de beschikbare informatie voor toekomstige en huidige landbouwgerelateerde interventies te verbeteren. Ik trek 57.106 euro uit voor dit onderzoek.

2011

Vlaanderen zal in 2011 conform de strategienota tussen Vlaanderen en Malawi 2 miljoen euro bijdragen aan de SWap in de gezondheidssector (Programme of Work II). Er zal ook worden nagegaan hoe technische assistentie in de gezondheidsSWap kan worden ondersteund. Ook aan de landbouwsector zullen bijdragen worden geleverd. De ontwikkelingen in de landbouwsector worden nauwgezet opgevolgd zodat de modaliteiten en eventuele partners in 2011 kunnen worden bepaald. In totaal wordt jaarlijks 5 miljoen euro vastgelegd voor de bilaterale samenwerking met Malawi.

8.4.4. Regionale samenwerking

Om antwoord te bieden op een aantal grensoverschrijdende problemen wordt ook ingezet op regionale samenwerking met Zuidelijk Afrika, de regio waarin de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelings-samenwerking zich bevinden.

2009-2010

Naar aanleiding van de voedselcrisis in 2008 wordt jaarlijks één miljoen vrijgemaakt voor het Wereldvoedselprogramma. Sinds 2009 is deze bijdrage geconcentreerd op de regio Zuidelijk Afrika. In 2009 werd het project 'Purchase for Progress' in Mozambique gefinancierd. Dit beoogt het verhogen van de capaciteit van lokale kleine boeren om hun producten te vermarkten, en dit o.m. door aankoop via het regionaal programma van voedselhulp van datzelfde WFP. Zo verbetert niet alleen hun voedsel- en inkomenszekerheid, zij leren ook hoe ze de voor de markt noodzakelijke kwaliteitseisen bij hun productie kunnen behalen. In 2010 worden de WFP-landenprogramma's voor preventieve noodhulp in Malawi en Mozambique in hun algemeenheid ondersteund. De focus ligt hierbij op het verhogen van de voedselzekerheid van kwetsbare groepen, waaronder kinderen en personen met HIV/AIDS.

Het World Agroforestry Centre (ICRAF) verbetert de levensomstandigheden van boerengemeenschappen in Malawi en Mozambique door het opzetten van een platform voor een geïntegreerd beheer van boslandbouw en de bevordering van gemeenschappelijke boomzaadbanken. De Vlaamse regering kende hiervoor een bijdrage van 320.000 euro toe voor de periode 2010-2012.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bouwt verder op een eerder door Vlaanderen ondersteund project aangaande de preventie van kindermishandeling, waarbij kindermishandeling in Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika in kaart werd gebracht. Het huidig project, waarvoor de Vlaamse overheid 134.700 euro vrijmaakt, wil de aanbevelingen uit de landenrapporten van Malawi en Zuid-Afrika in de praktijk omzetten, zodanig dat in beide landen de capaciteit wordt opgebouwd voor een goede preventiestrategie rond kindermishandeling.

Een tweede, veel omvangrijker WHO-project legt zich toe op het pre- en neonataal zorgmodel in Zuidelijk Afrika. Het wil bijdragen tot een betere toegang tot reproductieve gezondheidssystemen voor vrouwen in Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. Hieronder valt ondermeer aandacht voor de evidente elementaire diensten binnen de moeder- en kindzorg, maar ook voor de componenten 'geweld tegen vrouwen' en 'systematische syfilisscreening' zullen aan bod komen. Voor dit project werd er 3.498.000 euro vastgelegd bovenop het miljoen euro dat reeds was toegezegd. Een laatste subsidie aan de WHO van 84.224 euro heeft betrekking op de deelsector van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. De subsidie wordt ingezet om een update van de baarmoederhalskankergids voor ontwikkelingslanden mogelijk te maken. Ook de originele versie van deze gids kwam voornamelijk met Vlaamse steun tot stand.

Het Rode Kruis wil naar analogie met de EFAM (European First Aid Manual), een Afrikaanse tegenhanger testen en invoeren in Malawi en Zuid-Afrika. De zogenaamde 'African First Aid Manual' vormt een basishandboek voor eerstehulp dat aangepast is aan het Afrikaanse content. De richtlijnen werden samen met een tiental Afrikaanse experts ontwikkeld. Aan deze richtlijnen wil het Rode Kruis een preventiecomponent toevoegen, waarvoor testresultaten moeten worden afgenomen in de landen. Door met behulp van dit handboek eerste hulp aan te bieden tot er aangepaste medische hulp komt, wil men de individuele burger en gemeenschappen in Zuidelijk Afrika weerbaarder maken tegenover de gevaren waaraan ze dagelijks worden blootgesteld zoals ongevallen, rampen, epidemieën en besmettelijke ziektes en het aantal dodelijke slachtoffers beperken. Het projectvoorstel heeft een looptijd van twee jaar.

2011

De huidige samenwerkingsovereenkomst met het Gemeenschappelijke VN-Programma voor HIV/AIDS (UNAIDS) loopt van 2006 tot 2010. Gezien de enorme prevalentie en aanhoudende incidentie van HIV/AIDS besmetting in Zuidelijk Afrika, opteer ik ervoor deze samenwerking te hernieuwen. Vlaanderen wil een voorspelbare bijdrage leveren aan de preventie en bestrijding van HIV/AIDS in Zuidelijk-Afrika, en wenst de reeds geboekte, maar fragiele resultaten in dit domein niet op het spel te zetten door zich neer te leggen bij de recente donormoeheid. Dankzij deze nieuwe overeenkomst zal er via UNAIDS opnieuw 3 miljoen euro over een looptijd van vier jaar (2010-2014) voor de strijd tegen deze ziekte naar onze partnerregio gekanaliseerd worden.

8.5. Thematische concentratie van de samenwerking met het Zuiden

8.5.1. Landbouw en voedselzekerheid

2009-2010

Landbouw en voedselzekerheid vormen de prioritaire sectoren in de strategienota's met Malawi en Zuid-Afrika. In beide landen wordt het concept van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) rond voedselzekerheid toegepast. Ik verwijs naar 8.4.1 en 8.4.2 voor informatie over de projecten die binnen deze sectorale focus worden ondersteund.

Voor wat betreft de multilaterale samenwerking verwijs ik naar de bijdragen aan het Wereldvoedselprogramma en het World Agroforestry Centre (8.4.4.)

De sector wordt ook via indirecte samenwerking ondersteund. Indirecte partners worden onder meer ingezet voor de uitvoering van bilaterale programma's met de partnerlanden. Bij steun aan handel en ontwikkeling, die ook via indirecte partners verloopt, wordt belang gehecht aan de landbouw als inkomensbron. (zie 8.5.4.)

2011

In onderlinge overeenkomst met de Mozambikaanse overheid zal voedselzekerheid binnen onze nieuwe strategienota voor de periode 2011-2015 worden opgenomen als de belangrijkste hulpsector die onze multiseCTORALE aanpak van het centrale thema “toegang tot gezondheid” in Mozambique gestalte moet geven.

8.5.2. Gezondheidszorg

In 2009 was gezondheidszorg, met 35% van de uitgaven vanuit de begroting voor ontwikkelings-samenwerking, de grootste uitgavenpost. Het is de focale sector in strategienota's met Malawi en Mozambique. In beide landen verloopt de steun aan de overheid voornamelijk via sectorale budget-steun aan de overheid, waarvoor jaarlijks 2 miljoen euro wordt vastgelegd. Daarnaast wordt ook via indirecte partners gewerkt, zoals bijvoorbeeld het Rode Kruis en de Wereldgezondheidsorganisatie. Ik verwijs naar 8.4.2 en 8.4.3 voor informatie over de projecten die binnen deze sectorale focus worden ondersteund.

Omdat ziekten niet stoppen aan de grenzen en er zich vaak een internationale aanpak opdringt, worden een aantal regionale projecten ondersteund. Ik verwijs naar de structurele samenwerking met UNAIDS en de projecten van de Wereldgezondheidsorganisatie en het Rode Kruis (zie 8.4.4).

8.5.3. Ondernemerschap en tewerkstelling2009-2010

Binnen de bilaterale samenwerking met Zuid-Afrika en Mozambique wordt samengewerkt rond het creëren van tewerkstelling. In Zuid-Afrika wordt ingezet op jongerentewerkstelling, de creatie van duurzame kleine ondernemingen en het verbeteren van de commerciële capaciteit van boeren, terwijl in Mozambique eerder wordt ingezet op beroepsgericht onderwijs, waardig werk en sociale dialoog. Ik verwijs hierbij naar 8.4.1 en 8.4.2.

De capaciteit van het Vlaams Waarborgfonds Microfinanciering werd in 2010 uitgebreid. Bovenop de recurrente bijdrage van 248.000 euro werd een extra dotatie van 500.000 euro voorzien. Een toegenomen waarborgcapaciteit leidt ertoe dat meer microfinancieringsfondsen ondersteund kunnen worden bij risicobeheer, zodat meer kleinschalige, pro-poor leningen kunnen worden verstrekt in het Zuiden. In 2010 werd één waarborg verstrekt (DR Congo) en één waarborg uitbetaald (Haïti).

Door de politieke instabiliteit in DR Congo is het risico op een slechte terugbetaling aan Incofin groot. D.R. Congo kampt ook met een deviezenschaarste, waardoor het transferrisico sterk is toegenomen. Daarom heeft Incofin een waarborg aan de Vlaamse Overheid gevraagd. Indien FINCA Congo de lening niet kan terugbetalen om politieke redenen (oorlog, transferproblemen, etc) dan keert het Waarborgfonds de waarborg uit. De lening van Incofin aan FINCA bedraagt 1.000.000 USD. De Vlaamse Overheid dekt daarvan ongeveer 80%, wat overeenkomt met 526.667 euro.

Eind 2008 heeft Vlaanderen een waarborg toegekend aan Incofin voor het politiek en commercieel risico van een participatie aan de Haïtiaanse microfinancieringsinstelling ACME. Op 12 januari 2010 werd Haïti zwaar getroffen door een aardbeving. Heel wat kleine ondernemingen konden als gevolg van de opgelopen schade hun microlening niet inlossen. De uitbetaling van de waarborg aan Incofin (voor 300.000 euro) voor hun participatie aan de ACME werd daarom aangevraagd en toegekend.

Voor de klanten van ACME is het essentieel dat de microfinancieringsinstelling zo snel mogelijk terug operationeel is. Met het oog op de heropbouw en herinstallatie van de kantoren besliste ik een subsidie van 50.000 euro toe te kennen aan ACME. Het integrale budget wordt besteed aan investeringskosten. Incofin cvso en ACME zelf nemen alle overheadkosten op zich.

Vzw Ex-Change, dat technische kennis verleent in functie van de verbetering van beheers- en productieprocessen voor kleine en middelgrote ondernemingen in het zuiden, heeft in 2009 en 2010 respectievelijk 160 en 180 zendingen ondernomen. Daarvan werden 30% verricht in de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Om bedrijven uit Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika te helpen bij hun export naar Vlaanderen en de Europese Unie, richtte Vlaanderen de Helpdesk Import Vlaanderen op. Unizo gaf deze helpdesk vorm en richtte een netwerk van contactpunten op in de drie partnerlanden. In 2010 werd dit project afgesloten en geëvalueerd.

In Malawi werd tenslotte ook een project uitgevoerd inzake de ontwikkeling van een "*corporate governance code*". Het project werd gefinancierd uit het *Technical Assistance Trust Fund* dat door de Vlaamse Regering in 2006 werd opgericht bij de *International Finance Corporation* (IFC) van de Wereldbank. (Cf. 6.4.)

2011

Zoals eerder aangehaald in hoofdstuk 6.5 van deze beleidsbrief, treedt in 2011 een nieuwe Trustfondsovereenkomst tussen Vlaanderen en de Internationale Arbeidersorganisatie (IAO) in werking. De Vlaamse overheid zal dit Trustfonds voeden met tweejaarlijkse bijdragen. De besteding van de middelen uit het fonds zal worden georiënteerd op de promotie van arbeids- en milieunormen en het ondersteunen van systemen van sociale dialoog in opkomende economieën en landen in ontwikkeling.

Het Vlaams Waarborgfonds Microfinanciering beschikt over de budgettaire ruimte om nieuwe aanvragen tot het waarborgen van fondsen te behandelen.

Na evaluatie van de resultaten van Ex-Change en de Helpdesk Import Vlaanderen, zal met de betrokken partners worden nagegaan hoe de acties meer kunnen geïntegreerd worden en nog beter afgestemd worden op de lokale noden.

8.5.4. Handel en Ontwikkeling

2009-2010

Jaarlijks wordt 1 miljoen euro vrijgemaakt voor projecten in het zuiden die de verbeterde handelsmogelijkheden van landbouwers hanteren als een probaat ontwikkelingsinstrument. Op basis van de principes en uitgangspunten uit de beleidsnota, werden in 2009 vier projecten van NGO's gesubsidieerd die de handel van landbouwproducten bevorderen.

De Oxfam-Wereldwinkels worden de laatste jaren regelmatig geconfronteerd met een aantal hinderissen die Afrikaanse producentengroepen ondervinden. In vele gevallen biedt de fairtradepremie soelaas, maar voor sommige belemmeringen zijn een grotere investering noodzakelijk. De vastgestelde problemen zijn zeer uiteenlopend: van gebrekkige infrastructuur tot onvoldoende handelservaring over economische en technologische achterstand. Het hiertoe opgerichte partnerfonds richt zich op Afrika en moet de mogelijkheid bieden om sneller minder goed georganiseerde producentengroepen te begeleiden en te ondersteunen. Oxfam Wereldwinkels ontving hiervoor een subsidie van 100.000 euro.

Rainforest Alliance wil aan armoedereductie doen in Zuidelijk Afrika (Malawi, Zuid-Afrika en Tanzania) door te bouwen aan markten met toegevoegde waarde voor thee, koffie en cacao, geproduceerd door boeren volgens de beste praktijken aangaande ecologische en sociale duurzaamheid. Er wordt gestreefd naar een behoud van de natuurlijke hulpbronnen, vanuit het idee dat deze bronnen de landbouwproductie in de toekomst bepalen. Rainforest Alliance leidt boeren op en linkt hen met internationale markten waar vraag is naar deze duurzame landbouwpraktijken. Deze NGO kreeg een subsidie van 300.000 euro.

Vredeseilanden probeert boeren te verenigen en hen bij te staan met duurzame landbouwtechnieken met als doel dat boeren zelf over een juiste prijs voor hun product kunnen onderhandelen. In het Tanzaniaanse district Chunya werd een succesvol pilootproject opgezet voor de productie van zonnebloemolie, waardoor het aantal zonnebloemtelers toenam van 200 tot 1600 (waarvan 70% vrouwen). Om de resultaten van dit project te consolideren wil de organisatie tegen 2012 het inkomen van 7000 (mannelijke en vrouwelijke) landbouwersgezinnen waarborgen door de productie van zonnebloemolie verder te verhogen en te vermarkten. Vredeseilanden ontving 155.595 euro om deze organisatie te ondersteunen.

Solidaridad staat de theeproducenten in Zuid-Afrika, Mozambique en Zimbabwe bij om het Utz Certified label te behalen. De criteria voor het behalen van dit label houden rekening met de lokale omstandigheden en worden opgenomen in een gedragscode. Wanneer een producent voldoet aan de Utz-Certified-criteria, ontvangt de producent een label en wordt de afzet op de markt gegarandeerd. Solidaridad kreeg een subsidie van 300.000 euro.

In 2010 werd een dubbele oproep gelanceerd - in Vlaanderen en in Malawi. Voor de oproep in Vlaanderen komen projecten in aanmerking die plaats vinden in Zuidelijk Afrika en een link hebben met een certificeringssysteem. De oproep in Malawi peilt naar projecten die zich toespitsen op een duurzame vermarkting van landbouwproducten.

In 2008 heeft Vlaanderen een kaderovereenkomst gesloten met het *International Trade Centre* (ITC). Datzelfde jaar is besloten een omvangrijk project ter ondersteuning van de aanvoerketens in onze prioritaire landen via het ITC te financieren. Dit project heeft een looptijd van drie jaar. In 2009 werd specifiek voor dit project een coördinator bij het ITC aangesteld, die dit jaar de concrete strategie ter uitvoering van het project heeft ontwikkeld, rekening houdende met de verschillende behoeften van respectievelijk Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika.

2011

Het *Supply Chain and Logistics Development* programma van het ITC dat mede door Vlaanderen wordt gefinancierd zal in de volgende maanden tot ontwikkeling komen. De opvolging ter plaatse wordt uitgevoerd door de lokale vertegenwoordigingen van het VAIS in onze drie partnerlanden. Afhankelijk van de resultaten van dit project kan geopteerd worden voor een verderzetting van de samenwerking met ITC. Daarnaast wordt de mogelijkheid opengehouden om een nieuwe (dubbele) oproep te lanceren.

Het VAIS zal een infodag organiseren over de uitdagingen van duurzame handel en certificerings-initiatieven in Zuidelijk Afrika. De lopende projecten zullen als praktijkvoorbeelden aangehaald worden.

Vanuit mijn diensten wordt met andere vakdepartementen samengewerkt binnen de Task Force duurzame overheidsopdrachten. Vanuit de specifieke ervaring met ontwikkelingssamenwerking wordt een insteek geleverd om sociale duurzaamheidscriteria op te nemen in de criteria voor verschillende productgroepen. Ook in 2011 wordt hiervoor met andere departementen samengewerkt.

8.5.5. Transversale thema's uit het Kaderdecreet

2009-2010

Het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking (artikel 10) stelt dat bij alle beleidsinitiatieven en acties die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt bijzondere aandacht wordt besteed aan de transversale thema's kinderrechten, goed bestuur, duurzame ontwikkeling, gender en hiv/aids. In de beleidsnota werd het belang geschetst van de integratie van klimaatverandering (zie verder: strategische doelstelling 9).

Om de integratie van transversale thema's beter in te bedden in de werking van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en de verschillende geïnitieerde programma's, werd aan het Steunpunt Buitenlands Beleid (SBB) gevraagd om in 2010 een workshop te organiseren over de te hanteren methodologie voor een optimale integratie in de project- en programmacyclus.

2011

Het verfijnen van de methodologie om transversale thema's structureel te integreren in programma's en projecten is een strategisch project binnen de nieuwe beheersovereenkomst met het agentschap. Voor het thema gender wordt op die manier uitvoering gegeven aan de doelstellingen en het actieplan inzake gelijke kansen dat door middel van de Open-Coordinatiemethode (OCM) tot stand komt.

De aanwezigheid van transversale thema's binnen de projecten zal aan de hand van het OESO-DAC markeringssysteem worden opgevolgd binnen de databank.

8.6. Een flexibele humanitaire- en noodhulpverlening

2009-2010

Sinds het begin van de legislatuur tot september 2010 werden volgende noodhulpacties ondersteund:

Vastleggingsbedrag	Partnerorganisatie	Omschrijving
50.000	CARITAS INTERNATIONAL	Noodhulp voor slachtoffers overstromingen in Mongolië
120.000	RODE KRUIS - VLAANDEREN INTERNATIONAAL VZW	Filippijnen: overstromingen en aardverschuivingen
260.000	UNICEF BELGIE	Wash: voorzieningen water, sanitair en hygiëne ten behoeve van slachtoffers in Ouagadougou (Burkina Faso)
300.000	RODE KRUIS - VLAANDEREN INTERNATIONAAL VZW	Music for life: preventie van malaria in Burundi
121.500	UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES	Humanitaire hulp aan Angolese vluchtelingen
100.000	RODE KRUIS - VLAANDEREN INTERNATIONAAL VZW	Aardbeving Malawi
300.000	HAITI LAVI 1212	Aardbeving Haïti
80.000	V-MED	Financiële ondersteuning aan vzw V-Med voor het verlenen van urgente, medische humanitaire hulp aan de slachtoffers van natuurrampen of gewapende conflicten in het buitenland voor wat betreft volgende uitgaven: - medisch materiaal; - reiskosten voor de teamleden; - kosten voor het verblijf van het team - kosten voor de verzekering van teamleden en medisch materiaal; - transport van medisch materiaal.
100.000	CARITAS INTERNATIONAAL	Noodhulpprogramma ten voordele van de slachtoffers van de voedselcrisis in Niger ten gevolge van het slechte landbouwseizoen 2009-10
100.000	UNICEF BELGIE	Precaire voedselsituatie in Tsjaad
149.990,40	RODE KRUIS-VLAANDEREN INTERNATIONAAL	Overstromingen in Pakistan
150.000	CONSORTIUM 1212	Overstromingen in Pakistan

De Vlaamse humanitaire bijdrage in 2009-2010 werd zowel via VN-organisaties, als via binnenlandse noodhulporganisaties gekanaliseerd. De jaarlijkse actie Music for Live, die de solidariteit in Vlaanderen op een originele wijze onder de aandacht brengt, kan steeds op mijn ondersteuning rekenen. We zetten ook in op het Vlaams Medisch Interventieteam (V-MED), dat over de capaciteit beschikt om zware chirurgische ingrepen te verrichten in gebieden die getroffen zijn door rampen. Sinds het begin van de legislatuur was V-MED actief in Indonesië, Haïti, Chili en Pakistan.

In september 2009 heeft het Steunpunt Buitenland Beleid een beleidsgerichte studie verricht waarin een aantal aanbevelingen werden geformuleerd om de Vlaamse humanitaire actie efficiënter te maken en af te stemmen op de principes aangaande Goed Humanitair Donorschap en de Europese Consensus betreffende Humanitaire Bijstand. Hieruit bleek dat de hulp in het verleden sterk versnipperd en niet tijdig was. Verder werden de huidige bijdragen niet binnen het Consolidated Appeal Process (CAP) van de VN gecoördineerd en werd onvoldoende ingezet op rehabilitatie, risicopreventie- en beheer.

2011

Bij de financiering van noodhulpinterventies zal meer aandacht worden besteed aan de prioriteitsbepaling van noodhulpdossiers, volgens ingeschatte noden en beschikbare middelen. Dit zal het aantal administratieve handelingen sterk reduceren zodat de nodige middelen tijdig kunnen worden ingezet.

Een tweede maatregel om de tijdigheid van de interventies te verhogen bestaat eruit een jaarlijkse ongeoormerkte bijdrage te leveren aan het Central Emergency Reponse Fund. Dit VN-mechanisme levert al tijdens de eerste, cruciale dagen na de ramp noodhulp, omdat het dankzij haar beschikbare fondsen geen officiële toezegging van donoren dient af te wachten.

Om de administratieve last te beperken dienen noodhulporganisaties zich te verantwoorden op basis van een kwalitatieve rapportering van de totaalinterventie en worden geen gedetailleerde facturen opgevraagd. De controle op onregelmatigheden door de organisaties gebeurt door de Europese Commissie (DG ECHO). Er wordt dan ook rekening gehouden met evaluatierapporten door ECHO.

Ik zal jaarlijks humanitaire projecten in de partnerlanden ondersteunen ten voordele van het beperken van rampenrisico's en rehabilitatie na rampen. Zo wordt voorkomen dat mensen blootgesteld worden aan kwetsbare situaties die hen tot chronische armoede drijven. Hierbij kan aansluiting worden gemaakt met het bilaterale ontwikkelingsbeleid.

8.7. Versterking van het draagvlak voor ontwikkeling

8.7.1. Een overkoepelende visie op draagvlakversterking

2009-2010

In 2010 heeft het VAIS een aantal pistes uitgezet om de vele actiedomeinen van draagvlakversterking binnen de Vlaamse overheid (ontwikkelingseducatie, vierdepijlersteunpunt, gemeentelijke convenanten, duurzame handel) beter op elkaar af te stemmen, zodat de impact van de interventies vergroot. Ter voorbereiding van de uitwerking van een integrale visie op draagvlakversterking in het verdere verloop van de legislatuur werd eveneens een overzicht uitgewerkt van de bestaande praktijkervaring.

Het nieuwsagentschap IPS Vlaanderen, het maandelijks MO* magazine en hun gezamenlijke website www.MO.be, richten zich in hun berichtgeving op mondiale thema's. De Vlaamse overheid sloot een beheersovereenkomst met IPS Vlaanderen en met Wereldmediahuis af die loopt tot 2012.

In 2009 en 2010 werd IPS een subsidie toegekend van 230.823 euro en 238.564 euro als tegemoetkoming in de werkingskosten en de kosten verbonden aan de productie en distributie van een E-zine, en voor de redactionele ondersteuning van www.MO.be. Wereldmediahuis ontving in 2009 en

2010 een subsidie van 141.831 euro en 149.796 euro voor de redactionele ondersteuning van het maandblad MO*.

In 2009 sloot de Vlaamse overheid een convenant 2009-2011 af met 21 gemeenten, waarvan 11 met een stedenband. Voor 14 van de 21 gemeenten was dit een verlenging van hun convenant 2006-2008. In 2010 sloot de Vlaamse overheid een convenant met 4 gemeenten voor de periode 2010-2012, waarvan 1 met een stedenband. Het vastleggingsbedrag was 376.650 euro. Om de administratieve last voor gemeenten in te dijken, verliepen de aanvragen in 2010 via vereenvoudigde formulieren.

Voor vorming, advies en begeleiding van de gemeenten die actief zijn in het convenantprogramma, schakelt de Vlaamse overheid de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) in. In 2009 werd een beheersovereenkomst gesloten voor de periode 2009-2011. Hiervoor werd in 2009 173.748 euro vastgelegd en in 2010 176.748 euro.

Het FairTradeGemeente initiatief wil lokale besturen, media, horeca en scholen warm maken voor het verhaal achter Fair Trade en duurzame, lokale landbouw. In augustus 2010 waren 231 gemeenten actief in de campagne. Dit wil zeggen dat 75% van de Vlaamse gemeenten aan dit initiatief deel nemen. De campagne werd in 2009 en 2010 gesubsidieerd door de Vlaamse overheid voor een bedrag van 92.779 euro.

Het VAIS neemt jaarlijks deel aan de Duurzame Dagen van de Vlaamse overheid en de Week van de Fairtrade. In 2009 waren er infostandjes in een aantal gebouwen van de Vlaamse overheid over eerlijke en duurzame cosmeticaproducten, en werd er in het Boudewijngebouw een modeshow met eerlijke kledij georganiseerd. In 2010 wordt met het Departement Landbouw en Visserij een dubbelstand gemaakt met als thema 'duurzaam van daar en duurzaam van hier'.

De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) ontvangt jaarlijks een werkingssubsidie en een programmasubsidie. De structurele financiering heeft tot doel de expertise van de VVOB te ondersteunen. In 2009 bedroeg de subsidie aan VVOB voor structurele ondersteuning 250.000 euro. In 2010 ontvangt VVOB een werkingssubsidie van 250.000 euro. Daarnaast wordt het programma 'scholenbanden' ondersteund. Dit heeft tot doel leerlingen en lesgevers te betrekken bij ontwikkelingssamenwerking door het ondersteunen van de ontwikkeling van netwerken tussen scholen in Noord en Zuid. De programmafinanciering bedraagt 379.000 euro over drie schooljaren (2008-2009 tot en met 2010-2011).

Ter uitvoering van het decreet inzake ontwikkelingseducatie van 2 april 2004 werd ook in 2009 een oproep gelanceerd tot het indienen van ontwikkelingseducatieprojecten. In de oproep werd klimaatverandering als thema naar voor geschoven. Uit 19 inzendingen werden 7 projecten geselecteerd en betoelaagd voor een totaal bedrag van 991.550 euro.

Mijn diensten nemen ook deel aan het EDO overlegplatform dat tot doel heeft de duurzame ontwikkeling meer ingang te laten vinden in het formele, niet-formele en informele leren in Vlaanderen. Het is bij uitstek een kanaal voor interdepartementale samenwerking en tegelijk ook een forum waar actoren van buiten de Vlaamse administratie met elkaar in overleg treden.

2011

Voor de subsidies in het kader van de beheersovereenkomst met MO-IPS, die gekoppeld zijn aan de gezondheidsindex van eind 2010, werd in de ontwerpbegroting 2011 een bedrag van 364.000 euro voorzien.

Gemeenten konden vóór 1 oktober 2010 een convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking aanvragen voor de periode 2011-2013.

De beheersovereenkomst met de VVSG wordt in de eerste helft van 2011 geëvalueerd. Eind 2011 loopt de overeenkomst af. De resultaten van de evaluatie bepalen hoe de VVSG verder kan worden ingeschakeld bij het begeleiden van convenantgemeenten.

Ook in 2011 neemt het VAIS deel aan de Duurzame Dagen van de Vlaamse overheid en de Week van de Fairtrade. De subsidiëring van het initiatief FairTradeGemeente zal worden verlengd.

In het najaar van 2010 werd opnieuw een oproep gedaan tot het indienen van ontwikkelingseducatieprojecten voor betoelaging ten laste van de begroting 2011.

De samenwerking op het vlak van ontwikkelingseducatie binnen het EDO-overlegplatform wordt in 2011 verdergezet.

8.7.2. De Vierde Pijler

2009-2010

In de periode 2009-2010 zijn er vijf ontmoetings- en uitwisselingsmomenten georganiseerd. 4de pijler- en andere ontwikkelingsorganisaties, die actief zijn rond éénzelfde thema of in éénzelfde land, werden samengebracht zodat ze hun praktijkervaringen kunnen delen. In 2009 - 2010 werden vooral ontmoetingsdagen georganiseerd rond één bepaald land of gebied (met name Andes, India, Rwanda, Brazilië)

Na een behoeftebevraging bij 4de pijlerorganisaties heeft het 4de pijlersteunpunt 6 gerichte workshops ontwikkeld en georganiseerd in 2010. Deze behandelden 6 thema's: projectbeheer, projectevaluatie, pers en communicatie, fondsenwerving, intercultureel samenwerken en het ABC van de ontwikkelingssamenwerking. Om zeker te zijn dat deze sessies zijn afgesteld waren op het doelpubliek werden testsessies georganiseerd. De vormingen zelf werden op provinciaal niveau georganiseerd, in samenwerking met de gemeenten uit de betreffende provincie. In 2010 werden er al 32 workshops gegeven.

Er hebben zich ondertussen al 430 organisaties aangemeld op de website. Op één jaar tijd heeft het steunpunt 400 vragen ontvangen en verwerkt. In een tevredenheidsbevraging (eind juni 2010) drukten de klanten zich positief uit over de dienstverlening.

Om 4de pijler initiatieven een gezicht te geven en in de kijker te zetten werd de fotowedstrijd "Een brug tussen Noord en Zuid" georganiseerd. De Helpdesk ontving meer dan 300 foto's van een 60-tal deelnemende organisaties.

Om meer bekendheid te geven aan het 4de pijlersteunpunt werden een nieuwe folder en affiche ontworpen. 800 4de pijlerorganisaties, maar ook bibliotheken, gemeenten, provincies, NGO's en andere stakeholders worden aangeschreven om deze campagne te helpen lanceren binnen de eigen werking.

Om een beter zicht te verwerven op de keuzes en processen van 4de pijlerorganisaties en de ondersteuning hierop af te stellen, bezocht het steunpunt een aantal lopende initiatieven in Zuid-Afrika.

2011

Naast landendagen zullen er ook themadagen georganiseerd worden waarbij er nog meer aandacht zal zijn voor de uitwisseling van expertise tussen de verschillende pijlers. Zo zal er bijvoorbeeld in samenwerking met vzw Protos en met de steun van het Vlaams Partnerschap voor Water voor Ontwikkeling een Waterdag georganiseerd worden.

De workshops die in 2010 gegeven zijn waren initiatievormingen van één dagdeel. Om 4de pijlerorganisaties intensiever te begeleiden worden deze in 2011 verder uitgewerkt in leertrajecten.

8.8. Een performante internationale samenwerking

8.8.1. Efficiëntiewinst en minder administratieve lasten

2009-2010

Op 25 juni 2010 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de OCMW's. Dit besluit van de Vlaamse Regering komt er in uitvoering van titel IV (planning en financieel beheer) van het Gemeente-, Provincie- en OCMW-decreet. Het bevat de inhoud van de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget en jaarrekening), evenals de regels voor de boekhouding. De verschillende plannen die de lokale en provinciale besturen nu maken, waaronder ook een strategisch plan ontwikkelingsamenwerking, verdwijnen en worden geïntegreerd in de meerjarenplanning van de lokale besturen. Dit houdt een aanzienlijke planlastvermindering voor de lokale besturen in. Het besluit van de Vlaamse Regering is vanaf 1 januari 2014 van toepassing op alle besturen.

In het kader van efficiëntiewinst voor de administratie en een lastenverlaging voor de begunstigden van subsidies werkte het agentschap aangepaste formulieren en financiële richtlijnen uit. Dit houdt een verbetering in op het vlak van het eenduidig gebruik van termen en het vermijden een dubbele gegevensopvraging. Alle formulieren werden in het standaardsjabloon van de Vlaamse overheid gegoten.

In 2010 werd de goedkeuringscyclus voor de convenants 2011-2013 verkort. Hierdoor zullen de betrokken gemeenten bij de start van de convenantperiode weten of hun aanvraag is goedgekeurd.

8.8.2. Een verbeterde monitoring en evaluatie

In 2009 en 2010 werd binnen het agentschap een werkgroep opgestart om procedures en afspraken aangaande de toepassing van de Project Cyclus Methode uit te werken. Daarnaast werd een format afgesproken voor de maandverslagen van de vertegenwoordigers in de partnerlanden, alsook aangepaste fiches en checklists voor het uitvoeren van een prospectie en een identificatie.

In de beheersovereenkomst 2011-2015 die ik met het agentschap VAIS heb afgesloten, verbindt het agentschap zich ertoe het beheersinstrument voor monitoring en evaluatie van de samenwerkingsprogramma's en -projecten te optimaliseren en te systematiseren.

8.8.3. Verbeterde interne coördinatie en harmonisatie van de ontwikkelingshulp

Op vraag van de Vlaamse overheid werd op 3 mei 2010 een Interministeriële Conferentie gepland. Door de val van de federale regering in de maand april werd deze vergadering echter afgelast. In tussentijd wordt via andere kanalen aandacht besteed aan het nastreven van efficiëntiewinsten door middel van intrafederale coördinatie en harmonisatie.

In 2009 werden voor het eerst Vlaamse en de federale administraties bevoegd voor ontwikkelingsamenwerking met elkaar in contact gebracht naar aanleiding van een onderling overleg. Sindsdien maken beide administraties frequenter gebruik van het informele netwerk van Vlaamse en federale ambtenaren (zowel in Brussel als op het terrein).

Vlaamse ambtenaren werken inhoudelijk samen met federale ambtenaren rond de positiebepaling en vertegenwoordiging binnen instellingen in Genève (die zowel door de federale als door de Vlaamse overheid worden ingezet bij het internationaal beleid), alsook binnen de thematische expertengroepen die de Europese Commissie adviseren. Voor beide beleidsniveaus biedt de technische versterking een meerwaarde. Vlaamse ambtenaren maken actief deel uit van de onderzoeksplatformen en fora van de federale ontwikkelingssamenwerking, meerbepaald de platformen rond draagvlakversterking en klimaat en ontwikkeling, en de fora rond gezondheidszorg en landbouw en voedselzekerheid.

Anderzijds delen Vlaamse ambtenaren op hun beurt beleidsrelevante studies met federale ambtenaren. De uitwisseling van wetenschappelijke informatie draagt bij tot een verrijkte informatieve basis voor de beleidsvoorbereiding.

8.8.4. Een grotere bijdrage aan de internationale armoedebestrijding

Het uitwerken van een groeipad voor ontwikkelingsrelevante bijdragen vanuit Vlaanderen werd opgenomen als sleutelproject binnen de monitoring van het regeerakkoord en Vlaanderen in Actie. De uitvoering beantwoordt aan de vooropgestelde timing.

9. De strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering

2009-2010

Het Steunpunt Buitenlands Beleid leverde in februari 2010 een onderzoeksrapport op met als titel *Ontwikkelingssamenwerking en de aanpassing aan klimaatverandering. Aanbevelingen voor de Vlaamse samenwerking met partnerlanden*. Op grond hiervan heb ik de beleidslijnen voor de komende jaren uitgezet.

In de nieuwe beheersovereenkomst met VAIS werd afgesproken dat alle projecten en programma's systematisch worden getoetst op de klimaatgevoeligheid van de ontwikkelingsresultaten. In haar onderzoek naar de meest gepaste methodieken, zal het agentschap in de loop van 2011 en 2012 bestaande toolkits toepassen op projecten.

De integratie van klimaatverandering in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is een sleutelproject dat is opgenomen binnen de monitoring van het Vlaams regeerakkoord en Vlaanderen in Actie. De uitvoering beantwoordt aan de vooropgestelde timing.

2011

Een structurele integratie in de werking van de Vlaamse internationale samenwerking, zoals opgevat in de beleidnota 2009-2013, veronderstelt een mainstreaming op elk interventieniveau (multilateraal, nationaal, sectoraal, projectmatig).

Op *multilateraal niveau* zullen de verschillende instrumenten voor screening en proofing verder worden uitgetest en uitgewisseld om tot een grotere doeltreffendheid en harmonisatie te komen. Een Vlaams vertegenwoordiger neemt deel aan de OECD Joint DAC-EPOC Task Team on Climate Change Adaptation, waarbinnen het gebruik van klimaatscreening tools wordt geharmoniseerd.

De integratie van klimaatverandering zal op *nationaal niveau* systematisch worden opgenomen in de dialoog met partnerlanden over de programmering van de internationale samenwerking, met het oog op de doorstroming ervan in strategienota's of andere relevante beleidsdocumenten. Ik verwijs naar het overleg met de Mozambikaanse en Zuid-Afrikaanse overheid aangaande de nieuwe strategienota's.

Een vroegtijdige inplanning van alle potentiële risico's voor de *sectorale doelstellingen* (en de ontwikkeling op lange termijn) en het uitzetten van een strategie voor pro-actieve adaptatiemaatregelen kan mogelijke kosten verminderen of vermijden.

Vlaanderen zal als lid van de donorgemeenschap binnen de sectorale overheidsfondsen aansturen op de toepassing van een klimaatlens in de sectorale planning-, programmering- en allocatiefase.

Op *projectniveau* behelst klimaatintegratie het hanteren van een transversale klimaatlens die zowel mogelijk maakt om:

-
- 1/ interventies en programma's te screenen op hun blootstelling aan specifieke gekende klimaatrisico's en hun eventuele bijdrage aan een verhoogde klimaatkwetsbaarheid van de bevolking
  - 2/ de onderliggende kwetsbaarheidsfactoren aanpakt, zodat het vermogen van bevolkingsgroepen om een antwoord te bieden aan klimaatverandering toeneemt

III. DE INSTRUMENTEN VAN HET BELEID

1. Versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein

2009-2010

In de beleidsraad van het beleidsdomein werd beslist om een gezamenlijke audit voor de buitenlandkantoren uit te laten voeren voor het Departement internationaal Vlaanderen, VAIS, FIT en Toerisme Vlaanderen. Er werd een kaderbestek opgesteld met een termijn van 3 jaar, waarna de opdracht gegund werd.

Er werd intensief samengewerkt tussen de verschillende entiteiten van het beleidsdomein. De operationele werking binnen het beleidsdomein werd aangestuurd door het managementcomité, dat maandelijks vergaderd heeft. Tussen VAIS, FIT en het Departement internationaal Vlaanderen werd op reguliere basis overleg gepleegd.

Ik heb met het Departement internationaal Vlaanderen een managementovereenkomst 2011-2015 onderhandeld. Deze zal op 1 januari 2011 in werking treden.

De beheersovereenkomst 2011-2015 heb ik met het FIT in het najaar onderhandeld. Deze zal op 1 januari 2011 in werking treden. Hierin worden duidelijke strategische doelstellingen geformuleerd die in lijn liggen met de uitgangspunten van mijn beleidsnota. Op die manier wordt deze nieuwe beheersovereenkomst ook een optimaal instrument om de uitvoering van het beleid en bereiken van onze doelstellingen op te volgen. De uitvoering die FIT door zijn activiteiten hieraan geeft zullen worden gemonitord aan de hand van weloverwogen outputindicatoren.

Ook met het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) werd in het najaar van 2010 een beheersovereenkomst onderhandeld. Deze zal op 1 januari 2011 in werking treden. Met dit beheersinstrument wordt de operationalisering van de strategische doelstellingen uit de beleidsnota gegarandeerd.

Voor de samenwerking met het agentschap Toerisme Vlaanderen, dat eveneens tot het beleidsdomein internationaal Vlaanderen behoort, verwijs ik naar de initiatieven van mijn collega bevoegd voor toerisme inzake de hervorming van het agentschap, het sluiten van de nieuwe beheersovereenkomst en het strategisch plan voor toerisme.

Een belangrijk aspect in de samenwerking tussen de verschillende entiteiten van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen is de verdere uitvoering van de overeenkomst met betrekking tot de samenwerking tussen de buitenlandkantoren van het beleidsdomein. Een maximale onderlinge afstemming van de activiteiten van de vertegenwoordigingen van de Vlaamse Regering, van deze van Toerisme Vlaanderen, FIT en VAIS is daarbij een essentiële doelstelling. Hiertoe werden in de verschillende buitenlandkantoren lokale managementcomités opgericht om dit overleg structureel gestalte te geven.

2011

Met het departement internationaal Vlaanderen werd een Managementovereenkomst uitgewerkt die in werking treedt op 1 januari 2011. Er werden ook nieuwe beheersovereenkomsten voorbereid tussen de Vlaamse Regering en de agentschappen FIT en VAIS voor de periode 2011-2015. Ook de nieuwe beheersovereenkomsten treden in werking op 1 januari 2011.

Het grootste deel van de audits van buitenlandkantoren zal plaatsvinden in 2011 (en 2012). De reeds lopende audits van de FIT-kantoren zal verder gezet worden.

Aan het departement en de agentschappen werd gevraagd efficiëntiewinsten te boeken door een verdere intensivering van de samenwerking binnen het beleidsdomein.

2. Een sterkere interdepartementale beleidscoördinatie

2009-2010

Het Departement internationaal Vlaanderen is overgegaan tot de oprichting van een permanent Strategisch Overlegplatform Internationale Aangelegenheden (SOIA). SOIA fungeert als interdepartementaal forum voor alle beleidsrelevante internationale dossiers waarbij meer dan twee beleidsdomeinen zijn betrokken. Met de oprichting hiervan werden de werkgroepen VIDEO en MULTI in SOIA geïntegreerd. Het Departement internationaal Vlaanderen verzorgt het secretariaat hiervan. Op 31 maart 2010 vond de oprichtingsvergadering van SOIA plaats. Sindsdien werd minstens één keer per maand een vergadering georganiseerd en werden tal van dossierteams samengesteld die de plenaire SOIA-vergaderingen thematisch voorbereiden. De resultaten van deze besprekingen vonden hun weerslag in verscheidene mededelingen aan de Vlaamse Regering.

2011

Het SOIA wordt ook in 2011 maximaal ingezet als draaischijf voor informatieverspreiding en standpuntbepaling in de opvolging van cruciale internationale beleidsdomeinoverschrijdende dossiers.

3. Een gestroomlijnde intrafederale samenwerking

2009-2010

Het belang dat ik hecht aan een aanpassing van het samenwerkingsakkoord van 1994 over de deelname van de deelstaten aan de EU-besluitvorming bleek in de loop van vorig jaar uit de debatten die ik in het Vlaams Parlement heb gevoerd hierover. Meermaals heb ik benadrukt dat dit akkoord moet worden aangepast aan de institutionele realiteit ten gevolge van de inwerkingtreding van het verdrag van Lissabon en de intrafederale bevoegdheidsverdeling. Een aanpassing van het samenwerkingsakkoord EU moet leiden tot passende coördinatie-, vertegenwoordigings- en rotatiemechanismen op basis van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten, opdat de belangen van België en zijn deelstaten op een correcte en efficiënte manier behartigd worden in de organen van de Europese Unie waarin vertegenwoordigers van de lidstaten zetelen. Langs Vlaamse kant werd dit dossier heel grondig voorbereid met het oog op de bijeenkomst van een ICBB op 3 mei 2010.

2011

De Vlaamse overheid zal actief blijven deelnemen aan de intrafederale overlegorganen, niet in het minst DGE en Coormulti van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken voor die thema's die relevant zijn voor Vlaanderen, teneinde intrafederale standpunten te bepalen en werkafspraken in dat verband te maken.

Voor de belangrijkste EU-dossiers ((EU 2020, Meerjarig Financieel Kader, ...) zak vroegtijdig een IKW georganiseerd worden om standpuntbepaling door de Vlaamse regering mogelijk te maken.

4. Strategische inzet van de Vlaamse internationale vertegenwoordigingen

2009-2010

In het managementcomité werd beslist om het Departement internationaal Vlaanderen, VAIS en Toerisme Vlaanderen te laten aansluiten bij de aanbesteding die FIT uitschreef voor het uitvoeren van audits in haar kantoren in het buitenland. Er werd een kaderbestek opgesteld met een termijn van 3 jaar. De opdracht in verband met deze audits van de buitenlandkantoren werd inmiddels gegund.

Binnen het managementcomité van het beleidsdomein zullen afspraken gemaakt worden over de verdere aanpak. Het gaat hoofdzakelijk om financiële audits.

In oktober 2009 nam de Vlaamse Regering de principiële beslissing om ‘Flanders House Inc’, rechtspersoon naar Amerikaans recht, om te vormen tot een klassieke Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering met consulaire statuut. 15 september 2010 was de richtdatum voor de operationalisering van de Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in New York. Er werden ook drie nieuwe personeelsleden in dienst genomen, namelijk twee beleidsmedewerkers (niveau A) en één administratieve medewerker (niveau B).

De vacante betrekking als Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de multilaterale instellingen in Genève is in het najaar van 2010 opnieuw ingevuld.

2011

Het grootste deel van de audits van de buitenlandkantoren zal plaatsvinden in de periode 2011-2012.

Ik zal er op toezien dat de VVR nog meer dan in het verleden ingezet worden bij het uitdragen van het beleid van de Vlaamse regering in onze partnerlanden opdat de synergie voor samenwerking versterkt kan worden.

Daarbij is het nuttig dat de VVR over de belangrijkste evoluties in hun rechtsgebied op basis van de conclusies van de screening van het regeerakkoord en de beleidsnota's van de verschillende beleidsdomeinen rapporteren aan de Vlaamse regering via de minister bevoegd voor buitenlands beleid.

5. Actief gebruik van het internationaal verdragsrecht

2009-2010

Een aandachtspunt was het versnellen van de afwikkeling van de procedures tot goedkeuring van verdragen. Het Departement internationaal Vlaanderen analyseerde het verloop van de verdragsprocedures en stelde enkele knelpunten vast. Op basis daarvan heeft het Departement mij een voorstel tot vereenvoudiging van deze procedures gedaan.

Het departement heeft ook bij herhaling aangedrongen bij de federale overheid op een nauwgezette naleving van het samenwerkingsakkoord gemengde verdragen dat een betrokkenheid van de deelstaten vanaf het begin van de verdragsonderhandelingen voorschrijft. In de praktijk bleek immers dat verdragen pas na het afronden van de internationale onderhandelingen ter kennis komen van de gemeenschappen en gewesten, waardoor er slechts sprake is van een formele betrokkenheid van de deelstaten, zonder dat zij een wezenlijke inbreng hebben gehad in de inhoud van het verdrag. Het departement zal binnen de werkgroep gemengde verdragen blijven waken over de naleving van de afspraken.

2011

Na aanvullend overleg zal ik in de loop van 2011 wijzigingen voorstellen aan het besluit van 13 juli 2009 van de Vlaamse Regering tot bepaling van de bevoegdheden van de regeringsleden. Die wijzigingen zouden moeten leiden tot een snellere, maar toch correcte en dus rechtszekere afwikkeling van de verdragsprocedures, vanaf het beëindigen van de verdragsonderhandelingen.

In de loop van 2010 is gebleken dat de Raad van State van oordeel is dat de dubbelbelastingverdragen die België met andere landen sluit, een gemengd karakter hebben, gelet op de gewestelijke fiscale bevoegdheden. In het licht van een toekomstige staatshervorming zal dit gemengde karakter nog aan belang toenemen. Samen met mijn collega bevoegd voor financiën en begroting zal ik aandringen op een door alle betrokken overheden goedgekeurde modeltekst voor dergelijke verdragen.

6. Een proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel

2009-2010

Vanaf 2010 is het departement internationaal Vlaanderen gestart met het verzenden van een elektronische nieuwsbrief "Flanders@world". Hierin wordt een overzicht gegeven van het Vlaamse buitenlands beleid. De e-zine wordt onder andere verzonden aan buitenlandse ambassades en regiobureaus in Brussel, en heeft momenteel een 1200-tal abonnees.

In het najaar van 2010 plan ik een workshop kwalitatief onthaalbeleid. Het doel hiervan is het uitwerken van een gecoördineerde aanpak met en een uitgebreide afstemming tussen publieke en private actoren met betrekking tot het opzetten van een professioneel onthaal- en opvolgingsbeleid.

In het kader van zijn bilaterale samenwerking met vertegenwoordigingen van landen en regio's van over de hele wereld hier in Brussel is het Departement internationaal Vlaanderen regelmatig gastheer voor tentoonstellingen die het grote publiek laat kennismaken met het land/de regio in kwestie of met hun vooraanstaande kunstenaars. Tijdens een officieel openingsmoment wordt eveneens een mogelijkheid tot netwerking geboden voor de betrokken partners. Deze tentoonstellingen zijn steeds te bezichtigen in de tentoonstellingsruimte van het Boudewijngebouw te Brussel. In 2009 en 2010 mochten we een groot aantal tentoonstellingen verwelkomen, waaronder een fototentoonstelling over het 90-jarige bestaan van Estland en de tentoonstelling "Chileense iconografieën", een fototentoonstelling over Stavanger in Noorwegen en een tentoonstelling over Mexico.

2011

Voortbouwend op de resultaten van de workshop kwalitatief onthaalbeleid, zal de uitvoering hiervan vanaf 2011 op een gecoördineerde wijze in uitvoering worden gebracht.

Vanaf 2011 wordt de samenwerking met De Warande versterkt door het sluiten van een vernieuwde overeenkomst. Deze samenwerking zal toepassing hebben op een ontvangstprogramma en Nederlandse taallessen voor buitenlandse ambassadeurs, de organisatie van informatiemomenten over het Vlaams beleid naar internationale prominenten en logistieke ondersteuning van de internationale activiteiten van de Vlaamse overheid.

De communicatie naar deze doelgroep zal, ondermeer door een toenemende professionalisering van de nieuwsbrief verder worden verbeterd en het onderhouden van de bilaterale contacten via netwerkmomenten zoals de aangehaalde tentoonstellingen wordt verder geïntensifieerd.

7. Een weldoordachte publieksdiplomatie

2009-2010

Ook in 2010 verscheen de gratis Engelstalige krant Flanders Today op wekelijkse basis. Door het voortdurend aantrekken van nieuwe abonnees en distributiekanaalen werd medio 2010 een oplage bereikt van 25.000 exemplaren. Een vergelijking met *De Tijd* (oplage 38.000) en haar Franstalige tegenhanger *L'Echo* (oplage 18.000) toont aan dat dit uitzonderlijk hoog is voor een dergelijke jonge krant.

In maart 2010 werd een uitgebreid onderzoek gevoerd naar het lezersprofiel en -gedrag. Hieruit bleek dat de lezers (zowel binnen- als buitenlandse) zeer tevreden waren over de vorm en inhoud van de krant. Het stijgende aantal abonnees onderstreept dit verder. Op basis van dit onderzoek zal ik in

overleg met de redactie een verdere optimalisering van de verdeling van Flanders Today laten uitwerken, om de krant nog doelgerichter te maken.

Het Engelstalige en Franstalige overzicht van de Vlaamse pers, respectievelijk in 2008 en 2009 gelanceerd, werd in 2010 eveneens verder gezet. Het anderstalig persoverzicht biedt anderstalige journalisten, diplomaten en afgevaardigden dagelijks op objectieve wijze een kijk op de actualiteit m.b.t. de beleidsdomeinen waarvoor de Vlaamse Regering bevoegd is en biedt hiermee een alternatief voor de anderstalige (in eerste instantie Franstalige) persbronnen waarop deze groepen zich moeten beroepen om over Vlaanderen te berichten of zich te informeren. Het persoverzicht wordt dagelijks verzonden aan meer dan 3.600 abonnees; het wordt tevens ter beschikking gesteld via de website van Flanders Today. In augustus/september 2009 werd een tevredenheidsenquête onder de lezers uitgevoerd. De huidige overeenkomst met Mediargus, dat instaat voor de verwerking en verzending van het persoverzicht, loopt af eind december. Ik zal de nodige stappen nemen om het anderstalig persoverzicht verder te zetten nadien rekening houdend met de conclusies van de tevredenheidsenquête.

Daarenboven heb ik in 2010 ook het Flanders Inspires International Visitors Program verder uitgewerkt. Met dit programma worden beloftevolle buitenlandse ‘opinion makers’ en ‘decision makers’ van hoog niveau uitgenodigd om kennis te maken met Vlaanderen via een op maat gemaakt bezoek. Het pilootprogramma, dat in september 2010 effectief van start ging, resulteerde ondertussen in de succesvolle ontvangst van de eerste buitenlandse bezoekers.

Al meerdere jaren wordt actief geïnvesteerd in een journalistenuitwisseling tussen Vlaamse en Nederlandse redacties. Door minder gunstige omstandigheden (de economische crisis heeft de druk op de media nog verder opgevoerd, en de kleine schaal waarbinnen geopereerd dient te worden) maakt de journalistenuitwisseling Vlaanderen - Nederland een moeilijke periode door. Ik heb dan ook de opdracht gegeven / gevraagd te onderzoeken hoe er aan schaalvergroting kan gedaan worden en op welke wijze het beschikbare budget anders aangewend kan worden om meer in te spelen op de behoeften van de journalist.

In augustus 2010 werden de Engelstalige portaalsite www.flanders.be en zijn Frans- en Duitstalige evenknie www.flandre.be en www.flandern.be grondig hervormd. Hierdoor zijn de websites zowel inhoudelijk als qua vorm in lijn gebracht met de communicatie-instrumenten voor het internationale publiek.

Ook in 2010 werden infopakketten over Vlaanderen en de Vlaamse overheid samengesteld en verspreid. De infopakketten bevatten, behalve de brochure Vlaanderen Inspireert/Vlaanderen Intrigeert en het recentste nummer van Flanders Today ook specifieke doelgroepgerichte informatie. Op die manier ontvingen de diverse doelgroepen (ambassadeurs, Europese ambtenaren, journalisten, studenten) een infopakket met basisinformatie over Vlaanderen. In totaal werden meer dan 10.000 infopakketten verspreid door het departement.

De Vlaamse Regering besliste aan de vzw Vlamingen in de Wereld in 2009 en 2010 een subsidie van respectievelijk 261.000 euro en 244.000 euro toe te kennen.

In samenwerking met de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering werden hoogstaande Vlaamse culturele evenementen in het buitenland ondersteund. Een mooi voorbeeld betreft de steun van het Flanders House in New York aan de Jan Gossaert-tentoonstelling *Man, Myth, and Sensual Pleasures: Jan Gossaert's Renaissance* in het Metropolitan Museum, dat van start ging op 6 oktober 2010.

2011

Ik zal het pilootproject rond het internationaal bezoekersprogramma Flanders Inspires verder zetten, waarbij ook een evaluatie van de modus operandi wordt voorzien met het oog op een voortzetting van

het programma naar de toekomst toe. Daarnaast zal de dialoog met de redactie van Flanders Today verder worden gezet met het oog op een voortdurend verbeteren van kwaliteit en distributie.

In samenwerking met de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering werk ik verder aan het organiseren van hoogstaande Vlaamse culturele evenementen in het buitenland. Zo zal van 21 februari tot 30 mei 2011 in de National Gallery te Londen met de steun van de Vlaamse Regering een expositie plaatsvinden over het werk van Jan Gossaert, de eerste tentoonstelling over deze schilder in meer dan 40 jaar.

Ik blijf de vzw Vlamingen in de Wereld ondersteunen.

8. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA)

2009-2010

VLEVA heeft invulling gegeven aan zijn vier kerntaken: namelijk belangenbehartiger, netwerkbouwer, informatie- en kennismakelaar en projectbegeleider. Elk van deze vier kerntaken wordt hieronder aan de hand van concrete initiatieven toegelicht.

Bij de eerste kerntaak, belangenbehartiger, staat informatiedoorstroming naar het middenveld met betrekking tot beleidsinitiatieven, programma's en financieringsmogelijkheden binnen de EU centraal. Zo werd in 2009 een vertegenwoordiger van de Europese Commissie uitgenodigd om voor de leden van VLEVA de Europa 2020 strategie uit de doeken te doen. Ook de website en de nieuwsbrief bleven uithangborden van de werking van VLEVA. Ten tweede tracht VLEVA een netwerk te bouwen tussen Europese en Vlaamse spelers. Vaak ontstaat samenwerking ad hoc rond een bepaald thema, soms wordt de samenwerking geformaliseerd. Zo leidde overleg met het European Network for Social Authorities en de regio's Extramadura, North East Engeland, Oslo, Valencia, Veneto en West-Zweden tot de oprichting van de Social Inclusion Regional Group in 2009. Onder de kerntaak informatie- en kennismakelaar worden draagvlakvergroten acties voor Europa begrepen. In 2009 en 2010 is bijzondere aandacht besteed aan de informatiedoorstroming naar de werkende leden onder meer via de themaplatformvergaderingen die onder meer over Lissabon en duurzame ontwikkeling gingen. Tot slot staat bij de kerntaak projectbegeleider de vraag naar ondersteuning van de werkende leden centraal. Het resultaat van die acties moet op termijn uitmonden in een grotere participatie van Vlaanderen in Europese initiatieven. De inwerkingtreding van de subsidiewijzer op 1 januari 2010 is hiervan een concreet voorbeeld.

2011

Met VLEVA wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten die rekening houdt met de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie van VLEVA. VLEVA wordt hierbij duidelijker gepositioneerd, waarbij het uitgangspunt een complementariteit is met de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

Brussel,

Kris Peeters,

minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

IV BIJLAGEN**1. Regelgevingsagenda**

Wat volgt is een overzicht van verdragen en internationale overeenkomsten, die nog aan het Vlaams Parlement ter instemming moeten worden voorgelegd. Ook worden andere vormen van geplande regelgeving vermeld. In het overzicht wordt tenslotte vermeld wat de actuele stand van zaken is met betrekking tot de totstandkoming, evenals een zo concreet mogelijk timing.

Verdrag/internationale overeenkomst	Stand van het ontwerp van decreet	Timing
1. Amendementsakten bij de Stichtingsakte en de Overeenkomst van de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU), zoals eerder gewijzigd, aangenomen in Marrakech (2002)	Definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juli 2010	Najaar 2010
2. Amendementsakten bij de Stichtingsakte en de Overeenkomst van de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU), aangenomen in Antalya (2006)	Definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juli 2010	Najaar 2010
3. Investeringsovereenkomst BLEU – Barbados (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 april 2010	Najaar 2010
4. Investeringsovereenkomst BLEU – Panama (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 april 2010	Najaar 2010
5. Investeringsovereenkomst BLEU – Tadzjikistan (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 april 2010	Najaar 2010
6. Kaderovereenkomst inzake breed partnerschap en samenwerking tussen de EU en Indonesië (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 april 2010	Najaar 2010
7. Kaderovereenkomst tussen de EU en Zuid-Korea (2010)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 april 2010	Voorjaar 2011
8. Amendement van Cavtat bij het verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (2004)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 mei 2010	Najaar 2010
9. Wijziging van Sofia van het verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (2001)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 juni 2010	Najaar 2010
10. Overeenkomst tot 2 ^{de} wijziging van de partnerschapsovereenkomst van Cotonou (2010)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 juni 2010	Najaar 2010

11. Overeenkomst tussen de EU en Zuid-Afrika tot wijziging van de overeenkomst van 1999 inzake handel, ontwikkeling en samenwerking (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juli 2010	Najaar 2010
12. Investeringsovereenkomst BLEU – Togo (2009)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juli 2010	Najaar 2010
13. Investeringsovereenkomst BLEU – Montenegro (2010)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juli 2010	Najaar 2010
14. Investeringsovereenkomst BLEU – Kosovo (2010)	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juli 2010	Najaar 2010
15. Internationale overeenkomst inzake tropisch hout (2006)	Ondertekend	Najaar 2011
16. Verdrag betreffende maritieme arbeid (IAO, 2006)	Aangenomen in de IAO.	Voorjaar 2011
17. Verdrag tot oprichting van het Europees Bureau voor Radiocommunicatie (EBR) en de akte tot wijziging daarvan (2006)	Ondertekend	Voorjaar 2011
18. Stabiliteits- en associatie-overeenkomst EU – Servië (2008)	Ondertekend	Voorjaar 2011
19. Verdrag van de Raad van Europa inzake adoptie van kinderen (herzien) (ETS nr. 202, 2008)	Ondertekend	Voorjaar 2011
20. Facultatief protocol bij het verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (VN, 2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
21. Verdrag van de Raad van Europa inzake de toegang tot officiële documenten (ETS nr. 205, 2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
22. Protocol nr. 3 bij de kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale autoriteiten of gemeenschappen (ETS nr. 206, 2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
23. Aanvullend protocol bij het Europees Handvest inzake lokale autonomie (ETS nr. 207, 2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
24. Overeenkomst inzake luchtvaart tussen de EU en Canada (2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
25. Overeenkomst inzake luchtvervoer en aanvulling voor toepassing tussen de EU, IJsland, Noorwegen en de VSA (2009)	Ondertekend	Voorjaar 2011
26. Protocol bij luchtvervoerovereenkomst tussen de EU en de VSA (2010)	Ondertekend	Voorjaar 2011

27. Kaderconventie over de bijdrage van cultureel erfgoed aan de samenleving (Raad van Europa, ETS nr. 199, 2005)	Ondertekening wordt verwacht	Najaar 2011
28. Facultatief protocol bij het verdrag tegen foltering en andere wrede behandeling of bestraffing (VN, 2005)	Ondertekend/aangenomen. Intrafederaal samenwerkingsakkoord nodig	Onbepaald; afhankelijk van het sluiten van het intrafederaal samenwerkingsakkoord.
29. Vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Zuid-Korea	Principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 juli 2010; nog niet ondertekend	Voorjaar 2011
30. Kaderovereenkomst inzake partnerschap en samenwerking tussen de EU en de Filipijnen	Ondertekening voorzien begin oktober 2010	Voorjaar 2011
Besluiten	Stand van zaken	Timing
31. Besluit van de Vlaamse Regering over de financiële tussenkomst voor stages bij internationale organisaties	In voorbereiding	Najaar 2010
32. Besluit van de Vlaamse Regering over het Samenwerkingsakkoord omtrent de 'Overeenkomst tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens'	In voorbereiding	Najaar 2011
Decreten	Stand van zaken	Timing
33. Vlaams wapenhandeldecreet	In voorbereiding	Najaar 2011

2. Moties en Resoluties van het Vlaams Parlement

Hieronder volgt een overzicht van resoluties en moties die door het Vlaams Parlement aangenomen werden en het antwoord van de Vlaamse Regering hierop:

Resolutie van 24 februari 2010 betreffende een kernwapenvrije wereld

Antwoord van de Vlaamse Regering:

De focus van de Vlaamse regering inzake de kernwapenproblematiek ligt in het licht van haar bevoegdheid voor de uitvoer van producten en technologieën voor tweërlei gebruik in de eerste plaats bij de strijd tegen de proliferatie van dergelijke wapens.

Binnen dat kader verplicht EG-verordening 428/2009 van 5 mei 2009, die deze bevoegdheid regelt, de lidstaten om in hun exportbeleid rekening te houden met 'de verplichtingen en verbintenissen waarmee ieder van hen heeft ingestemd als partij bij de internationale regimes inzake non-proliferatie en uitvoercontrole of door de bekrachtiging van de desbetreffende internationale verdragen'. Wat betreft de beoordeling van militaire uitvoerdossiers verplicht het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie op haar beurt lidstaten om uitvoervergunningen te weigeren 'indien de verlening ervan strijdig is met de internationale verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens' en 'de verbintenissen van de

lidstaten binnen het raamwerk van de Australische Groep, het Missile Technology Control Regime, het Comité-Zangger, de Groep van Nucleaire Exportlanden, het Wassenaar Arrangement en de Haagse Gedragscode tegen de verspreiding van ballistische raketten'.

In het licht van deze verplichtingen worden alle aanvragen voor de uitvoer van nucleaire producten en van dragers van nucleaire producten getoetst aan de toepasselijke internationale en Europese regelgeving en wordt op die manier een strikte en correcte exportcontrole gegarandeerd als bijdrage tot de strijd tegen de verspreiding van kernwapens.

Ook binnen relevante internationale fora waarin de gewesten vertegenwoordigd zijn wordt aangedrongen op een strikt nucleair exportcontrolebeleid. Het gaat dan enerzijds om de Raadswerkgroepen voor respectievelijk producten en technologieën voor tweërlei gebruik en conventionele wapens en anderzijds om het Wassenaar Arrangement en het Missile Technology Control Regime.

Wat betreft nucleaire ontwapening onderschrijft de Vlaamse regering uiteraard het objectief in het Non-Proliferatieverdrag van de uiteindelijke eliminatie van alle kernwapens in de wereld. In dat kader draagt zij bij tot de initiatieven van de federale regering om zowel via het bereiken van gemeenschappelijke posities binnen de EU als via *ad hoc* initiatieven met bereidwillige NAVO-partners te pleiten voor verdere vooruitgang in de vermindering van de bestaande strategische nucleaire arsenalen.

Resolutie van 8 juli 2010 betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakine Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran

Antwoord van de Vlaamse Regering:

De Vlaamse Regering sluit zich aan bij de verontwaardiging van het Vlaams Parlement over deze zaak en over de toepassing van de doodstraf in het algemeen. Ik heb een brief geschreven aan de Iraanse ambassadeur waarin ik erop heb gewezen dat Iran op grond van zijn mensenrechtenverplichtingen een stelselmatige afbouw van de doodstraf moet nastreven en dat het, zolang dit niet is gelukt, de doodstraf moet beperken tot de zwaarste misdrijven. Ik heb aangedrongen op een wijziging van het Iraanse beleid op dit vlak. Aangezien deze aangelegenheid reeds op de Europese agenda was geplaatst, was het daarentegen niet meer nodig om de federale minister van buitenlandse zaken en de Hoge Vertegenwoordiger hierop te attenderen.

Resolutie van 26 mei 2010 betreffende diplomatieke initiatieven tijdens het EU-voorzitterschap om nieuwe olierampen met olieplatforms in de diepzee te vermijden

Antwoord van de Vlaamse Regering:

De problematiek van een veilige oliewinning staat door de ramp van de Deepwater Horizon hoog op de internationale en Europese agenda en wordt ook door het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie ter harte genomen. De commissaris bevoegd voor energiebeleid, Günther Oettinger, is hierover in het Europees Parlement reeds het debat aangegaan en heeft gedialoogd met de betrokken sector. De Commissie overweegt momenteel een aantal mogelijke voorstellen om de kans op dergelijke ongevallen verder te reduceren. Het Belgische voorzitterschap zal aan eventuele voorstellen van de Commissie het gepaste gevolg geven.

De door het Vlaams Parlement voorgestelde piste, m.n. een regelgevend initiatief met minimumstandaarden van de Internationale Zeebodemautoriteit (IZA) voor diepzeeolieboringen in exclusieve economische zones van staten (EEZ), is om juridisch-technische redenen niet mogelijk, aangezien de

IZA slechts bevoegd is voor de gebieden die buiten de grenzen van de nationale rechtsmacht van een staat vallen, en dus niet kan optreden met betrekking tot de EEZ.

Voor de exploratie en winning van mineralen in "het Gebied", d.w.z. het diepzeegebied waar de IZA wel bevoegd voor is, werkt men sinds meer dan vijftien jaar stapsgewijs aan de totstandkoming van een "mining code". Gelet op het bestaan en de werking van regionale zeeverdragen voor de bescherming van het mariene milieu rondom Europa, die wel van toepassing zijn op de EEZ (met name het OSPAR Verdrag voor de Noordoost Atlantische Oceaan, het HELCOM Verdrag voor de Oostzee, het Barcelona Verdrag voor de Middellandse Zee en het Boekarest Verdrag voor de Zwarte Zee) dient nagegaan te worden welke mogelijkheden zich in die kaders aandienen, in functie van de situatie in deze diverse zeegebieden. Wat OSPAR betreft maakte dit onderwerp alvast deel uit van de Ministeriële vergadering die in dit verdragskader doorging in Bergen (Noorwegen) op 23-24 september 2010.

Resolutie van 8 juli 2010 betreffende de goedkeuring van de Economische Partnerschapsovereenkomst met de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds

De Vlaamse Regering heeft de geformuleerde bezorgdheden en aandachtspunten in rekening gebracht in de uitvoering van haar beleid, zoals blijkt uit de hoofdstukken 6.4 en 8.5.4 uit deze beleidsbrief. Via het Comité voor het Handelsbeleid (*Trade Policy Committee*, TPC) worden de EPA-onderhandelingen door mijn diensten nauwgezet opgevolgd. Handel en ontwikkeling is reeds een prioritair thema in de Vlaamse internationale samenwerking. Ik zal dan ook nagaan of de EPA's waaraan onze partnerlanden in zuidelijk Afrika in de toekomst partij zullen zijn, mogelijkheden bieden voor een verdere samenwerking op het vlak van hulp voor handel.

Resolutie van 8 juli 2010 betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Ik verwijs voor het beantwoorden van deze resolutie naar de beleidsbrief van mijn collega, Minister Schauvliege, bevoegd voor Leefmilieu.

Met redenen omklede motie van 5 oktober 2009 tot besluit van de interpellaties over de uitdieping van de Westerschelde

Antwoord van de Vlaamse Regering:

Ik verwijs voor het beantwoorden van deze motie naar de beleidsbrief van mijn collega, Minister Crevits, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken.